

74-98 (hiany) 93 szám

A mai szám ára 40 korona.

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

Debreczen, XXI. évf. 74. szám.

ÁRA 20 KORONA

1923. április 1. Vasárnap.

Husvételi elmélkedés

Nem először és félő, nem is utoljára lát napvilágot e hasábkön az a megállapítás, hogy a mai ember a kereszténységnek a vallásfelekezetek merevebb korlátain áttörő és az egyetemes emberiség eszményeivé magasult szentséges és szépséges szimbólumaiban nem olvad fel többé azzal a teljességgel, mint ahogy az igazi vallásosság korszakában az igazán vallásos ember, a humanizmus korában az igazi humanista önként, örömmel és a saját lelki gyönyörűségére megtette. A feltámadás husvétii ünnepe az igazi vallásosság korszakában az igazán vallásos emberek lelkében a földi lét legsúlyosabb, legsötétebb, legtitkosabb problémáját a vigasztató biztatás, a bátorító erősítés fény sugarával világította meg, a humanizmus korában pedig meghozta az igazi humanistának azt a minden földi saktól tiszta, eszményi fehérségben izzó csodálatos lelki életment, amely földi ideálok felé törő lelkébe a hétköznapi csalódásoktól sivár, realitásoktól vigasztalan napjai után egy új esztendőre elegendő hitet, erőt és akaratot sugárzott.

A ma embere — tisztelet a kevés kivételnek — nem igazán vallásos és még kevésbé igazán humanista. A mai emberek jórésze nyíltan hirdeti magáról, hogy nem vallásos. Nagy baj ez és nagy veszedelem, mert jórészt ezzel magyarázható az az energiátanság, az a tehetetlenség, az a tétlenség, amelyet a ma embereinek túlnyomó része a ma legégetőbb, legfontosabb, legegységesebb problémáival szemben tanusít. De ezen a nagy veszedelemmel lehet még segíteni. A nemzet és az egyén életének mai szörnyűsége kálváriája még kiválthatja és a dolgok logikus rendje szerint ki is fogja váltani a mindent tagadók lelkéből is a legemberibb, a legemberfölöttibb érzést, az alázatosság Istenhez emelő érzé-

sét és ha a tagadás embere egyszer a porba hajtja fejét, a nagy megtisztulás után úgy emelkedik majd fel, hogy homlokával az eget érinti. Aki ma azt hirdeti, hogy nem vallásos, az holnapra még lehet vallásos és ha lehet, úgy lesz is. De hol lehet megfogni, hogy lehet térdre kényszeríteni azt az embert, aki uton-utfélen hangos szóval hirdeti magáról, hogy milyen vallásos? Ki tud az ilyen ember közelébe férközni, ki nyithat be az ilyen lélek formalitásokkal körülbástvázott kapuján, ki emelheti fel az álarcot, amelyet ez az ember a piacnak hirdetett vallásosságából von az igazi arcára? Ki mondhatja meg, hogy ott fészkel-e az alázatosság galambja az ilyen ember szívében? Ki tudhatja, vallásos-e az az ember, akit annyira elfoglal a maga vallásosságának állandó hangoztatása, hogy nem ér rá talán még — imádkozni sem? Ki merne hitet tenni rá, hogy akik ma kereszties háborút hirdetnek és a vallás eszméit, eszményeit és szimbólumait paizsként vonván mellükre, fanatikusnak látszó hitbuzgalommal folytatnak író háborút: hisznek-e a saját maguk hirdette hitben és szellemi bunkóikkal, felmarkolt gummibotjaikkal a megtámadottnak vélt hitet védelmezik-e vagy pedig az üzleti konkurrenst akarják agyonütni? Amikor majd a megtisztult lelkek hitből fakadó önfeláldozása lesz az utolsó, az egyedüli eszköz az egyén, a család, a társadalom, a nemzet, a haza megmentésére, megváltására, feltámasztására, akkor a szemünk láttára lesznek a Saulusokból Paulusok, a hitetlenekből hívők. De mi bizonyít majd akkor a hitükkel kérkedők, vallásukból élők, szent szimbólumokkal százszor visszaélők serege mellett, hiszen a nagy hitvallás napján, amikor mindenki visszanyeri arcának igazi fényét, ők nem vehetik le az álarcot, amelyet mindenki látott

rajtuk, de amelyet ők mindig letagadtak?

És nagy baj, nagy veszedelem az is, hogy a ma embere nem humanista. Abban a rettenetes tülekedésben, amely ma a nemzetek között a hatalomért, társadalmi csoportok között a vezetésért, az egyének között a megélhetésért soha nem álmódott kegyetlen önzéssel folyik, — a nemzetek nagy része nyíltan a sacro egoizmo álláspontjára helyezkedett, a társadalmi csoportok már el sem tudják képzelni az elhelyezkedést egymás mellett, csak egymás fölött, az egyének pedig mint a duvadak marakodnak a falat kenyérért. De nemesak a kérlelhetetlen logika, hanem a kiüríthatatlan hit is azt mondhatja velünk, hogy ennek a szörnyű sülyedésnek is elérkezik a mélypontja, amelyhez lezuhanva nemzetek, társadalmak és egyének csak egymásba kapaszkodva, szorosán egymáshoz kapcsolódva tartathatják fent magukat az enyészeti sötét ürege fölött az utolsó keskeny sziklapadon, amelyen még lábukat megvethetik. És akkor ott, abban a mélységben, ahonnan már igazán csak Istenhez lehet kiáltani és ahol ember az emberben találhatja csak meg támogató társát, a sülyedés mélypontján lerázzák magukról a nemzetek az önzés sűrűhuzó terhét, a keskeny sziklapadon az ösöztön biztonságával találják meg a helyüket egymás mellett a társadalmak és amikor már nem lesz kenyér, nem fogják egymást felfalni az egyének, hanem a szolidaritás erejével fognak a földtől új kenyéret kikövetelni. Ezt állítja a logika, ezt hirdeti a hit. De még a végső veszedelem órájában is mi fog bizonyítani azok mellett a nemzetek mellett, amelyek a humanizmus köpenyét, az igazság palástját rablásaiknál használják tolvajköntösül; azok mellett a társadalmi csoportok mellett, amelyek a legmagasztosabb

szociális eszmék, a legnemezebb nemzeti eszmények hirdetésével törnek a hatalomra, a melynek polcán a szociális eszméket, a nemzeti eszményeket továbbra is csak hirdetik, gyakorolni ellenben csak a hatalmat gyakorolják, mint öncélt; azok mellett az egyének mellett, akik az ádáz tülekedés közepette csak azért hirdetik hangos szóval, szolldarftást, hogy a szavukra felfigyelők kezéből kiragadják a darabka kenyéret is? Ki fogja elhinni ezekről a nemzetekről, társadalmakról és egyénekről ott, az utolsó szikfanyommon, hogy a szolidaritás nevében kérnek a maguk számára helyet és nem azért, hogy a bennük bizókat a pusztulás örvényébe taszítsák le?

Amíg a tapasztalat azt igazolja, hogy a kereszténységnek az egyetemes emberiség irányítóivá magasult legfényesebb szimbólumai csak a maguk külön ünnepnapjain lépnek jogaikba, csak az előirt ünnepnapokon töltik be a lelkeket, de ez ünnepnapok előtt és után változatlanul áll a harc, szól a fegyver, csatog a fog és gyűlöli a szív: addig — bármily erős is a logika, bármily töretlen is a hit — addig a soha el nem halványuló remény örökzöld fájának törzsét mindig körül fogja a kételkedés iszalgja. A szenvedésben megtisztulás, a szeretetben megváltás és a hitben feltámadás husvétii ünnepe is csak akkor lesz teljes, ha az ünnepnapok elmúltával a nemzetek a maguk szenvedéseiben keresnek megtisztulást és nem a más szenvedéseiből hasznót, a társadalmak a szeretet eszméjében egyesülnek és nem a gyűlölet tüskéfalait emelik egymás közzé, az egyének pedig az örökkévaló hit erejéből támadnak fel új életre és nem a hitetlenség, vagy az álszenteskedés bunkójával ütnek agyon embert, társadalmat és nemzetet.

galmat keltett Varsóban is. A lengyel fővárosban arról beszélnek, hogy az ukránok szövetséget fognak kötni Szovjetországgal és a vörös hadsereg segítségével fognak harcot kezdeni Lengyelország ellen. Komoly lengyel politikusok a helyzetet úgy látják, hogy jelenleg ebben a harcban Lengyelország külső segítségre nem számíthat. Ezért azt kívánják, hogy Lengyelország hajtsa végre a már oly régen esedékes csatlakozást a kisanthoz. Az ukrán-orosz együttműködés folytán rendkívül nagy fontosságot tulajdonítanak Foch tábornagy és Weygand generális varsói látogatásának. A két hadvezér husvét után esedékes látogatását úgy magyarázzák, hogy **ők vannak hivatalosan arra, hogy a lengyel hadsereget újja szervezzék és egy esetleges ukrán-orosz támadással szemben is harcra készek legyenek.** A fenyegető ukrán-orosz támadásnak a dunai államokra nézve is nagy jelentősége van, mivel — miként említettük — Varsóban most azért firszirozzák a kisanthoz való csatlakozást.

Nem nyugdíjazzák Marczali Henriket

Budapest, március 31. Már a kommunizmus után fegyelmi eljárást indítottak több egyetemi tanár ellen és többeket különböző vádak alapján nyugdíjaztak is. Néhány fegyelmi alá helyezett tanár ügyét azonban mostanáig sem fejezték be. Eljárást indítottak két igen kiváló tudósunk, Marczali Henrik és Kövesligethy Radó ellen is, az ő fegyelmüket azonban se jobbra, se balra nem tudták még most sem eldönteni. Marczali Henriket a fegyelmi vizsgálat teljesen tisztázta. Semmi vádat nem tudtak felhozni ellene, aminek valódsága bebizonyosodott volna. A bölcészeti kar tanárai azonban kijelentették a vizsgálat után, hogy nem hajlandók együtt dolgozni vele, vagyis szabályszerű bököt indítottak Marczali ellen. A legkülönbözőbb kari és tanácsi határozatokat hozták a professzor ügyében, végre a kultuszminisztériumba került az ügy. Itt kellett volna a döntésnek megtörténnie, de itt sem tudtak sem ellene, sem mellette dönteni, így húzódt az ügy több mint három év óta már s mint most halljuk, húzódní fog még kerek három évig. Értesülésünk szerint ugyanis már lemondtak arról, hogy ebben a kényes ügyben bármilyen fórumon is döntést

hozzanak s egy mindenesetre kényelmes, de egészen új módon oldják meg a problémát. Független hagyják Marczali professzor ügyét még három évig, akkorra a ma 67 éves Marczali 70 éves lesz s ezen az alapon akkor nyugdíjba küldik. Addig pedig marad fel nem függeszve, sem fegyelmi alatt, sem nyugdíjazva, de nem ta-

níthat az egyetemen. Nincs döntés Kövesligethy professzor ügyében sem aki szintén négy éve nem tarthat már előadást. Az ő ügyében nehezebb ezt a szellemes megoldást alkalmazni, mert ő még fiatalabb ember s hogy az ügyét hogyan fogják elintézni, azt ma még senki sem tudja.

Apponyi a fajvédők ellen

Budapest, március 31. Azok az egy-öt napról-napra megindított támadások, amelyeket az egységes-párt szélső jobboldali elemei intéztek az arany középut ellen, melyet a kormányt a szélsőséges politikára akarják szorítani, a nagy léten sem szünetelnek. Az ország közvéleményét a legnagyobb mértékben érdekli Apponyi Albert grófnak erre a kérdésre vonatkozó alábbi nyilatkozata.

— Igen nagy szerencsétlenségnek tartandó, ha az ugynevezett intranzigens elemek felülkerekednének, mert az ország erkölcsi izoláltsága, amiből most nagynehezen kezd kibontakozni, az ő politikájának volt köszönhető. A visszaesés a jelen pillanatban behatárolt káros hatást váltana ki az országra nézve és az általuk képviselt szélsőséges politikának még az utóhatása is károsan befolyásolja nemcsak az ország belső nyugalmát, de nemzetközi helyzetét is. A helyzet ugyanis ugyancsak gazdasági, mint pénzügyi szempontból a lehető legkomorabb. Bűn volna tehát, ha ezt belső felfordulásokkal még jobban komplikálnánk.

— Nem mondom, hogy bizonyos tekintetben nem volna szükség irányváltásra, vagy legalább is iránymódosításokra pénzügyi és gazdasági politikánkban, de ennek irányában való kialakulása legkevésbé várható ettől a frakciótól, amelynek közgazdasági egyoldajúsága épen a legnagyobb mértékben járul hozzá állapotaink leromlásához. Sajátságos helyzet volna tehát, hogy ezt az egységes kormányzó pártot beáll kevesebb látnák meg, mint ahogy azt átérzik.

A szocialisták a lakásrendelet ellen

Budapest, március 31. A napjeleni minisztertanács a kora esti órák-

ban ért véget, amelynek határozmányai a gazdasági életben éreztetett fogják hatásukat. A kormányprét és az ellenzék husvétját szociális és politikai természetű kérdések foglalkoztatják a maguk számára. Az ellenzék a lakásrendelet kérdése foglalkoztatja. Azt a hírt, hogy a lakásrendelet sérelmes intézkedéseinek megváltoztatása végett az ellenzék pártszövetség fel akarta keresni Vass minisztert, aki től módosításokat és változtatásokat kívánt volna, melyek megtagadása esetén ülésre hívták volna össze a nemzetgyűlést, ma megcápták. A szociáldemokrata párt részéről kijelentették, hogy ők ilyen és ehhez hasonló tanácskozáson részt nem vettek. A maguk részéről nem a miniszter előtt, hanem a nemzetgyűlés drágasági bizottságának szerdán délután tartandó ülésén kívánják kifogásaikat előmondani. A párt részéről ebben az ügyben kijelentették, hogy a drágasági bizottságban helyet foglaló tagjaik révén magában a bizottságban fognak erőlyes akciót indítani a lakásrendelet ügyében. Szónokuk elmondja majd kifogásaikat, amelyeket a következőkben precizizoznak:

A rendelet rendkívül magas bérösszegeket kontemplál. Ilyen horribilis emelést még tervbe sem lett volna szabad venni, mert a következménye nem lesz más, minthogy hullatlan drágaságot idéz elő, amit ennek az országnak polgár és munkás közvéleménye nem tud másféleképpen elviselni, minthogy, vagy életstandardját csökkentő, vagy pedig maga is beáll a közméltó, megmondatlan spekulánsok közé. Ezt pedig nem kívánhatja a népjóléti miniszter.

Jön a bankiegy infláció

A másik kérdés ami szintén mozgalomba hozta a politikai és gazda-

sági közvéleményt, a pénzügyminiszternek az a bejelentése, hogy a korona romlása folytán értékben csökkent bankjegymennyiséget bár nem nagy infláció formájában, de amnyival ennel, hogy annak értéke a 0.17-es koronának fövöbbrá is megtelessen.

A mezőgazdasági hitel

Beszélt ugyanakkor a pénzügyminiszter arról is, hogy a mezőgazdasági hitel kérdését a kisbirtokosok és a kisgazda társadalom megelégedésére a legyintézet bevonásával már most akarja rendeztetni.

Bethlen husvét után fogadja az egyetemi ifjakat

A kormány programja szerint a miniszterelnöknek mád élelött fogadnia kellett volna az egyetemi ifjuság küldöttségét. A miniszterelnök azonban ma délelött Nádossyval tárgyalta s ez után úgy határozott, hogy a küldöttség tagjait csak husvét után fogja fogadni, amikor is a rendőrség által lefolytatott vizsgálatról a kormánykommuniké tesz közlé.

Nem ad a város közérót utéplítésre

A közigazgatási Bizottság ma délelött tartott ülésén Puskás Kálmán műszaki tanácsos, az államépítészeti hivatal vezetője bejelentette, hogy a közérót kijavítását és hangosítását kénytelen volt beszüntetni, mert Debreczen városra a közérót kirendelését megtagadta.

A bejelentésre Csóka Sámuel polgármesterhelyettes főjegyző addó felvilágosítást és kijelentette, hogy neki a közérót kirendelésére jog nincs és így nem tehetet sem az államépítészeti hivatal ezirányú kérésének.

A megindult vita során dr Vadsary István tanácsnok és Jóna István szintén elleneztek a közérót kirendelését, mert abból a városnak nagy kára van, de különben is a város látja a legkevesebb hasznát a főrvényhatósági ifiaknak. Különbén is a város házépítészete nem bírja el az ezze' jórót nagy kiadásokat, sőt a város az eddigi kiadásokat is az államra akarja áthárítani. A bizottság Puskás Kálmán műszaki tanácsos felszólalása után, aki újból kérte a közérót kirendelését, kimondotta, hogy a közérót kirendelését nem engedélyezi, ellenben feliratot intéz a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy az utópléti munkálatokat az állam terhére rendelje el.

Az ötödik ujév*

Írta: Csermely Gyula.

Rábbán Gamliél, a nagyok nagyja, a legliberálisabb tudósok egyike és Jézus kortársa volt. Neki tulajdonítja a hagyomány a kijelentést:

— Ne ítéletek időnek elötte, testvéreim. Ha Isten akarátából történt, hogy a Názárethi föllépjen és tanítson, akkor maradandó eredménye is lesz a szavának.

Ez a Rábbán Gamliél Jeruzsálem egyik legfeszitelttestb mesterse volt. Sohasem tett úgy, hogy csak kiválasztott egyeseket tanítson; nyílt ajtóknál oktatott és mindenki, aki akart, gyerek lett légyen vagy aggasztán, akit szellemi éhség, akit tudomány-szomj sarkalt, bemehetett hozzá, hogy hallgassa szájából az igét.

— Ahogy husvétkor hirdetik, — mondta az ünnepi vacsora elötte, hogy aki éhes, az jöjjön és egyék, úgy módot kell adnunk egész éven át az ismeretek gyarapítására vágyakozóknak, hogy jöhessenek kieléjeitni a szomjukat.

Tömjve is volt a tanterme nap-nap után és boldog volt mindenki, aki hallgatta, de az igazán boldog az a négy-öt szerencsés fiatal ember volt, kit különös figyelemre méltatott. Kiket lakásában is szívesen fogadott, hogy ne csak oktassa, de nevelje is őket. A főpap fia, József, volt az egyik. A legtekintélyesebb familia sarja.

Dáthán, egy gazdag ifju, volt a második. Amnyí volt a buzája, lisztje, hogy — saját szavai szerint — ha

Jeruzsálemet ostromolná az ellenség, egy esztendőn át is elláthatná vele a várost.

Amrárn, kinek atyja a Hetvenes, bírósg elnöke volt, a harmadik.

És Ávtálon, ki már Athénben és Rómában is többször megfordult és Alexandriát is ösmerte, volt a negyedik.

És volt még egy ötödik is: Náchsán, egy földhöz ragadt, szegény, de költői lelki ifju, kit föltette szeretett Rábbán Gamliél.

Nyilvánosan soha, csak magában, a szívében mondta és olvkar, mikor magukra maradtak, leányának, Cipórahnak is mondta:

— Náchsánt kedvelem a legjobban. Ha a többi iránt való vonzalmam a mérleg egyik serpenyőjében tevődnek, a másikba pedig az, amit Náchsán iránt érzek, úgy ez egymaga is jól lenyomná a többit.

Cipórah, a nagy tanító leánya, eladósorban lévő, ábrándos, nagyon szép leány volt. Ki, valahányszor csak hallotta az Atyjától, hogy Náchsánt kedvelti a legjobban, hozzá szeretne volna temni, hogy: — én is jó apám, én is. Azaz ami engemet illet, hát másképen van: csak Náchsánt szeretem, apám: a többi közönyös a szívemnek.

De nem szólt semmit az atyjának, csak megelégedett azzal, hogy mosolygott. Üdvözölten, boldogan mosolygott: milyen citera-hang esendült meg benne, hallván, hogy az ifjut, kit ő titokban szeretett, édes atyja is mindenekelőtt kedveli.

Hát Náchsán a szegény de pórtalelkü ifju? Ó is szerette Cipórahát: költészetének kertje sok rózsát termelt, pompás virágot, de sem azt nem tette, hogy nyilatkozott volna a lány-

nak, — akkori felfogás szerint ez halálos megsértése lett volna a leány-nak, de eltekintve is ettől: fűszál nyilatkozhat a gránátalma virágának? — sem a mesternek nem szólt.

Szerény volt ő és gyöngéd és finomlelkü a véghetelenségig. Tudta, hogy Rábbán Gamliél József is szereti és a többit is... hátha Józsefnak vagy Amrárnak, vagy Dáthánnak szánta Cipórahát? Milyen fájdalmat okozna neki, ha megkérné tőle a lányt és ő kénytelen volna felelni:

— Sajálom édesfiam, de egyetlen leányom számára már József szemeltem ki magamnak.

Keserűséget okozna és fájdalmat a szeretett mesternek, inkább hallgatott tehát és csak dalokba öntötte érzését. — Kinek is épül a templom, szerelem temploma? kérdem... kinek is nyílik a rózsza, másnak-e vajjon vagy nekem?

De hát ilyenek a költők most is és akkor is ilyenek voltak. Titkolóznak és sóhajtoznak inkább, semhogy föllépésükkel bánatot okozzannak másnak.

Józseföt Ávtálonig mind a négy társa a költőnek rajongott Cipórahért, a szép lányért, hiszen sokszor volt alkalmuk látni és beszélni vele és gyönyörködni a szépségén. És hogy elmúlt a tél és új tavasz öntötte melegét Jeruzsálem házaira és az emberek szívébe is: hogy új napfény és illat és friss életre kelt új színek mártort loptak a lelkekbe és mindenkit fiatalabbá tettek: a Cipórahért langoló ifjak, ki ma, ki másnap, a mestertük elé járultak.

— Szeretem leányodat rabbi: add hozzád nőül, — kezdte József.

— Imádom Cipórahát; nőmül kérem, — esdekelt Dáthán.

Amrárn is jött és Ávtálon sem tett kivételt, csak Náchsán, a poeta, hallgatott. Társai közül egyik sem tiltakozott, hogy szereti Cipórahát és kérte is... hát, ha eddig nem tette, most még kevésbbé nyilatkozhatik a mesternek. — Elutasítam, — gondolta — és ez fájdalmat okozna neki: hát tehetem-e ezt azzal, aki mindig csak szeretett és velem jött tett?

Néma maradt és busult. Csakhogy abból, hogy levertnek látta Náchsánt, megsejtette Rábbán Gamliél, hogy az tudomással bír mindenről, ami történt. Hogy előkelő társai megkérték a leánya kezét, de ő, az ötödik ifju, ki sem előkelő, sem gazdag, csak poeta, szintén szereti-imádjia Cipórahát, szólan azonban nem szólt hat. Szerénysége tiltja, hogy beszéljen.

Ha kedvelte eddig Náchsánt, most tisztelni és becsülni is tanulta. Nemcsak költő ő, de erősszívű hős is: hiszen azt mondta az Irás, hogy hős az, aki lebirja az érzését.

Elmondta a lányának, hogy négyen is megkérték a kezét. A főpap fia, József, az egyik.

Cipóra közönyös maradt. — És a második ki volt? — kérdezte.

— A duszgázdag Dáthán volt a második.

Cipórah vállat vont. — A harmadik?

— Ávtálon, a világlátott ifju.

Egykedvűséggel hallgata ezt is. — És a negyedik ki volt, apám? De ennel a kérdéssel már a halálos aggodalom ült ki az arcára. — És a negyedik ki volt, apám?

— Amrárn, kinek atyja a Hetvenes-bírósg elnöke.

Cipórah, az ábrándos haladon, erre keserves zokogsába tört ki és abból

A vörösrőség volt parancsnokának újabb büne

A forradalmi idők jólismert debreczeni alakja volt Bartha István máv. gépgyári lakatos, aki a Károlyi-forradalom alatt a munkástanács egyik szóvivője, majd a kommuná alatt a rendőrségből átalakított vörösrőség parancsnoka lett. A románok bejövetelkor Bartha István is az igazságszolgáltatás kezére került és a debreczeni törvényszék különféle büntetésekre ítélték. A románok bejövetelkor Bartha István is az igazságszolgáltatás kezére került és a debreczeni törvényszék különféle büntetésekre ítélték. A románok bejövetelkor Bartha István is az igazságszolgáltatás kezére került és a debreczeni törvényszék különféle büntetésekre ítélték.

A bünyűgyet Visky Sándor tanácsa tárgyalta má délelőtt. Az ügyész hatóságilag közeg elleni vétséggel vádolta Bartha Istvánt, mert 1919 elején, közelebbről meg nem határozható időben, Sipos László és Kovács János munkástanácsbeli tagok társaságában megjelent Garda Dezső máv. ügyvezető hivatali helyiségében és a munkástanács határozatára hivatkozva, az ügyvezetőt hivatalának elhagyására kényszerítette.

A vádolt kihallgatásakor azzal védekezett, hogy ő csak asszisztált az elmozdításnál, egyáltalán nem szólt bele, az egészséget Sipos intézte.

Kihallgatta a bíróság Garda Dezső ügyvezetőt is, aki kijelentette, hogy most már nem emlékszik a vádlott arcára, közvetlenül elmozdítása után azonban hallotta, hogy Bartha volt az egyik elmozdítója. Ahogy most visszaemlékszik, Bartha tényleg nem szólt semmit, azonban borkabátba öltözve fénytelenül nézett rá.

A bíróság Bartha Istvánt büntetésnek mondta ki hatóságilag közeg elleni erőszak vétségében és 1 évi hátróture ítélte. Az elítelt az ítélet ellen felülbizést jelentett be.

Stoewer személyautók
1 drb 1/2 HP négy üléses és
1 drb 1/3 HP hat üléses
teljes felszereléssel,
üzemképes állapotban
eladó
Weiszbergernél Debreczen,
Széchenyi-u. 27.

megtudta atyja, a bölcs ember, hogy leánya az ötdikét szereti. Náchsánt, a vagyontalan poétát. Azért sir, zokog, mert ez nem kérte meg.

Megsajnáta Cipóráht és megesejt a szive Náchsánon is, de csak nem tetheti. — gondolta — hogy ő fogja kezéni az ifjút: gyere és kérd meg leányomat.

Gondolkodott egy napig-kettőig, aztán magához hivatva az ifjakat. Náchsánt is, mind az ötöt.

— Fiain, — kezdte lágyan — ti négyen itt szerettétek a leányomat, de szeretik, úgy lehet, mások is. Ahhoz akarom adni, akit lélekre nézve a legméltebbnek találók hozzá. Mert így győzött meg fiaim, hiszen nektek is lesznek fiaitok, lányaitok: ne a testet adjuk hozzá a testhez: az az Istennek tetsző, igazi házasság, ha a lelket adjuk hozzá a lélekhez.

Náchsán volt az egyetlen, aki háttortalanul azt mondta: — ugy van. A többi tiszteletteljesen hallgatott.

— Figyeljétek, — folytatta a mester. Most előadást tartok nektek az újvekről. Azt mondják bölcséink, hogy négyféle újve van a világnak. Az első a fák-bokrok, röviden: a Természet újve. Telen át alszik a természet, de új tavaszra ébred a földünk és fü-fa-cserje ujra zöld lesz. Avezetáció újve ez a természeté.

Az ifjak meglepetten felnéztek. Mit tartoznak az újvek a szerelemre, a házasságra, a szívre?

— A kalendárium újve a második, — folytatta Rábbán Gámiel az előadást. — Ez Fűri hó elsején van, és az ünnepek újve a harmadik, mely Niszán hó elsejével kezdődik. A negyedik, bölcséink szerint, a fejedelmek, a királyok újve. Trónaröplésük

A husvéti vásár

Az idei husvéti vásár Debreczen üzleteiben a korona nagyarányú zuhanásának jegyében indult. A legtöbb szakmánál azonban, pár nap alatt megszűnt a közönség rohama, mert a pénzsűke mellett az emelkedő árkak nem igen bírja már a vásárló közönség zsebe. A kereskedők maguk sem tudják, jobban jártak-e, ha nagy husvét forgalmuk volt, vagy akkor jöttek ki jobban, ha raktáron maradt az árujuk, amelyet ma már szinte lehetetlen lenne beszerezniük.

A husvéti vásárról munkatársunk alább számol be szakmánként:

A cukorkaüzlet

tulajdonosához alig lehet most hozzáférni. Tömege bolttal vevőkkel és csak egy csomagolás közben szolgál ki bennünket — interjúval.

E hét végén, mandia, csütörtökön és pénteken különösen a közeli vidék vásárolt nagy tételekben. A vevők 90 százalékka e három nap alatt talvából kerültek ki és meglepetéssel tapasztaltam, hogy a falu egyszerű gyermekének a 3000 koronás Gerband nem drága.

A helyi vevőközönség ma vásárolt, nagyjából gyerekeknek való edességeket, husvéti tojásokat. Az idei husvét forgalmam még arányitva is felülmúlja az ölmúltakét.

Női divat, textil

Egyik régi női divatterjesztő a következőket mondotta:

— A régi értelemben vett husvéti vásár az idén teljesen elmaradt, mert erősen érezhetővé vált a pénzhány és bár az árak folyton felfelé mozogtak, a vásárlás eszökkenést mutat, holott ilyen időben rendszerint emelkedik a vásárlási kedv. A pénzhány főleg annak a következménye, hogy olyan üzletek kötésére vonják ki a pénzt, amelyek a legitím kereskedelmet teljesen megbénítják.

Az uridivat

üzletben már nagyobb husvéti vásárról beszél a kereskedő:

— Amlyit mondhatok, hogy a forgalom igen nagy volt, de a nagy kereslet mellett sem találtam meg a számításaimat. Hogy példával illusztráljam, a napokban rendeltem kemény dupla-gallért egy fővárosi cégnek. Ma kaptam egy számlát, amely szerint

nekem 1000 koronába van egy gallér akkor, amikor most 950 koronáért árusítom. Ilyen körülmények között, ha még olyan forgalom lett volna is, az én szempontomból nem volt kielégítő a husvéti vásár.

A cipőkereskedő

szerint a husvétot megelőző napokban nagy kereslet mutatkozott a szakmában, de az messze a múlt évek mögött maradt. Különösen nagy rohamot intézett a közönség a korona zuhanásakor, a hét végén azonban el-lanyhult az ízet. Nagyjából helyi vevőközönség kereste fel az üzletet, a vidéki vásárlók még mindig nem tudják megérteni a magas árakat.

A fűszerszakma

részére a husvét nem hozott különösebb vásárt. Alig volt valamivel nagyobb forgalom, mint hétköznapokon, általában érezhető, hogy pénzhány van. A husvét vásár gyenge volt, lényegesen gyengébb mint a múltban.

A női konfekciós

szintén nem valami jó husvét vásárt tapasztalt. Egyik szakmabeli kereskedő a következő felvilágosítást adta: — Dacára annak, hogy a debreceni konfekciós árak 50 százalékkal olcsóbbak, mint Budapesten a nagykereskedőknél, mégis bizonyos tartózkodás volt észlelhető a vásárló közönség részéről. Ennek oka, véleményem szerint a nagy pénzhány, ami minden téren érezteti hatását. A korona katasztrófális zuhanásakor ugyan nagyobb forgalom volt, ez egy-két napig tartott, azután a közönség megnyugodott és ismét pangás állott be. Az idei vásár nyomába sem jöhet a tavalyinak.

Férfiruha

Az egyik férfiruha üzlet vezetője a következő felvilágosítást adta:

— A husvétot megelőző napokban meglehetősen nagy volt a forgalom, főleg tavaszi cikkeket kerestett a közönség. A nagy forgalom mellett azonban a mi helyzetünk nagyon nehéz, mert az utóbbi napokban nagy áremelkedés mutatkozott a piacon, hogy egyebet ne említsek, egy raglán, ami 75,000 koronáért adtunk el, ma már 140,000 koronába kerül nekünk.

Érdekes családi adatok Friedrich Istvánról

Kassa, márc. 27. (A „Debreczeni Független Újság” kassai tudósítójától) A „Kassai Napló”-nak, ennek a nagy és nivós, törhetetlen magyarsága miatt a esek által üldözött magyar lapnak prágai tudósítója a következő skizset közli Friedrich Istvánról. Muszolini és Kemal kiváló barátjáról:

„Friedrich Istvánról, a magyar forradalmi idők e kalandos alakjáról, ugyszólván mindent megírtak már. — Tudjuk, hogy az októberi forradalom egyik leghangosabb szereplője, a katonatanács egyik életrehívója, a cionista-gárda megszervezője, majd az ellenforradalom szóvivője, a kurzus megteremtője, az ébredők patrónusa volt, végül most a faszisszák vezére. Örökké a főltszinen mozog, minden lében kanál, a születési puccsista, „wie im Buch steht”. E portré tökéletességéhez hozzájárul most az a néhány adat, amelyet Friedrich egyik iskolatársától, a szlovák polnik egyik kiválóságától, a legutóbbi cseh kormány egyik tagjától kaptam és amelyek Friedrich származására rámutatván, némiképen magyarázatot adnak a kalandor politikai tetteinek.

A magyar közvélemény eljut német, sváb eredetűnek tündelték jól eddig Friedrichet. Nem. A kurzus e nagy fajnagyaia tulajdonképpen cseh.

Friedrich István apja Malackán patikus volt. Itt elégeelt feleségével, aki pozsonyi német asszony volt és szót sem tudott magyarul. Hogy három fiugyermekük magyar nevelésben részesült, az tisztán az asszony akaratán múltot, mert az öreg Friedrich mindenáron a prágai cseh iskolákban akarta taníttatni gyermekét. Az öreg Friedrich ugyan cseh volt, a javából, nacionalista a végletekig. Egy év se mulhatott el anélkül, hogy mint hitűi szokolista a szokol-impepelyeken részt ne vett volna. Az öreg, anynyira ragaszkodott nemzetéhez, hogy végrendeletben hagyta meg, hogy a halála után Prágában temessék el. — Fiai a halálos ágyon készítették apjukat e rendelkezés megváltoztatására.

Friedrich István apja nyomdokaiba lépett. Töle örökölte e fanatikus nacionalizmust, a nemzeti öntudatot. A kis István dagadó érzéssel nézte büszke apját, amint az a szokolista pirosingos, feketesapkás uniformusába öltözött. Arról álmodott, hogyna felnőtt, ő is ilyen szép uniformist öltet magára. (Ugy látszik, e tradíció jut-tatta most a fekete inghez.) A gondviselés azonban kifürkészhetetlen és ugy akarta, hogy hagszörű társával együtt a magyar faji gondolat megteremtője és legbuzgóbb istapó-lója legyen.”

évforduló napja a koronás királyok újve.

Az ifjak csak íltek és hallgattak; még mindig nem sejtették, hogy mit akar ezzel a mester.

— És én azt mondom nektek, fiaim, — folytatta ünnepélyes hangon a rabbi — hogy van még ötdik újve is a világon. Gondolkozzatok fölötte, mi is lehet az ötdik, ti ifjak. Hét nap múlva jertek a válasszal s akkor én bölem is kaptok választ, hogy melyikötök a legméltóbb a leányomhoz.

Náchsánnak könnybe lábadt a szeme és a mester ezt észrevelte és mosolygott. De a megértés mosolygása volt ez, nem a gúnyé. — Szeretted a leányomat, poéta és atót tartasz, hogy nem fogsz tudni mit felelni? Vagy hogy kíváncsi se leszek rá, hogy te mit is akarsz felelni a kérdésre?!

Hét napon át uky volt, hogy déiben is, este is asztalának vendégei voltak az ifjak és egyformán nyájas volt mind az öthöz. Cipórah is, atyja szavára, egyformán kedves volt hozzájuk és közvetlen.

A nyolcadik napot megint maga köré gyűjtötte ifjait a mester. — Gondolkoztatok a kérdésen... Nos, melyik az ötdik újve?

A főpap fia, Jósze, gögösen kiegyenesedett, ugy válaszolt.

— A főpap is király, — felelte. — A vallásos intézmények királya. Az ötdik újve tehát a főpapok újve, mester. Fölszenteltetésük évforduló napja az Egyisten főpapjának újve. — Félreállhatsz, — mondta a rabbi de ugy csengett a hangja, mintha fájdalom vegyült volna az ércébe.

Amrá, kinek atyja a Hetvenes-bírórság elnöke volt, a meggyződés hamzán így felelt:

— Bocsánatodat kérem, mester, de ha őseink egyszer azt mondták, hogy négy újve van a világnak, akkor nem mondhatod te azt, hogy ötdik újve is volna. Megérti bölcséink szava: szent és megmáshatatlán még veled szemben is, mester.

— Bxtran felettél, Amrá: félreállhatsz, — mondta a rabbi.

A világlátót Ávtálon diplomátikus mosollyal kezdte.

— Alkalmazkodnunk kell, — mondta — intézményeihez a népnek, melynek országában élünk, rabbi. Testvéreink közül azok, akik Athénben élnek, ötdik újveül példaul a görögök újveit tiszteljük, a Rómában élők pedig a nyugatrómaiak újveit, nem így van?

Félreállhatsz, — mondta a mester. — Hát te, Dáhián, mit válaszolsz?

— Négy újve van-e, öt-e? — vélekedett ez bizonyos ílegmával. — A szegény embernek, sajna, sokszor egy jó újve sincsen, a vagyonos embernek pedig akár mindennap lehet újve.

A mester intett: végeztünk. — És te fiam Náchsán? Te mit mondasz? — A költőnek megint páras lett a szemé. Levertége azt mondta: — Te vedsz. Én nem kértem meg Cipóráht, nem mertem.

A gyöngédelekü mester biztatta. — Ha már kérdeztelek, beszélj. Melyik az ötdik újve?

— Az ötdik újve, — mondta és csupa lágsyág, csupa érzés lett a hangja — az ötdik újve, mester de a legszebb, a legmagasztosabb mind között, a szerető házastársak újve. Minden napja az évnek ünnepe napja a két szerető házsnak, de egybeke-lésük évforduló afa az ünnepük ünne-

pévé magasztosul. Ifjan-e még vagy már előrehaladott korban ériék meg a szerető házások irgvykötésük évforduló napját: újve napja lesz ez nekik mindig. És ez az ötdik újve, mester — szívem-lelkem a tanum, hogy ugy van — bármelyikkel fölér a többi közül. A természet újve, hogy minden kivirul? Hát a szerető házásoknak, egybekelésük évforduló napján, nem ujhodik-e meg mindig egy-kori nagy holdgóságok érzése? Elettük őszén-telen is új tavasz ébred a szívekben: muzsikaszós, virágos, nap-sütéses, illatos tavasz. Az ünnepek újve, a naptáré? A házastársak naptára, kik ketten csak egy életet élnek, kötésük napjával kezdődik... és a királyok újve, mester? A házassági évforduló abban, ki boldogan el együtt a páriával, nem legalább is olyan emlékeket ébreszt, mint a királyban felkenetésének napja? A király is ember és a szerető házások is királyok!

Rábbán Gámiel egy könnyet törtöl ki a szeméből.

— Még nem vagyok házas, söt só-haitásra készter a kérdés, — folytatta és végezté Náchsán — az enyém lesz-e az, akit én imadok? De tudom, ha nekem adja az Isten, akkor újve lesz kettőnknek egymáshoz jutásunk minden évforduló napja.

Náchsán, a poéta, most hallgatott és templomi csönd lett a szobában. Csak elfojtott, szivből jött zokogás, egy hallgatkozó szerelmes leányé, muzsikált bele lágyan a csöndbe.

— Apám! rebekte Cipórah és rélvonta a függönyt és belépett.

Rábbán Gámiel kitárta a karjait és két üdvözület szoritott ujjongó kebléhez. Náchsánt, a költőt és Cipóráht

Arviz a t

Debreczen város zottsága ma délelőtt március 5-éről elmaradt Hadhazy Zsigmond alatt.

A szokásos jelentés Kálmán tiszti farrára, hogy a város múlt hónapban nem bír a fültömrigyob megeseen előfordult tüstiförvos, hogy telepeken felakadt a áradás előntötte a k lertözte a kutak vízét, a telepek közén veszélyeztetve

A jelentés kapcsán a kéreést terjesztett nyai iskolák növényen olták be és a egészségügyi szemvizsgálják felül. Tő azíránt érdeklődtek, tott elő 12 trachom, ami már járványos vonatkozólaga a fő, hogy ezek régebbi most kerültek nyil

A közgazgatási domásul vette a tísét, azonban utasít hivatalt, hogy kész vezetet és az áltás a helyszínen eftsék

Nagype

négy esztendővel fetelem ilte meg két. Négy esztendő pénteken ropogott kon, gópfgyver k

át robbandása reszt vegit. A máskor város utcán polgaj verte föl a esrok riadtan menel saikba, rettenge vészokát és félve napra. Négy esztégen vörös katonák kal, motoztak, ig járököket, házku a bizonytalanságba kergették a város

Négy esztendő rendőrsége, a béka biztonság derék ö az engedelmesség lokért újból a vémeri fontosabb vol ennek a városnak

véreznii a közelgő sulya alatt egy pá dolkozásu ember

Bátor rendőreink retenezes tervnek, helyett a csatatér

boriért, celtalanul tulerő nyomása e eredményt jelenth

menetelük. Az en tagadása megtorla

Néhány óra múlva Debreczen utcán, tudott s derék re

rendének hűséges ródve a következ vissza kaszányá

öreink bátor felle léleített akkor,

kellös közepén. M a város polgársá

rendőség, amely sohasem, nem ak kilengés szolgát

Négy esztendő sebb, nyugodtabb esik visszagondol

bátor magatartás kellös közepén is vátásukat, mely más, mint haladn beszállni minden szolgálatába akar séget. Érezték, m adatuk sohasem

Arviz a telepeken

Debreczen város közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta meg március 5-éről elmaradt ülését dr. Hadházy Zsigmond főispán összehívta.

A szokásos jelentések során dr. Tüdös Kálmán tiszti főorvos rámutatott arra, hogy a város közegészsége a múlt hónapban nem rosszabbodott, bár a fertőtlenítőszer és a kanyaró tömegesen előfordult. Elmondotta a tiszti főorvos, hogy a csatornázatlan telepeken fellépett a talajvíz és a víz-áradás előlötötte a kutakat is és megfertőzte a kutak ivóvizét. Ilyenkor- mára a telepek közegészségügyre erősen veszélyeztetve van.

A jelentés kapcsán Tóna Isván azt a kérelmet terjesztette elő, hogy a tanyai iskolák növendékeit a helyszínen oltásuk és a tanyai iskolákat egészségügyi szempontból alaposan vizsgálják felül. Többen viszont már aziránt érdeklődtek, hogyan fordulhatott elő 12 trachoma megbetegedés, ami már járványszerű tünet. Erre vonatkozólag a főorvos kijelentette, hogy ezek régebbi esetek, amelyek most kerültek nyilvánosságra.

A közigazgatási bizottság végül tudomásul vette a tiszti főorvos jelentését, azonban utasították a főorvost hivatalt, hogy készítsen új oltási tervet és az oltásokat ez évben már a helyszínen végezték meg.

Nagypénteken

Négy esztendővel ezelőtt szorongó félelem ült meg a debreczeniek lelkében. Négy esztendővel ezelőtt, nagypénteken ropogott a puska az utcákon, gépfegyver katodása, kézigránai robbanása reszkettette meg a levegőt. A máskor oly csöndes város utcáin polgárvér folyt, harci zaj verte föl a csendet, békés polgárok riadtan menekültek haza lakósaikba, rettegve virrasztották át az éjszakát és félve gondoltak a másnapra. Négy esztendővel ezelőtt idegen vörös katonák lepték el az utcákat, motozták, igazoltatták végig a járókelőket, házkutatásokat tartottak, a bizonytalanságba, remegő félelembe kergettek a város minden polgárát.

Négy esztendővel ezelőtt a város rendőrsége, a békés nyugalom, a közbiztonság derék őrei tagadták meg az engedelmességet, hogy idegen célokért újból a vérmézőre szálljanak, mert fontosabb volt előtűk biztosítani ennek a városnak a rendjét, mint elvérezni a köztölgő oláh csapatok tulsálya alatt egy pár eltévelyedett gondolkodású ember hatalmi hóbotjait. Bátor rendőreink vétőt mondtak a rettentéses tervnek, hogy az utcasarok helyett a csatatérre menjenek egy hóbotért, céltalanul. Elveszték volna a tulerő nyomása alatt, anélkül, hogy eredményt jelenthetett volna a fronta menetelük. Az engedelmesség megtagadása megtorlást vont maga után. Néhány óra múlva harci zaj verte fel Debreczen utcáit, menekült, ki merre tudott s derék rendőreink, e város rendjének hűségese őrei mit sem törődve a következményekkel vonultak vissza kaszárnyájukba. Derék rendőreink bátor fellépése fordulópontot jelentett akkor, a forradalmi idők kelles közepén. Megnyugtató volt ez a város polgársága számára, hogy a rendőrség, amely nem nem poltízált, sohasem, nem akart egy szélsőséges kilengés szolgálatába állni.

Négy esztendő múltán, ma, békésebb, nyugodtabb idők közepette jól esik visszagondolni derék rendőreink bátor magatartására. A forradalom kelles közepén is átérték igaz hi-vatásukat, mely nem lehet sohasem más, mint hatalmi a középuton, szembeállni mindenki-vel, aki a szélsőség szolgálatába akarja állítani a rendőrséget. Érezték, ma is érzik, hogy feladatuk sohasem lehet más, mint tel-

vénni a lakóéletet a szélsőségek ellen, akár jobbról, akár balról jönnek azok, fenntartani az utca rendjét és megvédeni a város polgárságának személy és vagyónbiztonságát.

Négy esztendő múltán, a verőfényes tavaszi napsugárban jól esik el-

nézni a rend derék őreit, aki most csöndesen sétálgat posztóján, aki most legfeljebb a villamosról való leugráskat legyzi fel, de négy esztendővel ezelőtt készen volt arra is, hogy életét kockáztassa a város biztonságáért a város rendjéért.

Redden folytatják Budapesten a magyar-osztrák pénzügyi tárgyalásokat

Bécs, március 31. Dr. Schwarzwald pénzügyminiszteri osztályfőnök és a takarékosági bizottság elnöke vezetésével az osztrák pénzügyi kormány képviselői Budapestre utaznak, ahol kedden megindulnak a tárgyalások a magyar pénzügyminisztérium megbízottjaival a két állam között függőben lévő pénzügyi kérdésekről. Ez a konferencia folytatása azoknak a tárgya-

lásoknak, amelyek néhány hét előtt Bécsben folytak. Többek között tárgyalásra fog kerülni az egykori közös pénzügyminisztérium, közös külügyi, hadügyi minisztériumok követeléseinek és tartozásainak rendezése és a konferencia legnagyobb részét a háboru előtti és a háborus adósságok kölcsönös szabályozása fogja lefoglalni.

Zoro-wa-huru

Rikítószinü, kiabáló plakátok, rejtélyes jelszavak ütök meg lépten-nyomon a járókelők szemét. Elgondolkozva tűnődik a boldogtalan járókelő, mi a csuda lehet az a Bi-Bá-Bó, elszörnyűkődve megy tovább, mikor azt olvassa, hogy Ha-Ra-Fi és valóságilag megrémül, amikor a plakátokról a Zoro-wa-huru című fenyegetés ordít felé. Elgondolkozol jámbor halandó, mik ezek a rejtélyes hieroglifák. Jobb jövőt hirdetnek-e vagy szörnyű átkozódások, amelyek még azt a szegény Reb Menachem Cicesbeiselt is lefözik? Andalgóva még tovább jámbor-halandó és szórakoztató olvasod a többi ordító, nagy betűs plakátot, csupa szenzációs cím mind, amelyek a Vörös Pokolt vagy Páris éjszakáinak rejtelmét, esetleg Prof. Nick Fantom legújabb idegrázó kalandjait tárják eléd a fehér lepedőn. — 16 éven felül.

Tekintve, hogy a mindennapi élet végtelen nyugalma, a megelhetés abszolút könnyűsége szükségessé teszi számunkra a mindennapi kis izgalom megszerzését, örült örömmel ragadjuk meg az alkalmat és rohamunk a fehér lepedő elé, ahol válogatott izgalom várnak ránk, sőt esetleg a mozik figyelmes igazgatósága talán még egy cocainnal vagy egyéb izgató szerrel megtöltött pravaz-icskendőt is mellékel kéreledre a műsorhoz. Oh nyájas mozi látogató.

Vagyunk egypáran elmaradt nyárs-polgárok, akik még mindig abban az illúzióban ringatjuk magunkat, hogy a mozikban egy kis kulturális jó lenne kapni. Félve menekülünk el az ordító plakátok elől, csöndesen reménykedve, hogy talán egyszer mégis elmehetünk mi is a moziba, ahol talán az idegrázó filmek kivül egy kis csöndes kutura is várna ránk. Lasciate ogni speranza, — mondja Dante, hogyj fel te is a reménye! Jámbor halandó, akinek az idegeit amugy is eléggé megviseli a mindennapi kenyérért folyó ádáz küzdelem, a drágulások hajmeresztő, kiügyhatatlan sorozata. A mozi most nem nyujt néked csöndes szórakozást, megpihenést. Bujjál el csöndes ágyadba, az álom talán szebb képeket varázsol eléd és megpihenhetnek vitustáncot járó roncsolt idegeid. A plakátokon ugy sem láthatsz mást, mint a feléd meredő óriás betűk félelmetes fenyegetését, a Zoro-wa-hurut, a Ha-Ra-Fit, a Bi-Bá-Bó-t és a többi rejtélyes hieroglifákat.

— ÜZLETI KÖNYVEK mindenféle nagyságban és kivitelben kaphatók a HEGEDÜS ÉS SÁNDOR RT. könyvkereskedésében. — NYOMTATVANYOK a legizlósabb kivitelben 24 óra alatt készülnék. Telefon 84.

A forgalmi blokk és a közérdek

Debreczen város forgalmi adó hivatala ma közérdekből egy hirdetmény többszöri díjtalan közzétételét kérte tőlünk. A kérésnek nem tehetünk e-geget, mert véleményünk szerint a forgalmi adó hivatali hirdetménye nem közérdekű.

A hivatal beküldött hirdetményében összeszidja a közönséget, amely annak ellenére, hogy a pénzügyigazgatóság hazafias érzésére appellált, sőt azzal is megfenyegette, hogy adócsalási büncselekménybe keveredik, — vásárlás közben a blokkokkal nem törődik, blokk adását nem követeli, a kereskedő által adott blokkot el nem fogadja, meg nem őrzi és így — mégis csak hallatlan dolog! — a forgalmi adó ellenőrnök az utcán átadni nem tudja. Felhívja tehát a hivatal, még pedig nyomtatékosan, a vásárló közönséget, hogy a vásárlás alkalmával kapott blokkot az üzletből kijövet ne dobja el, hanem tartsa magánál, hogy az adóellenőrnöknek kérésükre átadhassa.

Ezt a felhívást mi nem tartjuk közérdeknök. Képtelen helyzet ugyanis szerintünk az, hogy mikor az állam egy ilyen, főleg a vásárló, a fogyasztó közönség előtt természetszerűleg antipatikus adómentet teremt, akkor az adóbeszedő személyzet megtakarítása céljából az eladókat, a kereskedőket és iparosokat kényszeríti az adó beszedésére, súlyosan bünteti őket, ha bármily okból nem szedik pontosan ezt az adót. — ugyancsak pedig óriási személyzetet alkalmaz ezeknek az önkéntelen adóbeszedőknek az ellenőrzésére. Egmagában véve már ez is árt az adómorálnak, mert hiszen ha az állam jónak tartja kereskedelemmel és iparral foglalkozó polgárait arra, hogy számára adót szedjenek, akkor nagyon visszás dolog ezeknek a polgároknak adódetektivekkel, ellenőrökkel való állandó molesztálása.

De ha már egyszer az állami kénytelen feltenni polgáraitól, hogy megfogják csalni, be fogják csapni, meg fogják rövidíteni az adóbeszedést rájuk kényszerítő államot, — akkor sem képzelhetjük el, hogy a drága pénzen tartott adóellenőrök mellé a vásárló közönség tömegét is be lehessen fogni önkéntes és díjtalan adóellenőrök. Hiszen a vásárló közönség hallani sem szeret a forgalmi adóról és ahol csak tudja, tiltakozik a felszámítása ellen. De meg a mai ember nem igen jár trafikálni az üzletekbe, hanem a kenyérkeresés rohanó munkája közben minél gyorsabban igyekszik vásárlásait elvégezni. Így történik meg, hogy az adóbeszedő kinevezett és ebben a méltóságában állandóan ellenőröktől molesztált kereskedő sokszor valóságilag könyörög a vevőnek, hogy a blokkot vegye át, a közönség azonban tudni sem akar a blokkról. Az meg igazán nem közérdek, sőt tekinthetjük a közérdekkel ellenkezőnek is, hogy az üzletből kijövő vásárlót bárki is megállítsa, feltartsa és a blokkja után érdeklődjék.

A rendszerben van a hiba, ha az állam hibákat lát. Ha nem bízik kinevezett adóbeszedőiben, akkor eszellen ki olyan ellenőrzési módot, mely a kereskedőt, az iparost, de főleg a vásárló közönséget nem molesztálja.

Mibe kerül ma a párbaj?

A középkorban egyszerűen lovagi tornának nevezték, ma már párbaj a neve. Régi időkben is, most is a becsületen ejtett sérelmek orvoslására szolgált, de míg a múltban lovagi torna volt csak, addig ma valóban párbaj! Mert bizony mindkét félre nézve nagy baj a mai súlyos anyagi viszonyok között a párbaj! A rossz gazdasági viszonyok idején ezen a téren is minden megdrágult, de ha nem drágult volna is meg, a párbajozó abszolút ur, s mint ilyenek ki kell a pénztárcáját nyitnia, ha le áll a linoleumra a becsületéért megverekedni. Hjah hiába, a párbajozó urnak gálánsnak kell lennie és e gálánság mellett mindaz luxus, ami a párbajhoz tartozik. A mai párbajmániás világban nem érdeklik az embereket az okok, amiért összezsacpnak, nem fontos az elelnfél, ellenben zsebbevágóan érdekes az, hogy mennyibe kerül egy nem is nagy fényűzéssel végrehajtott kardpárbaj. Munkatársunk Feréczy Pálhoz, a Békéssy Béla vivó club agilis és közismeretben álló vivómestéréhez fordult, aki a következő felvilágosításokat adta:

— A párbajhoz bizony ma nagy pénz kell, különösen ha meggondoljuk, hogy a felekre nézve nem is tulságosan szórakoztató. Békeidőben is belekerült egy pár koronába, ma azonban 1—2 lilhasu bankó is elfogyik, míg a párbaj és a hozzátartozó dolgok befejezést nyernek. A párbajt megelőzi a paukolás, a tulajdonképeni előkészítés. A felek ezt rendszerint vivómesternél végzik el és a mester tiszteletdíja a felek szerint változó: 6—8000 korona.

— Minden párbajhoz két orvos kell, egy-egy tiszteletdíja 5—10000 korona korona között váltakozik, ebben az összegben azonban már benne van a bandázsköltség is. A terem díja 3000 korona, egy kard kölcsöndíja, kőszőrüléssel együtt 3000 korona, kocsi-költség 3000 korona, a párbajt követő békebankett 5 személyre szolidan számítva 15—20000 korona. Összegezve a kiadásokat:

Kard	3000.— K
Terem	3000.— K
Kocsi	3000.— K
Orvos	10000.— K
Paukolás	8000.— K
Bankett	20000.— K
Összesen:	47000.— K
Két félnek	94000.— K

E csinos összegre tekintve még különösebbnek találjuk azt a párbajozási szédületet, ami a mai fiatalságot elkapta és mint könnyű habot viszi, sodorja magával. Meg kell ugyan állapitanunk, hogy az utóbbi hetekben némiképen lohadt a párbajozási düh, szerintünk azonban nem ártana, ha egyegy párbaj, mert így legalább alaposan megfogyna a párbajozók száma.

Linder Béla kolozsvári szinigazgató?

Kolozsvár, március 31. (Saját tudósítónk jelentése.) Janovich Jenő dr, a kolozsvári Nemzeti-színház igazgatója közölte az illetékes hatóságokkal, hogy megválik állásától, a kolozsvári színház igazgatásától, amit 12 évig töltött be. A kiirt pályázatra már három ajánlat érkezett Ungváry Miklós, Fekete Mihály és Linder Béla ajánlata, akik vállalják a pályázat feltételeit. Linder Béla, volt Károlyi-hadügyminiszter, a „nem akarok katonát látni” politikusa tehát most szinigazgató lenne. A hír bizzar kicsit és hiteltelensége megerősítésre szorul.

Uzsortárgyalás 1925-ben

Elnök: Hogy hívják?
 Vádlott: Kohn Izidor.
 Elnök: Vallása?
 Vádlott (lemondóan legyint): Nüna!
 Elnök: Ne viccelődjék itt!
 Vádlott: Közhelyekre nem teletek.
 Elnök: Mikor született?
 Vádlott: 164235.
 Elnök: Mikor?
 Vádlott: 164235!
 Elnök: Megbolondult maga?! A születési évét kérdezem!
 Vádlott: Ja, vagy úgy! Én a dollár árfolyamára gondoltam. A kiegyezés-kor születtem.
 Elnök: Felolvassa a vádirat törvényesen előírt részét. Kohn Izidort az uzsortörvény 3845. paragrafusába ütköző büntetével vádolja a királyi ügyészség, mert ez év februárjában a buzát szemeként 100 koronájával árultotta. Ezzel a cselekményével kimerítette az árdrágító visszaélés büntetésének a kritériumait és megért arra hogy méltó büntetését elnyerje. Megértette a vádat? Vagy felolvassam még egyszer?
 Vádlott (elbővözi az óráját): Kérem én ráérek! Még csak 11 óra van, tessék még egyszer felolvasni, hogy jobban megértem.
 Elnök még egyszer olvasni kezdte a vádiratot, egyszerre csak abbahagyta és érdeklődve kérte a vádlottól:
 — Volt katona?
 — Voltam — kelet mellett kidülesztve Khón.
 Elnök: Milyen harcokon járt?
 Vádlott: Voltam a nyulasi fensíkon, a kettős dombon és a sárkúti rengetegben.
 Ügyész: Mondja Kohn, maga elonista ügye?
 Kohn: Nüna Karlista!
 Ügyész: Amlint tudja, megalakult a zsidóállam Palesztinában. Megalakult a zsidó hadsereg is, ilyen ember, mint maga elferne ott. Nem vágyik Palesztinába?
 Kohn: Csak akkor megyek ki, ha nemzetemet veszély fenyegeti és véres Thórárt hordoznak körül. Akkor beállok a zsidó hadseregbe.
 Ügyész: És mit csinál, ha háború lesz?
 Vádlott: Irodába megyek... (A terem szolgálja nevet, a közönség a nevetéstől a földön hempereg.)
 Ügyész: Mielőtt bizonyítékokat produkáltam volna, e kis beszélgetéssel jellemrajzát akartam tudni a vádlottnak. A faliság mintaképe ő, aki a magyar kéz verejtékes buzaszeméből nagyranőtt és végül majd kivándorol Palesztinába. Kérem a bíróságot, hogy ítéletével akadályozza ezt meg.
 Elnök ezután folytatja a vádirat felolvasását, mire a vádlott megjegyzi, hogy az egész tévedésen alapszik, ő még soha életében nem látott buzaszemet.
 Elnök a szolgát utasítja, hogy a buzaszemet hozza fel a bűnjelkamarából. Addig a tárgyalást felfüggeszti.
 10 perc múlva a szolga feldult arccal rohan a terembe és jelenti, hogy a buzaszem eltűnt.
 Ügyész kéri, hogy a vevővel bizonyítsák Kohra a szörnyű bűnt.
 Welsz Adolf tanu kijelenti, hogy a vádlottat sohasem látta.
 Ügyész a vádat elejti, mire az a a padlóra érve darabokra török. (Kohn Adolfot a jobbjára árdrágító jelöltek-ből álló halgatóság keblére öleli, az ügyész csendesen zokog.)
 (Függöny.)

Megbukott a francia szociálisták megszállás-ellenes akciója A francia Ruhr-vita elhalasztása Poincaré nagy sikerét jelenti

Páris, március 31. A kamara ülése este negyedik órákor kezdődött s előbb kisebb javaslatokat intéztek el. A kéthavi ideiglenes költségvetés vitáját Marsal volt pénzügyminiszter vezette be, utána a szocialista Le Bas kért szót és tiltakozott az ellen, hogy a Ruhr-kérdést ismét elhalasszák, mert az új háború csíráit rejti magában.
 Mikor a szónok Poincarét kétszínű játékkal vádolta, a jobboldalról nagy lármát keletkezett s még inkább növekedett, mikor a szocialista szónok adatokkal bizonyította, hogy a Ruhr-megszállás gazdaságilag is csodát mondott. Franciaországban hallatlanul megrágult minden, de mit törődik ezzel Poincaré, neki rögeszméje, hogy be kell masirozni Berlinbe. Le Bas szemére vetette Poincarenek, hogy az ő kormányzata tisztán bolsevizmus. A bolsevisták is azt hitték, hogy katonai erővel mindent el tudnak érni.
 Le Bas beszéde után a kamara többsége 382 szavazattal 162 ellen elfogadta az indítványt az általános vita bezárására, majd Poincaré állt fel szólásra.
 — Nem tudom eléggé kárthatni azokat, akik a kormányzat olyan célokat tulajdonítanak, hogy Franciaországot annexiós politikába akarja kergetni, — mondotta Poincaré — vagy hogy bármiféle hátsó gondolatai

vannak. Többször kijelenttem és most csak ismételnem, hogy gazdasági célok készítették bennünket a Ruhr-terület megszállására, eszünk ágában sincs bár csak egy talpalatnyi német földet is elvenni, de a kezünkben tartott zálogokat csak kézzel fogható értékekért adjuk ki. Csapatunkat a megszállott területről csak olyan mértékben és fokozatosan rendezlik vissza, amilyen arányban fizetéseket kapunk.
 A miniszterelnök után a szocialista Leon Blum következett, de a jobboldal türelmetlenkedett és szavazást sürgetett. Napirendi vita következett, a kamara elnöke felvetette a kérdést, hogy meddig tartson a husvéti szünet. Névszerint szavaztak. 423 szóval 81 ellen elfogadták Poincare javaslatát, hogy a husvét szünet után május 8-án üljön össze a kamara. Ugyanakkor tart illeszt a szenátus is. Ejjeli két óra volt, mikor a képviselők elszéledtek.
 Páris, március 31. A kamara csütörtök éjszakai szavazása, amellyel egy határozott, hogy május 8-ig elnapolja üléseit és a nagypéntekre kitűzött Ruhr-vitát elhalasztja, nagy politikai sikere Poincarenek. A Témpe azt hiszi, hogy a kamara határozata ki fogja ábrándítani Cuno kancellárt, aki sokat várt a szocialisták tervezett támadásától.

A franciák úgy velük, hogy a konfliktus vége felé jár

Páris, márc. 31. A francia frank vala-ralan javulása megerősítette a franciák hitét abban, hogy a Ruhr-konfliktus vége felé jár és a németek előbb utóbb kapitulálni fognak. Párisi ipari és kereskedelmi körökben tudni vélik azt is hogy a német és francia nagyiparosok között máris bizonyos közlekedés jött létre, amely minden körülmények között fontos megállapodásokra fog vezetni. Franciaországban egyébként az a vélemény alakult ki, hogy amennyiben Németország beisméri e kérdésben való legyőzöttségét, Poincaré hajlandó volna eddigi merev politikai magatartásából engedni.
 Halálal végű tüntetés az essen Krupp-gyárban
 Essen, márc. 31. A franciák ma reggel megszállták a Krupp-féle öntött

acélgár autósarnokát. A szírenákat megszálltatták és a jelenlévő munkásokat elzavarták. A 3-ik számú autósarnokot, amelyet előbb megszálltattak, nemsokára ismét kiürítették. A szírenák zugása folytán a gyár munkásai összegyűltek a csarnok előtt és sűrű tömegben körülvették az egy tisztből és 10 emberből álló francia csapatot. A franciák erre egy gépfegyvert lövésere készen tartottak, mivel az hitték, hogy az egyre szaporodó tömeg visszavonulásukat meg fogja akadályozni és így hirtelen géppuska tüzet zúdítottak a tömegre, melyből néhány halott és sebesült maradt a helyszínen. A franciák erre visszavonultak. Az egyik autót, amelyben a franciák ültek, a tömeg feltartóztatta és összezsúzta. Az autó utasait megverték.

Egy rendőr kardiállal súlyosan megsebesített egy vele viaskodó betörőt

Csütörtökön este izgalmas hajszát folyt le egy rendőr és egy fegyverből megszökött betörő között Debrecezen utcán. Tollas István államrendőr parancsot kapott, hogy a Debrecezen tartózkodó Godzsa Flórián országosan ismert betörőt, aki még február elején megszökött a sátoralajuhelyi ügyészség fogházából, fogja el. A betörő, amikor észrevette, hogy a rendőr el akarja fogni, elütött, majd támadólag lépett fel vele szemben, sőt zsebkésével két szurást is ejtett a rendőrön. A kötelességét teljesítő rendőr ekkor kardot rántott és kétszer a betörő felére sujtott. A betörő súlyos sérüléseket szenvedve, összeesett és így sikerült a rendőrségre beszállítani. Az izgalmas eseményről a rendőrségen a következő információt adták munkatársuknak: A sátoralajuhelyi ügyészség még február hónapban megkeresést intézett a debreczeni államrendőrség kapitányságához, amelyben tudatta, hogy fogházából megszökött egy Godzsa Flórián nevű, országosan ismert, rovtömlős betörő, aki a jelek szerint Debrecezen tartózkodik, ahol felesége a Domb-utcán lakik és így valószínű, hogy a betörő meglátogatja. Az államrendőrség detektíveit ettől az időtől kezdve állandóan szemmel tartották Godzsa lakását, azonban a szökevény hosszú ideig nem adott életjelet magáról.

A találka
 Csütörtök este egy hét óra tájban bizalmas értesítést kapott a rendőrség, hogy Godzsa megérkezett Debrecezenbe és este 9 órakor adott a feleségének találkát a Burgundia- és Kossuth-utak sarkán. A központ ügyeletlen a detektíveknek másirányú elfoglaltsága miatt az ügyeletes rendőrsztviselő, dr. Vass János rendőrkapitány, Tollas István rendőrt küldte ki a találkára azzal az utasítással, hogy a szökevényt hozza be a rendőrségre. Tollas István a találka helyén leszállásba helyezkedett el és várta a találkát.
 Pár perccel 9 óra után először az asszony, majd a betörő is megérkezett. Rövid pár szót válhattak csak. A rendőr pár gyors lépést tett Godzsa felé, aki meglátva a rendőrt, eszeveszett futásnak eredt.
 Hajszát két utcán át
 A betörő a főt utat elhagyta Burgundia-utcán pár méter előnyt szerzett, később azonban a rendőr egészen a közelébe ért. Izgalmas hajszát fejlődött ki a rendőr és betörő között, aki nem tudott egzrátat nyerni és így pár méterrel a rendőr előtti futott át öt utcán. A Burgundiáról a Domb-utcába menekült, innen a Zápolya-utcába tért majd az Eötvös-ucán keresztül az Ótialom-utcába fordult be. Az Eötvös-utca egyik fordulójánál a me-

külv betörő a sötétségben nem tudta magát tájékozni, azt hitte, hogy zsákutcába került, mire merész fordulatot az utána futó rendőrhez fordult:
 — Te akarsz engem elfogni? — kiáltotta és a rendőrt melien ragadta. Alighogy kimondta ezt a mondatot, a már jóelőre kinyitott zsebkésével a rendőr mellébe szurtt. A kés hegye a rendőr mellén elcsuszott és csak az ingéig hatolt. Tollas István, aki eddig nem vette észre, hogy az elvetemült betörő kést tart a kezében, a szurás után kirántotta kardját és erőteljesen a betörő felére sujtott. Az erős ütéstől Godzsa földre terült és annyi ideig feküdt így kábulatban, hogy a rendőrnök volt ideje kezeit összekötözni. Mikor a rendőr a bilincselést elvégezte, kardját visszatette a hüvelyébe. Ézalatt a betörő magához tért, felugrott a földről, szétszakította a bilincseit és ismét teljes erővel a rendőrrre vetette magát. Ismét előrántotta a kését és a rendőr balkarjába szurtt. A kés pár centiméter mélyen a rendőr karjába furódott. Tollas István ismét kardot rántott és most már nagyobb erővel sujtott támadója felé. A második kardcsapástól a betörő már súlyosabb sérülést szenvedett és percekig eszméletlenül hevert a földön. A rendőr most már erősebb bilincsbe verte, megvárta, míg eszméletet teljesen visszanyerte és elindult vele a rendőrség felé. A Kossuth-utcaára érve a betörő még egy utolsó kísérletet tett, hogy elszaladjon, a rendőr vasmarka azonban megakadályozta ebben.
 Jogos volt a fegyverhasználat
 A betörőt a központi ügyeletlen az inspekción rendőrkapitány vette át, kihívta hozzá a mentőket, akik bekötözték súlyos fejsébet, ugyancsak bekötözték a rendőr karján ejtett sebet is. Dr. Vass János kihallgatta a betörőt, majd mantókecsin klszállították a klinikára, ahol most állandó őrizet alatt várja gyógyulását. A rendőrség vizsgálatot indított abban az irányban, hogy jogos volt-e a rendőr fegyverhasználat. A vizsgálat igazolta Tollas István rendőrt, mert megállapította, hogy a fegyverhasználat nemcsak jogos, de szükséges is volt. A rendőr csak kötelességét teljesítette, amikor kardjához nyúlt.
 A rendőrség megvárja, amíg a betörő teljesen felgyógyul, azután átkíséri a sátoralajuhelyi ügyészség fogházába, ahonnan megszökött.

Sípos világrekordot javított

Osnabrück március 31. A magdeburgi verseny után hosszabb német-országi turára indultunk és esütörtökön Brémában, pénteken pedig Osnabrückben álltak a MAFC uszói start-hoz. Mind a két verseny diadalutá alakult a MAFC uszói részére, akik egy staféta kivételével valamennyi startjukkal győztek. Brémában és Osnabrückben természetesen léval gyengébb ellenfelekkel kellett megküzdeniök, mint Magdeburgban. A tura azonban mégsem tűnik el nyomtalanul, mert Sipos Márton, aki már Magdeburgban is bravurosan versenyzett, olyan eredményt ért el Osnagrückben, ami bizonyára ének visszhangot fog kelteni az egész világon. A százméteres mellúszásban 1 p. 15.4 mp-ccel új világrekordot teremtett.
 Hangsúlyozzuk, hogy Sipos új világrekordját teljesen szabályos 25 méteres uszodában, hivatalos német időmérők ellenőrzése mellett érte el és így bizonyára hitelesíteni fogja a Párisban székelő Nemzetközi Uszó Szövetség.

Nagy György temetése

Budapest, márc. 31. Szombaton délután temették a Kerepesi-uti temető halottasházából Nagy György volt országgyűlési képviselőt. A halottat Józán Miklós unitárius esperes áldotta meg. Ezután a köztársasági párt nevében Veér Imre, a szocialdemokraták részéről Esztergályos János képviselő bucsuztatta. Beszélt még Buza Barna, Nagy Ernő és még számosan.

Ezek a zsidó

(Zsidóvár a pászka-tisztaeszlári pör borz-tek meg a minap a hitközség pászkaágyar felügyelője, bizonyos a pászkaágyarhoz a tészta, manipulá-rájított, mert egy zsidó a véresapofásn veszítette a nagy vé-keztében. A mentők-mentették. Az állam-munkát fog adni, ho-tás és barbár módját akadályozza, bár y-rint, amíg zsidó vér-kár lenne beavatkoz-
 (Zsidóerror a Pás-este 10 Csaba-batá-Pásti-ucán úgy es-Szerencsétlenségikre-épen akkor hagyták-és gnyos megjegy-keresztény ifjakat. fiatal ember látva a fu-meggyorsították lépt-zsidók — lehetőek a-nuk erdek és a-üket, elannyira, hogy-közöthetnek volna s-tény egyetemi hall-szövetségénél keres-Pásti-ucái zsidó te-ko-k mélyesen s-zsidó kéz megverte-vekedezhettek, mer-e gy gannibot volt-felöltak szerelve g-ka! is.
 (A zsidó pedig ne-mélyeszes szomorú-Eckhardt Tibor fa-melen influenzába-esusca kapott súly-minek következtébe-napokig könnyeleu-Betegsége nyilván-keletkezett, épen e-temi hallgatok ne-be az egyetemre, a-vevrünk tőkéletesen-Majd megmutattuk-tényeket pedig a jó-jenek a gettó bacill-máni!
 (Deák Ferenc is- hirdetik, plakátok-zsidóék, hogy Ma-politikai hőroszának-a legnagyobb nagy-szömhetne az orszá-mélyben a mult sze-A tévedések elker-lik, hogy Deák Fe-ni különöshetbe-a nem szervezett Mo-kezeteket, aminthoz-za tehetségé, mert-zsidó volt! Atyia-szágból menekült-több mint félszázad-gyarul annyit jelen-ták. 1860-ban Bal-átterítette a reform-igy lett a Böcherbe-bünösségét e kérd-coljuk, az vitán fe-saitó azonban m-zsidó Deák szellem-nyen: ki volt na-Gömbös?... Deák-levél. Gömbösé pe-vel...
 (Vakoló kanállal- tegnap délután tisz-mindig malterozó-elnök lett Fekete.-nyesen Endrécéket, pott Dávid és Gó-son és Delia. Mán-zik, hogy ez, vag-az elnökségbe, ny-vinista Róma: es-tak be. Az ügyés-mulasztást követet-gedte, hogy a z-zsidókat válasszor-tagiainl. Nem vol-lomból? Szerint-lványi Béla vag-ban élvezné a z-mint Nagyorrék.-nek nem is tuizot-rény kivánság: f-ruktív zsidó hitk-ő magyarokkal, a-malteros ládáb-ban?...
 Április-Ezerkilencszázh-eiselén, mint min-fejetetője áll mi

Ezek a zsidók...!

(Zsidóvár a pászkában.) Majdnem a tisztaeszlári pör borzalmai elevenedtek meg a minap a debreceni zsidó hitközség pászkagyárában. A gyár főfelügyelője, bizonyos Tajtelbaum Izsák a pászkagyártáshoz zsidóért kevert a tészta, manipulációjára azonban rájöttek, mert egy Friedmann nevű zsidó a vérsapóknál majdnem életét veszítette a nagy vérszesztés következtében. A mentők — számos — megmentették. Az államrendőrségnek sok munkát fog adni, hogy a pászkagyártás e barbár módját a jövőben megakadályozza. Bár véleményünk szerint, amíg zsidó vérről van csak szó, kár lenne beavatkozni.

(Zsidóterror a Pásti-utcán.) Tegnap este 10 Csaba-bajtárs mont végig a Pásti-utcán ugy este 7 óra tájban. Szerencsétlenségükre a Vörös zsidók épen akkor hagyták el a templomot és gúnyos megjegyzésekkel illették a keresztény ifjakat. A tíz keresztény fiatalember látva a fenyegető helyzetet meggyorsították lépteiket, azonban a zsidók — lehetek ötven-hatvan — utánuak eredtek és agya-főbe verték őket, elanyira, hogy a mentők is beköszöthették volna sebeiket. A keresztény egyetemi hallgatók a bajtársi szövetségénél kerestek orvoslást a Pásti-utcai zsidó terror ellen. A diákok mélységesen szegénylik, hogy zsidó kéz megverte őket, azonban nem védekeztek, mert náluk csak egy-egy gummit volt, a zsidók ellenben fel voltak szerelve gyorstüzelő-ágyúkkal is.

(A zsidó pedig nem tanulhat!) Mint mélységes szomorúsággal értesülünk, Eckhardt Tibor fajtestvérünk kellemetlen influenzába esett. Jobb tudósítása kapott súlyosabb irritációt, a minék következtében súlyos beteg napokig kénytelen ágyban maradni. Betegsége nyilván zsidó iniciatívára keletkezett, épen ezért a zsidó egyetemi hallgatókat nem engedjük addig be az egyetemre, amíg Eckhardt testvérünk tökéletesen fel nem gyógyul. Majd megmutatjuk mi nekik! Keresztényeket pedig a jövőben ne merészeljenek a gettó bacilusával khontekcionálni!

(Deák Ferenc is zsidó volt!) Irják, hirdetik, plakátokra mázólják tinta-zsidók, hogy Magyarország egyik politikai hőroszának, Deák Ferencnek, a legnagyobb magyar politikusnak köszönhetette az ország azt a jólétet, a melyben a mult században része volt. A tévedések elkerülése végett közöljük, hogy Deák Ferenc nem tett semmi különösebbet az ország jóléért, nem szervezett Movét, Emét, szövetségeket, amint hogy nem is volt hozzá tehetsége, mert Deák Ferenc — zsidó volt! Atyja 1848-ban Oroszországból menekült a pogrom elől és több mint félszázadig Bóchernek (magyarul annyit jelent, mint diák) hívták. 1860-ban Baltazár egyik elődje áttértette a református vallásra és így lett a Bócherből Deák. Baltazárék hőnösségét e kérdésnél nem is boncoljuk, az vitán felül áll, a destruktív sajtó azonban még mindig igazt a zsidó Deák szellemében. Kérdjük szerényen: ki volt nagyobb? Deák vagy Gömbös?... Deák alkotása a pészachi levél, Gömbös pedig a pészachi tevel...

(Vakoló kanállal.) A zsidó hitközség tegnap délután tisztújítást csinált, még mindig malterozó szellemben. Ismét elnök lett Fekete, bevásárlották főnyesen Endréket, sok szavazatot kapott Dávid és Góliát, valamint Sámson és Delila. Már kendre nem tartozik, hogy ez, vagy az nem került be az elnökségbe, nyugodjon meg a kálmista Róma: csak zsidót választottak be. Az ügyészség különben nagy mulasztást követett el, amikor megengedte, hogy a zsidó hitközség ismét zsidókat válasszon meg a tisztikar tagjaik. Nem volt elég a vörös urak-lomból? Szerintünk Husz Richard, Iványi Béla vagy Gáji János jobban elvezetné a zsidó hitközség ügyeit, mint Nagyorrék. Ez a keresztényeknek nem is tulzott követelése, ez szerény kívánság: frissítsük fel a destruktív zsidó hitközséget konstruktív, jó magyarokkal, hadt tekintünk bele a malteros ládába: mi büzik Dániában?...

Április elsején

Ezerkilencszázhuszonhárom április elsején, mint minden évben, most is fejtetején áll minden. A nap süt és

hó esik, ilyenkor a liberális konzervatív lesz és fordítva. E sorok írója április elsejét a Haiduföldnél töltötte, beletanult egyszerű stílusukba és tanulmányai egy napra új mesyékre

csabították. Új stílus elragadó, mert lobb, mint az övék. Egyuttal azt igazolja, hogy amint ők írnak, igen könnyű írni.

Karinthómánia.

Egy amerikai magyar tudós a trianoni béke következményeiről.

Dr. Singer Berthold tanulmánya

A clevelandi Szabadság írja: Nehéz aktuális kérdésekkel tudományosan foglalkozni, mert túlságosan közel esnek hozzánk s a tudományos tárgyilagosságon csorbát ejt minden nap hatások. Amál megbecsülendőbb tehát az az írói készség és az a tudományos felkészültség, amelynek sikerül a tárgyilagosság épségét biztosítani a fenti nehézségek ellenére is.

Ezzel a tudományos tárgyilagossággal, amely az alapos tárgyismeretből következik, rendelkezik dr. Singer Berthold, a De Paul egyetemen nemzetközi jogi tanára és több állam konzula, aki értékes tanulmányt írt a versaillesi és a trianoni békeszerződésről. A világháborúval és a háborút követő békeszerződésekkel foglalkozó szakirodalomból kétségtelenül kiemelkedik ez a tanulmány, nemcsak abban az esetben, ha azt a sok diétáns erőlködést vesszük figyelembe, amely laikusokat is arra készítette, hogy erről a kérdésről írjanak, hanem a valóban szakértelemmel megírt munkák sorában is érdemleges helyet foglal el Singer Berthold tanulmánya. Habár a tanulmány írója magyar származású (Jászberény a szükebb pátriája), az esetleg indokolt szentimentális szempontjait, talán rokonszenvesnek minősíthető magyar előítéleteit magába tudja fojtani, amikor rászánta magát arra, hogy a trianoni és versaillesi békeszerződés nemzetközi jelentőségével foglalkozzék.

Világos, könnyen érthető, határozott hangu tanulmányával tulajdonképpen micsoda célt szolgált? Be akarta bizonyítani annak a békeszerződésnek tarthatatlanságát, amelyet a szövetségesek Magyarországgal kötöttek s rámutatott arra, hogy ez a béke nemcsak kimondottan magyar, hanem európai, azaz nemzetközi szempontból rossz és káros, igazságtalan és veszedelmes. Tanulmányával meg akarja győzni az érdemleges érvekre szívesen hallgató amerikai közönséget arról, hogy ez a békeszerződés veszedelmes, mert az ezeresztendő Magyarország feldarabolásával hozzájárult a kelet-európai helyzet komplikáltóságának kitégítéséhez, holott ennek a problémának megoldása nélkül tartós béke aligha képzelhető Európában. — Logikus emellett és a tudás megelégedő alkalmazásával utal arra, hogy Magyarország sorsa és a nemzetközi viszonylatok között milyen lényeges kapcsolat áll fenn.

A Közép-Duna medencéjében elhelyezkedő Magyarország — állapítja meg a tanulmány írója nagyon helyesen — a kelet-európai és balkáni államok földrajzi, politikai és gazdasági központja. Ezen a területen Magyarország politikai, gazdasági és kulturális hegemoniája elvitathatatlan. Ennek megszüntetése csak abban az esetben következhetne be, ha a magyar fajt sikerülne eltüntetni a föld színéről. Ezzel számolni azonban beteges tévhit, mert hiszen a magyar nemzet ezer esztendő európai történelmével elegendőképen bebizonyította azt, hogy létjogosultságát nem szabad kétségbevonni, legalább is nem józan elmével; viszont népének államalkotó képességeiből, amelyeket

épen a fenti adat igazol, következik, hogy szívósságán, életőtönén, hivatásának tudatán megtörök minden mestertélt törekvés, amely teljes tönkretételét célozza. Nemesak kelet-európai, hanem európai, sőt egyetemes szükségesség az egységes Magyarország feltámasztása. Mútan ez a következtetés nyilvánvaló mindenki előtt, aki csak némiképen is betekintést nyert abba a szerepbe, amelyet Magyarország az európai áramlatok történetében betöltött, tehát életképtelennek, tarthatatlannak kell minősíteni a trianoni békeszerződést, a melynek árát — mondja az író — ha csak nem változtatjuk raita, egész Európának kell megfizetnie.

Dr. Singer tanulmánya sürített munka s épen sürítettsége, túlságos tömörsége következtében, nem a nagyközönségnek szól. Valóban időszerű volt ennek a tanulmánynak megjelenítése akkor, mikor a francia szovinizmus, Poincaréval az élén, orgáizik a Ruhr-vidéken s a megértés árva gyermekként uszik a politikai jelszavak áradatában. A versaillesi és trianoni békéről írt tanulmányt, amelyhez írója nagyszerű jogi, történelmi és nemzetgazdasági ismeretét használta fel eszköznek, komoly figyelembe kell részesíteni. Ittő szó elsősorban azoknak, akik usznak az árral, amikor pedig módjukban lenne az ár vezetés terjedését megakadályozni.

A tanulmány egyik jellegzetes értéke abban rejlik, hogy dr. Singer nem elégszik meg saját álláspontjának kifejtésével hanem megfélelő nemzetközi autoritásokra hivatkozva utal arra az ellentmondásra, amely a versaillesi és trianoni békeszerződés szellemét jellemzi. Rendkívül eleven és érzékeltető adataival az író helyesen utal arra, hogy a versaillesi békeszerződés tragikus következményeit nemcsak Magyarország éri, hanem egész Európa, sőt magában rejti a csirját annak a tragédiának, amely a nyugat-európai civilizáció teljes összeomlásához vezetett. Ahol a kimondott magyar vonatkozásokról beszél, ott ugyancsak megállapítja a trianoni békeszerződés következményeit, kiemelve azt, hogy ezt a békét revidálni kell az igazság, a fair play szempontjából és a nemzetközi egyensúly biztosítása érdekében. Dr. Singer erősen bízik abban, ha az amerikai nép a maga valóságában fogja látni a megdöbbentő következményeit a trianoni fejszeapásnak, tárgyilagosságra irányuló hálamamái és igazság szereteténél fogva fel fog háborodni raita s előbb-utóbb az amerikai nép maga fogja követelni ennek a békeszerződésnek revidálását.

Singer főkonzul kétségtelenül érdemleges munkát végzett tanulmánya megírásával. Munkájával hozzájárult ahhoz, hogy eddigi érdemeit gyarapítsa, de (ami talán még lényegesebb), tanulmánya elterjedése esetén, ami igazán kívánatos, élenk része lesz abban, hogy a szinamerikaiak szeme felnyíljen s tisztán lássanak abban a kérdésben, amelyet jellegzetesen magyarországi problémának, de mégis egész Európa sorsát lényegesen érintőnek kell neveznünk.

Lefőzte Breitbartot, a vaskirályt egy 15 éves pesti leány

Bécs, márc. 26. (A „Debreceni Független Újság” bécsi szerkesztőségétől.) Bécs legújabb szenációja egy 15 esztendő budapesti leány, Hudacs Margitnak hívják és születési bizonyítványa szerint 1907. augusztus 21-én született Budapesten, tehát jelenleg 15 éves és hét hónapos. Már évek óta Bécsben él és mint ilmszínész keresi meg kenyerét. A fiatal leány kora ellenére is rendkívül fejlett, erős izmai és szinte asszonyosan fejlett végtagjai vannak. A kicsiny Hudacs Margit régi barátja a különféle sportoknak és főként a súlyemelésnek. Bécs kedvelt strandfürdőjén, a Gänsehäufelen már többször bemutatta súlyemelési képességeit, egy szál fürdőtrikóban, egyetlen kézzel 40 kilós súlydarabot „lök ki” a legnagyobb könnyedséggel. A kis Hudacs Margit néhány hét előtt látta Breitbartot, a nagyerejű vaskirályt és kijelentette, hogy összes mutatónyait utánozni tudja. Ismerősei és barátai ugratni kezdték az elbizakodott és vállalkozó természetű leányt, mire az addig unszolta barátait, amíg összeállítottak egy szakemberekből és újságírókból álló zsűrit, amely előtt azután Margit bemutatta erőművészetét.

Egy szálló különtermében történt a bemutatás. Hudacs Margit fekete fürdőtrikóban lépett a meghívott közönség elé, mire a zsűri tagjai átadták neki a bemutatáshoz szükséges eszközöket. A vasrudakat és a szökeket maguk a zsűri tagjai vásárolták egy bécsi vaskereskedésben, mert attól tartottak, hogy a kis pesti leány preparált számszámokkal fog dolgozni. A kicsiny Margit a zsűri által átadott vasrudak és szökek segítségével bemutatta Breitbart összes mutatónyait. Vastag vasrudakból pusztá kézzel patkókat, két és háromszoros spirálisokat hajlított. Hüvelykujnyi vastagságn szökeket a legnagyobb könnyedséggel vert át pusztá kézzel egy vastag deszkán. Azután sorra megmagyarázta a „trükköket”.

— Nem szabad azt hinni — mondotta — hogy ezek a dolgok vajmi nagy erőt és megerőltetést igényeljenek. Természetesen egy gyenge ember nem tudja utána csinálni, azonban mindenki, aki 30—40 kilogrammot „kilk”, az rövid gyakorlat után megcsinálhatja. Azonkívül néhány trükköt is kell alkalmazni. Mindenekelőtt tudni kell, hogyan működtesük az izmákat, hogyan dolgozzunk a hüvelykujjal és az alsókarokkal. Aki erre rájön, annak látnék az egész, az már a legnagyobb könnyedséggel hajlíthat patkókat és spirálisokat. A szökek átütése egy vastag deszkán még könnyebb. A kezét be kell csavarni egy zsebkendővel, azután merőlegesen, „nagy svunggal” rá kell vágni a szögre. Ezzel a dolog készen van. Ha a deszka száraz puhafából való, akkor a mutatvány még csak nem is igényel valami nagy erőt.

A szökekkel kibélt deszkán is minden veszély nélkül lehet fektüdni. A szökek ugyanis oly sűrűen vannak egymás mellett, hogy nem sérthetik meg a bőrt. Természetesen az izmokat meg kell feszíteni, akkor azután mindenki megcsinálhatja. Az sem tartozik a csodák közé, hogy Breitbart esténként élő hidat alkot, egy deszkát terít magára és azután egy automobil keresztülhajt raita. Ha négy gyufát merőlegesen felállítunk és azután egy levelezőlapot helyezünk rá ezekre, úgy egy kilogrammnyi terhet is elbirna. Nos a gyenge és törékeny gyufaszál és az emberi hát, karok és lábak között mégis van egy kis különbség. Ilyen módon egy fekvő ember sok ezer kilogramm terhet is elbir.

A kicsiny Margit, miután mutatványait így megmagyarázta és Breitbartot leleplezte, százába vett egy vasdarabot és fogainak segítségével hajlított spirális belőle.

A budapesti leány bécsi bemutatkozása pompásan sikerült. Egyelőre nem kamatoztatja képességeit, azonban Breitbartot, Martha Farrat és Tschubanoffot, a bivalyerejű bogár diákok sikerült lelepleznie.

NŐI- ÉS FÉRFI KÓSA kalapok

KALAPOK Kossuth-utca 3.

Piac-utca 22-24.

átformálása, javítása legelő-
seesebb kivitelben készülnek TELEFON 10-21.

HUSVÉTI ILLATSZEREK

LEGJOBB MINŐSÉGBEN ÉS KÜLÖNFÉLE ILLATOKBAN VISZONTELÁRUSÍTÓK IS

DEBRECEN, VÁROSHÁZ-ÉPÜLET

Dr. REX DROGUERIÁBAN

Az 1656-ik évi tűzvész

Szomorú, csapásokkal, szerencsétlenségekkel tele korszaknak volt a kezdete az 1656-ik évi Debrecen város történetében, amely csapásokban a tűz, ez a pusztító elem igen nagy szerepet játszott. — Gonosz, lelketlen gyújtogatók kétes és esekély értékü anyagi javak elérése reményében csak saját magukat s a városi polgáraitnak amugy is sanyaru anyagi helyzetét nem tekintve, — a városra nehezdedő gondokat és terheket még szántsándékkal is növeltek.

Március 11-ikéig „három hét alatt a Fodor Tamás háza táján hatszor támadott tűz”, — mint az egykorú városi jegyzőkönyv mondja. — Április másodikán pedig nagy pusztulásnak és könnyeknek a napja. A városi notarius, Varsányi Dániel uram, szomoruan jegyzi fel: „a városnak harmadrésze mintegy magányt hamvadt el azon a napon két esetből kitalyólag”.

A két esetet Bartha Boldizsár „Rövid Chronica”-jában (Debrecen 1666.) röviden le is írja: „delelőtt 11 és 12 óra között a Kis Csapó-utcán (ma Rákóczi-utca) 9 ház és néhány major kertek égtek meg takarmányostul, ugyanaz nap délután 3 órakor a Varga-utcában (a mai Batthyányi-utca, az akkori és mostani Varga-utca az eleje volt) Ferenczi Péter házánál támadt tűz, mely a Czegléd-utcának (ma Kossuth-utca) mindkét során hirtelen átmenve a Burgondiát, Csapó-utcának nagy részét, Szappanos-, Olajos- (ma Veres-utca), Kis Csapó-utcának derekát városunkra kerítésével, sok szép rakott kertekkel együtt hamuvá tővé, sokan a rajtuk valóban is alig szaladtak ki a tűz alól. — A város kerítésén kívül is sok major kertek és asztalok égének meg. (A leégett területen ma 313 házastelek van.)

A város notáriusa Erdődi János és Kabai István uraimékkal éppen utban volt a díszes szőlők feje, amikor „sajátságos fatális érzéstől áthatva megállt Erdődi János uram még a debreceni határhán s ösztönszerűen hátra fordulva látta, hogy a debreceni láthatárt éjig érő hatalmas füstfelhő borítja”. Erre ő és Kabai visszafordultak Debrecenbe, Varsányi pedig „a hegyen a munkásokkal elfoglalva szemlélte egész napon át a város gyászos pusztulását”. Hatalmas füstképződés volt az, mely a légvonalban 42 kilométerre levő díszes hegyekig jól ellátszott.

Április 2-iki gyújtogatás tettesei rövidesen kézrekerültek s április 15-én a magisztratus a lefolytatott bünyű eljárás után már ítélkezett is felettük, Bereczk Márton, Dobos Kata és Apáthi Anna eselések felett.

A gyújtogatóra a felbújt Bereczk Márton volt, ő ugyan azzal védekezett, hogy őt is felbújtották. Ő adta a tűzszeresmat Dobos Katának, hogy gyújtsa meg a Szentesi Szabó András házát s más házakat is, kapott ezért a leány 4 polturát és egy gyűrűt. — mig Apáthi Anna 2 forintért vállalkozott rá, hogy a gyújtogatásban ő is segít.

A büntetés kegyetlen volt: „Mivel nem szánták és nem írtóztak ilyen keresztényen városot tüzzel rontani s porrá-hamuvá tenni, azért olyan retentenes eselkedetekért magok okai veszedelmeknek. Tetszett azért a törvénynek, hogy az istentelen eselkedetekért mind az hármat szekérre kötözvén tüzes fogóval mentül szörnyebben megfogdosassanak s annak utána, mint égetők, kik másokat tüzzel rontottak, magok is tűz miatt emésztetessenek és vesszenek tüzzben el is. — Bereczk Márton pedig nyáron süttetessék meg.” — Az ítéletet a városi hóhér végre is hajtotta.

Nem volt elég az április második szörnyű pusztulás, április 13-án, mint ahogy Bartha Boldizsár írja: „csak ötödik házánál a templom mellett levő parochialis házhoz concivis Szabó István atyánkfia szolgáloja a háznak eszterhéjában tüzet tett, itt a vigyázóknak jelen létek miatt az Isten kegyelme által nem vehetett a tűz hatalmat s a szolgáló kézben akadt”. Czukor Dorka személyében. Ő — mint vallotta — egy szoknyára való posztóért és 3 forintért vállalkozott a tette.

Április 19-én ő reá is ki volt mondva az ítélet: „nem írtózott a város veszedelmére tüzzel támogatni, ő is mint gyújtogató, tüzzel emésztetessék”.

és tüzzben vesszen el halálusképpen”. A régi debreceni joggyakorlat a gyújtogatást tüzhalállal büntette.

A városban a gyakori gyújtogatások miatt olyan nagy volt a félelem, — talán babonás félelem — mert az április 2-iki tűz akkor keletkezett, — mikor a lakosság legnagyobb része a templomban hallgatta a szent ígétet — hogy még imne napokon sem mertek templomba menni a város polgárai, hanem „az utcákban hallgatták az Urnak beszédét a Scholabéli tudós ifiaknak szájából, kik illendőkép az utcákra rendeltettek és küldettek a Tiszteletes Praedicator uraim gondviseléséből és tetszéséből”.

A város tanácsa minden lehető módon segített azokon, kiknek vagyona a tűz martalékává lett, még adóellenengedés által is, kimondván, hogy „a kárvallott embereknek adóikból engedelmnek kell lenni, mivel az előbbi romlásokban is csak fél adót vetett az olyanok”.

Az előbbi romlás az 1640-iki tűzvész volt, amikor 302 ház és 11 száraz-malom égett le.

Még a budai török vezér is megértéssel viseltetett a várossal szemben, mert elengedett a városnak 300 palánk fát, — nem így azonban a szolmoki bég, aki „rossz ember, az igazon felül is kér és parancsol”.

Az 1656-ik nagy tűzvészt soron követték az 1681., 1699., 1704. és 1719. évi hasonló nagy tüzek s hogy azok oly nagy mértékben elharapódzhattak, az egyrészt az akkori építkezésnek tudható be, — a házak nagyrésze fából volt építve és zsuppal, náddal fedve, a telkek pedig egymástól köny nylen égő száraz sövénnyel voltak elválasztva, amelyen a tűz, ha csak egy kis szél volt, — könnyen tova szaladhatott, — másrészt pedig a tűz elleni megelőző védekezés is a lehető legprimitívebb volt.

Dr. Ronesik Jenő.

Osztrák képviselők Zimmerman népszövetségi diktátor ellen

Bécs, márc. 28. (A „Debreceni Független Újság” bécsi szerkesztőségétől.) Az osztrák politikuskok körében nagy az elkeseredés Zimmerman dr. népszövetségi főbiztos működése miatt.

A Népszövetség Zimmerman dr. rotterdami főpolgármestert a genfi egyezmény értelmében azért küldötte Bécsbe, hogy itten figyelemmel kísérje és ellenőrizze a szandás munkálatait. Zimmerman dr. azonban valóságos uralkodói jogokat vindikál magának. Minduntalan beleavatkozik a parlament és a kormány munkálataiba, egyetlen rendelettel és törvényjavaslattal sínesen megelégelve, minden kifogásol és magatartásával a legnagyobb akadályokat gördíti a nyugodt kormányzás elé. Zimmerman dr. Seipel kancellártól minden ügyben rideg visszautasítást követel a szociáldemokrata ellenzékkel és a munkásokkal szemben. A keresztényszocialista többség az utóbbi hetekben meg akart egyezni a szociáldemokratákkal, be akarta őket vonni a koalícióba. A szociáldemokraták már hajlandóknak mutatkoztak a konszolidáció érdekében a koalíciós ajánlat elfogadására, azonban bizonyos elvi követeléseket támasztottak. Zimmerman dr. mihielyt ezzel tudomást szerzett, azonnal leintette Seipel kancellárt. Így azután az ellentétek a két nagy párt között még jobban kiélesedtek.

Ugyancsak Zimmerman diktátor magatartása folytán tartott egy hétig a postások passzív rezisztenciája. A kormány már régen teljesíteni akarta a postások követeléseit, Zimmerman azonban a kormányra parancsolt, a tárgyalások megszakítását és a postások követeléseinek elutasítását „tanácsolta”. Zimmerman egyébként szemmeláthatólag néhány nagyiparos befolyása alatt áll és épen ezért visszautasít minden olyan kísérletet, amely a munkásság és a polgárság kibétkésére irányul. Parlamenti körökben ezért igen nagy az elkeseredés Zimmerman dr. ellen. Ugy keresztényszocialista és nagynémet, mint szociáldemokrata képviselőktől hallottuk azt a kifakadást, hogy ez tovább így nem mehet, ha Zimmerman továbbra is mindebe beleavatkozik és uralkodói jogokat vindikál magának, úgy a Népszövetséghez kell fordulni és Zimmerman visszahívását kell kérni.

Az idegen diktátorok száma egyébként a közel jövőben ismét megszapordik eggyel. Schnyder, a svájci nemzeti bank vezérigazgatója Bécsbe jön és elfoglalja az Osztrák Nemzeti Banknál a „tanácsadói” tisztséget. Így tehát a legközelebb az osztrák jegybank is külföldi ellenőrzés alá kerül. Lassanként idegen potentátok fogják Ausztriát kormányozni.

Udvarképesek lettek az angol szociálisták

Londoni levelezőnk írja: A „Labour Party”, az angol szociálistamunkások pártja ma a legerősebb ellenzéki frakciók az angol parlamentben. Az angol munkáspárt a kontinens szocialista pártjaival szemben nem torradalmi párt, hanem nemzeti, evolucionáris alapon áll. Az angol kormány és a király is éppen ezért minden alkalmat megragadnak, hogy kifejezzék rokonszenvüket a párttal szemben.

Az angol király a munkásság vezéréit a minap meghívta egy estélyre, amelyen a királyi család és az udvartartás összes tagjai résztvettek. A munkásságvezérek a királyi estélyen kitölgdostalan estélyi öltözékben jelentek meg. György király és uralkodó család tagjai az estélyen megjelent munkásságvezérekkel lesztelen eszmecsereit folytattak.

Az angol munkásság taktikáját és politikáját talán az jellemzi legjobban, hogy az anglikán egyház 500 lelkesze memorandumot adott át Ramsay Macdonaldnak, amelyben bejelentik csatlakozásukat a munkássághoz.

Az angol munkáspárt egyébként az arisztokrácia körében is hódít. Az egyik leggazdagabb angol főúr felesége, Lady Warwick, szintén belépett a párt tagjaik sordába és kastélyát gyűlések számára a párt rendelkezésére bocsátotta.

Miként tehát látjuk, az angol munkáspárt igen ügyesen készülődik a hatalom átvételére. Az angol szociálisták magatartása természetesen a kontinens szociáldemokrata pártjai között nem találj nagy tetszésre, különösen a francia szociálisták közt. Így az angol szociálisták vezetői megelégednek a jelenlegi helyzetben.

Minden Wagner

opera keletkezésének megvan a története. Rendszerint maga Wagner beszéli el őket. „Nem tudom, démon-e vagy génius, mely döntő órákban megszűll bennünket, elég az hozzá, hogy egy kis olasz hotel dgyán feringve alomladan, éreztem fel a Rheingold zenéjét” — írja lidőlából egyik barátjának. Zürichben élt számkivétel, amikor először jutott eszébe, hogy „olasz módrá” egy szenvedélyes szerelmi drámát komponál; és később, amikor kibontakoztak alkotó zsenije szánya alól a legwagneribb Wagner muzsika, a Tristan és Isolde hatalmas számyai, sokszor gondolt mosolyogva az első „olaszos” tervezetre... A Nürnbergi mesterműnök történetét most meséli el Wagner egy kortársa. A Tamháusert befejezte, a sok munka a kezdet megemértése ellen való kizádelem kimerítette. — orvosai pihenést, minden szellemi munkától való szigorú tartózkodást és kurát ajánlottak. Marienbadba megy — 1845-ben. De magával viszi Wolfram von Eschenbach költeményeit és Lohengrin anonim szerzőtől való történetét, mert Párisban foglalkoztatja már a Lohengrin tervete. Az orvosok azonban türelmetlenek, a kura fontos, febrereszi Lohengrint és haty-tíjút. Gervinus német irodalom-történetét kezdi olvasgatni s a nürnbergi mesterekkel találkozik. Hans Sachs-szal. Vége a nyugatomnak. Egy ordei sétán kész a tervezet, gyorsan meg a sétán papírra veti. „Aznap dében furdót vesz — másélte — aminek orvosi rendelet szerint egy óráig kell tartani. Alig lépek azonban keddamba, a féltékeny Lohengrin és hatytnya rám törnek és valósággal kiüldöznek a kdból.” Gyorsan felöltözik, szobáiba fut és együltében papírra veti a Lohengrin szenikai tervezetét. A maribadi kura lemondásának nem sikerült.

A nagybójt, a Szózat és a Szív

A Szegeci írja: A katolikus egyház a nagybójt ideje alatt minden téren érvényesíteni törekszik azt az álláspontját, hogy a bűnbánatnak idejét ne zavarja meg semmiféle táncmulatás. Tapasztaltuk ezt Szegecen is és természetesenek találtuk mindannyiszor. A Szózat, ez a keresztény jelzőkkel felvértezett sajtó-kiadvány azonban nem úgy gondolkodik, mint azt a katolikus hitélet törvényei parancsolják. A Szív címen megjelenő katolikus heti értesítő március 17-iki számában „Katolikus lap sértése — keresztény cégér alatt” és „Keresztény lap és a bőlti tánc” címek alatt cikket olvasunk, amely alapos fejmondást ad a Szózat-nak. A cikk többek között a következőket írja:

— Előző számunkban felemlítettük már, hogy az egyik „vitézi szék” — tehát keresztény intézmény — megsértette a katolikus egyház nagybójtj fejelemét. A Szózat című lap pedig a vidéken főbírói asszisztenciával koncerteket rendez, melynek keretében „táncra perdülnek és a késő hajnali órákig a legjobb hangulatban maradnak együtt” — nagybójtben. (Lásd Szózat 1923. március 7. számát.) A Szózat keresztény lap, melyet a kormány támogat, amely tehát a többesében katolikus pénzből eredő állami jövedelemből nyeri segítségét (ha másképp nem, hát olcsó papír nyújtásával.)

— Ezt az esetet csak példának hoztuk fel. Ilyenféléket más „keresztény” intézmények részéről is tapasztalhatunk. Az ehhez hasonló szellemi eljárásokat ne tőrjünk el, hanem szeretetteljes, de határozott hangon szólaljunk fel mindenhol, ahol bármily alakban katolikus hitünkkel, egyházunkkal nem egyezhetőt határoznak, rendeznek a „keresztény” cégér alatt. Szóltaljanak fel a katolikusok akár községtanács, iskolaszék, nemzeti gyűlés, MOVE, Liga, bármennyű „akció” dolgozók is kereszt jele alatt a katolicizmus ellenére.

A Szózat épp mostanában tartja meg hasonló vig estélyét Orosházán. De a kurzuslapok erkölcserei jellemző, hogy a Szív majdnem minden cikkét kénytelen a „keresztény-sajtó” és a kurzuspolitika elleni támadásokra használni. Egy másik cikkében például a következőket írja:

— Keresztény napilapjaink az elmúlt hetekben a következő hirdetést hozták:

„Használd állandóan Lysotformot, hogy hosszúéletű légy e földön!”

— E szöveg a tíz parancs negyedik parancsának szankeiós részletét foglalja magában, melyet egy közönséges fertőtlenítőszer reklámjában használ föl. Az ilyesmi bántja a vallási érzéket. Lehet, hogy a hirdető csak az üzletet tartja szem előtt, de keresztény lapjaink, bármennyire nem tartják a lap szellemi részével kapcsoltnak a hirdetés részét, e tekintetben mégis jobban megválogathatnak, hogy mire hívják föl lapjukban a figyelmet.

Nem ártana, ha a Szív a „keresztény-kurzus” minden mozzanatában meglátná a bűnök és nemcsak a kicsinyességek, hanem a gyűlölködés elhatalmasodása és durva eszközei ellen is felelemelő szavát.

Uj posztóüzlet!

Legjobb gyapjuszövetek, fűtűruhák úgy kényes, mint méret után intányos áron szerzőhettek be.

Bihari Zsigmond-nál

Piac-u. 16. Alfréd lakarok-palota

Cigányok

Ejje! két óra. A ilyenkor már rég utcák kihaltak, csak a gőz ember támad. Két óra után pár dik rövid időre a Ujságírók, kabarék gányok igyekeznek napi munkájuk ut megvalaki végükinek van egy-egy számol a nap tanyeiről. Különösen sak. Ma éjszaka indultam el a Pók-kávéháznál talál nyokból álló társ vitatkoztak, tisztésnek is beillett zásu emberekkel. mán fekete volt tam különbséget Utának szegődött témáikra, kihallg gyari-bandához u.

— Komám — sítatlan cigányak gint rossz volt a tem 150 koronát. utca sarkán és pénzét.

— Hiába száraz, az, ha százszor hozzá egy tömés lesz. A másik pénzét, vakarja megszólal:

— En mondom bahagyni a vályó — Az úkapád nem! — fortyan gány.

— Hát tán ösöd? — kérdi E kijelentés ut támad, mindenki látom, itt is Göjatekban, a faic dűsüket a „betó hen. A fajelmélet nyesül, mint má a négy cigány h szakad és a Szé gáriáig a követ dik ki közöttük:

Első: Az én szoroson jött be

Második: Hall 20 águ koronát redre ...

Első: Meg is Harmadik (pip lyen nemes is oszt punktum)

Negyedik (cs Fajcigány! Fajc Eközben a má nus cigányai is utca irányában. bek. Ők is vitat ról beszélnek. S ban járó ember. Már félháromra a Hungária me témájuk akad. egy plakát lóg. lónzenekara.

— Látjátok, sorunk, — kez bandabelli a fej nekar, zsezzbar repeditfizekakat szájunkból az az a zszeban lárma, zenehor Mialatt ese szavakkal a ja banda néhány már formális c őri segédlettel, ör pár lépésre

— Hej, csak niszter. — rob az egyik művé a fülrépszó vétek még hal szani!

Végre elind san, csigalépte felé. Örökig tá. Késes-utára. lefolyó párbes jegyeztem, sz megparancsolj huzzon, hát h komédiás őh aunyian sokan Reggel 5 ór gyűlés a Kés

Cigányok éjjel az utcán

Éjjel két óra. A rendes emberek ilyenkor már rég pihenni tértek, az utcák kihaltak, csupán egy-két dülöngöző ember támaszkodik a falakhoz. Két óra után pár perccel meglepene- dik rövid időre a debreczeni utca is. Újságírók, kabarédívak, pincérek, cigányok igyekeznek hazafelé, nehéz napi munkájuk után. Egyedül alig megy valaki végig az utcán, minden- kének van egy-egy társa, akinek be- számol a nap tapasztalatairól, élmé- nyeiről. Különösen a cigányok hangos- sak. Ma éjszaka véletlenül egyedül indultam el a Piac-utcán és a Bika- kávéháznál találkoztam egy cigá- nyokból álló társasággal. Hangosan vitatkoztak, tisztességesen vesze- kedésnek is beillt volna másfoglalko- zású embereknél. A sötétben egyfor- máan fekete volt mindgyük, nem tud- tam különbséget tenni közöttük. — Utánuk szegődtem, kíváncsi voltam témákra, kihallgattam őket. A Ma- gyari-banadhoz tartoztak.

— Komám — szól az egyik ham- sitatlan cigányakcentussal — ma meg- int rossz volt az üzlet. Alig keres- tem 150 koronát. Megáll a Széchenyi- utca sarkán és számolni kezdi a pénzt.

— Hiába számolod, annyi marad az, ha százszor is számolod — szól hozzá egy tömzsi alak, biztosan fló- tás lesz. A másik csak számolja a pénzt, vakarja a fejét, végre megint megszólal:

— Én mondom nektek, kár volt ab- bahagyni a vályogvetést!

— Az úkapát vetett vályogot, én nem! — forytan fel egy szikár ci- gány.

— Hát tán miniszterelnök volt ősd? — kérdi emez fitymálva.

E kijelentés után nagy hangzavar támad, mindenki ösről beszél, úgy látom, itt is Gömbösök keze van a játékokban, a faicigányok vitáinak ere- désükét a „betolakodottakkal” szem- ben. A fajelmélet itt erősebben érve- nyesül, mint más polgári ágazatoknál a négy cigány hamarosan négy pártra szakad és a Széchenyi-utca felé a Hun- gáriák a következő párbeszéd fejle- dik ki közöttük:

Első: Az én ösöm nem a verecek szorosan jött be, mint a tiéd!

Második: Hallgass már, mert még 20 águ koronát rakok a hangszere- dre...

Első: Meg is illet!

Harmadik (pipáját tömve): Akármily- en nemes is vagy, cigány vagy, oszt punktum!

Negyedik (csendesesen mosolyogva): Fajcigány! Fajcigány!

Eközben a másik oldalán a Gambri- nus cigányai is elindulnak a Késes- utca irányában. Azok sem csendeseb- bek. Ők is vitatkoznak, a megélheté- ről beszélnek. Sohasem láttam lassab- ban járó embereket a cigányoknál. — Már félháromra jár, de még mindig a Hungária mellett tanyáznak. Itt új témáink akad. A kávéház ablakában egy plakát lóg, rajta: Vörös Feri szal- lózenekara.

— Látjátok, emiatt megy rosszul a sorunk, — kezdi az egyik Magyar- banadbeli a fejtegetését — szalonze- nekár, zsezbánd jött a nyakunkra és repedfizekakat verve, veszik ki a szájunkból az edelt. Egy hát mi az a zsezbánd? Semmi! Egy nagy láрма, zenebona, varjúkórós!

Mialatt csepeült visszaadhatatlan szavakkal a jazzbandot, a Napoleon- banda néhány tagja is odagyűl és már iormális cigánygyűlés van, rend- őri segédlettel, mert a posztoló rend- őr pár lépéssel figyelni a diskurzust.

— Hej, csak lennék népiéleti mi- niszter, — robban ki az elkeseredés az egyik művészből — betiltanám ezt a fülrépszó muzsikát. Istentől való vétek még hallgatni is, hát még lát- szani!

Végre elindulnak a cigányok, las- san, csigaléptekkel igyekeznek haza- felé. Órákig tart, amíg elérkeznek a Késes-utca. Az időközben közöttük lefolyó párbeszédet már meg sem jegyeztem, szavaikból csak az az egy esendült ki, hogy a cigány élete is komédiás élet. Küzdöknek, morzsol- lák az életet egyik éjszakáról a má- sikra, napsugár ritkán éri őket, beteg testükben beteg a lélek is, de ha megparancsolja az ur, hogy vig notát huzzon, hát huzzza. Borongós lelkű komédiásai ők is az életnek, mint annyian sokan.

Régen 5 órakor még tart a záró- gyűlés a Késes-utca sarkán. Most

már a vezérek is odagyűltek és ők vt- szik a szót. Az égbolton már deren- gen kezd szétoszlik a társaság, me- nekülnek a napfény elől. A holdvilág areukra süt és a halványárga fény jésztő külsőt ad nekik. Ráncos, be-

esett arcukon a bőr olyan szíves, mint a hegédutakarójukon. Kiszív- szinét az éjszaka. Cigánysors. Sok embert muzsikálnak a másvilágra, miközben maguk is elsorvadnak. Az éjszaka bus dalosai ők. (—)

A szlovák reformátusok

A református tótok ragaszkodnak a magyar refor- mátus egyházhoz — A csehnek aknamunkája

Figyelemreméltó cikket ír Péter Mihály, a cseh megszállás alatt nyögő Gálszecs református lelkésze, a Felvidék reformátusainak kiváló ve- zérifia, a református tótokról. Cikke megérdemli, hogy a magyar refor- mátus egyház vezető főbírái figye- lemreméltassák és összeköttetések segítségével támogatassák azt a nagy nemzeti missziót, amelyet Péter Mihály és társai nem lankadó erővel folytattak a megszállott Felvidéken magyarságukért és magyar egyhá- zukért: A cikket itt közöljük:

Okiratok bizonyítják, hogy a ma- gyarországi református egyház a refor- mációtól kezdve kétszáz esztendőn át szlovák volt. A mintegy nyolce- zer szlováknyelvű kálvinista, aki Ungban és Felsőzemplénben él, a tizenharmadik század elejéig szintén református magyar volt, amit ok- mányszerűen igazolni lehet. A tizen- nyolcadik század kezdetén az osztrák ház akkori elmozdított hatása és különféle okok miatt elszlovákosodtak. A református egyház az események- kel számot vetett és annak az evan- géliumi elvnek az alapján, hogy az Isten igéjét minden nemzetiségnek a saját nyelvén kell hirdetni, számukra énekes s imádságos könyveket és mindenféle vallásos iratokat adott ki és egészen a forradalomig a liturgiá- s cselekményeket a nép nyelvén vé- gentezte. Ha valaki ezt el akarná ta- gadni, mindig a kezükben van a szlovák nyelven megírt református könyveknek egész sorozata, mely 1795-től máig látott napvilágot. A magyarországi kálvinista egyház, mely a legutolsó népszámlálás szerint két- milliónyolc ezer tagot számlált, gondos- kodott arról, hogy a köztudott élő nyolcezer szlovák-kálvinista saját nyelvén részesüljön a hit áldásaiban.

Azonban alig hogy megtörtént az új államalakulás, némelyeknek az a nyolcezer szlovák református kezdett szálka lenni a szemében és azt vi- tatták, hogy a magyar papok veze- tése alatt, noha azoknak mindegyike bírja a nép nyelvét, elszakad a szlo- vák nemzeti érzéstől. Azért mindent el- követtek, hogy külön egyházmegyét alakítsanak és a református szlovák- kokat a cseh reformátusok vezetésé- re bízzák. Erre kezdődött meg a rá- galmazási hadjárat, mely odáig ment hogy a kormány embereivel is elhi- tetted, hogy a szlovák gyülekezete- ben még mindig magyarul megy az istentisztelet, noha — amint előbb ki- mutattam — a magyar rezsim alatt is másképpen állott a helyzet. Mivel észrevettük, hogy ezt a kérdést nem annyira a vallás iránti érdeklődés, mint inkább a politika vetette a fel- színtre — ez kiválglik abból is, hogy cseh reformátusok alá akarták vetni a szlovák kálvinistákat, hogy szlovák nyelvükből is kiforgassák őket — megkezdttük a felvilágosítás és véde- kezés munkáját, részint hírlapokban, részint a konvent által az illetékesek- hez küldött memorandumainkban. De mindez keveset használt. Midőn egy alkalommal Prágában jártunk, legna- gyobb meglepetésünkre maga a mi- niszter arra figyelmeztetett bennün- ket, hogy gondoljunk már egyszer a szlovák kálvinistákra. Erre természet-esen nem adhattunk más feleletet, mint amit az előbb kiemeltünk.

Az érdekelte körök tovább folytat- ták aknamunkájukat, részint egy Amerikában, részint egy Csehszág- ban megjelenő egyházi lapban. — 1921-ben nyíltan követelték, hogy a szóbanforgó zempléni és ungi egyhá- zakat mintegy hiátlanos megláto- gassák s bennük ellenőrzést gyako- rolhassanak. — Természetes dolog hogy midőn ezt a szándékot Czinke püspökkel közölték, a püspök látva azt, hogy ez az eljárás az egyház

ügyeibe való jogtalan beavatkozás, udvariás, de határozott hangon tiltá- kozott. Ez azonban semmit sem ért, mert a cseh egyháznak egy küldötté- sége 1921 nyarán tényleg végigjárta a szlovák kálvinista egyházakat. De hogy milyen eredménnyel, arról ők maguk adtak siralmas beszámolót a Kostnicky Jiskra című egyházi lap- ban és az amerikai Slovensky Kalvin- ban. Sehoh gyűlést nem tarthattak, nem azért, mintha a lelkészek valami ellenagítációt fejtettek volna ki, sőt igen sok helyen érkezésükre is figye- lmezették a népet, hanem azért, mert maga a nép döbbent meg az autonó- miánk ellen intézett eme vakmerő támadás miatt s távollétével tüntetett ellenük. Ennek is papjaink itták meg a levét, mert ezután még vehemen- sebbé vált a sajtópergörgőt. Egyeseket irreverenciának bélyegezték s egye- sen felhívták a kormányt a kiutasítá- sokra. Diplomatikussabb eszközökkel is megpróbálkoztak, mert alig hogy eltávoztak, néhány lelkész egyszerre csak megkapta az 1919. és 1920. évi államsegélyt. (Tudvalevő, hogy a kormány a református papoknak 1919 és 1920-ban nem adott államse- gélyt.) Ezeknek bizonyára a delegá- tusok közbenjárására azért utalták ki az államsegélyt, hogy hátha meg- nyerhetik őket törvényellenes törekvé- süknek. De nem így történt. A refor- mátus egyház egész egyeteme és ezek a lelkészek is mindvégig meg- maradtak az igazság álláspontján.

Mivel azonban a rágalmozási had- járat oly széles mederben folyt és annyira megfélembesítette a miniszte- retet, a szlovák képviselőket és a nyu- gati szlovák köröket és a tárgyalá- sok is a legnehezebbekké váltak: Czinke püspök az egész szlovák kál- vinista kérdést felőlel röpiratot íra- tott általam, azt szlovák nyelvre lefor- dította és minden illetékes helyre el- küldte. Ennek meg is lett a jó ered- ménye, mert igen sokan kezdték beis- mérni, hogy a szlovák hívek belkiélete a legjobb kezekben van. A nép meg van elégedve a mai vezetéssel és per- horreszkál minden törekvést, amelyet cseh pápi körökben táplálnak. Ettől fogva nyugodt mederben folyik min- den tárgyalás az egyház és a kor- mány közt. Mi azért joggal azt hit- tük, hogy azok is elhallgattak, akik becsületlen munkánk végzésében okve- tetlenkedésükkel annyit zavartak ben- nünket.

Nem úgy történt. Az objektív hangu röpiratra személyeskedő és minden történeti objektívítást nélkülöző válasz érkezett a Slovensky Kalvinban. Ezt a választ külön lenyomatban is ter- jesztetni próbálták a nép között és iz- gattak a lelkészek ellen, főképen pe- dig a püspök és én ellenem, mint aki- ket legfőbb akadálynak tartanak cél- juk elérésére. Pedig mi az egész kál- vinistaság helyesítése közben csak véd- tük az autonómiánkat, a szlovákságot magat és legfőképpen az igazságot. — Ennek az ellenröpiratnak semmiféle hatása nem volt népiinkre és épen az ellenkezőjét érték el vele, amit akar- tak. A nép egyházához, papjaihoz és különösen püspökéhez még jobban ra- gaszkodik azóta és a vajáni egyház- kerületi közgyűlés alkalmával valóság- os tüntetést rendezett Czinke püspök mellett, ezren és ezren, harminc-negy- ven kilométerrel jöttek a meglátásá- ra, hiszen a nép józan eszű és jól tudja, hogy püspöke és papjai, ha ma- gyarok is, de szlovák hűveket nyel- vükben és vallásukban minden erejük- kel segítik. Ezért van az, hogy midőn azok az urak ingyenes cseh iratokkal akarják őket boldogítani, rendszeren azt felelik: „Minek küldik ezeket, úgy sem értjük a nyelvüket, vannak nekünk szlovák irataink.”

Henry Ford,

a világ legnagyobb gyárosa
az üzleti siker titkairól
(A „Debreceni Független Újság”
eredeti tudósítása.)

Detroit, 1923 március hó.

A világ legnagyobb gyárárosa, Henry Ford, az amerikai autókirály derborri gyárában fogadta a „Debre- ceni Független Újság” odautazott newyorki levelezőjét. A derborri gyár, amely mostan a kísérleti labo- ratoriumok céljait szolgálja, a világ legnagyobb gyárosának irodaszállá- sa. A derborri gyárban egy szeré- nyen berendezett körülbelül ötből fél méter hosszú és negyedfél méter szé- les iroda van. Ebben a kicsiny, roz- szul világított irodában tervezte Henry Ford, az autókirály első automo- bilját. És ez a szobácska azóta Ford magánirodája. Az irodát természet-esen csak igen ritkán használja, mi- vel az az álláspontja, hogy az a férfi, aki meglegszik avval, hogy irodájában üljön, nem való egy üz- let vezetőjéül. Az ő véleményo szerint az íróasztal mellett nem lehet üz- leteket kötni. Az érdekesen megin- dult beszélgetés során felvetem a kérdést, milyen tanácsokat adna egy kezdő gyárosnak. A bizonyára várat- lan kérdésre Ford azonnal készen van a válasszal:

— Mindenekelőtt értenie kell a ké- zimunkához is. Minden gyáros jó ipa- ros legyen és képes legyen arra, hogy gyárában sajátkezőleg mind- azokat a dolgokat előállítsa, amelye- ket gyártani akar. Ha ezt nem tudja, úgy nem gyáros. Nem lehet egy olyan gyárat vezetni, amelyhez nem érte- nek.

— Hogyan viselkedjék a gyáros a munkabérek megállapításánál és a nyersanyag beszerzésénél?

— Az a gyáros, aki érti szakmáját, az a nyersanyag-beszerzéshez is ért. A munkásokat jól meg kell fizetni, meg kell elégedni a minimális ha- szonnal és a nagy jövődelmet a nagy forgalomban kell kezesni. Sohasem szabad drága árakat számítani.

— Mi az Ön termelési elve?

— A fődolog a hibávali erőfeszitések elkerülése.

— Hogyan szánja Ön egy olyan vállalkozást, amely túlmagas terme- lési költségek folytán nem tud zöld- ágra vergődni?

— Mindenekelőtt megvizsgálám, vajjon a gyár helyiségei tiszták-e. A munkásokat semmiféle demoralizálta annyira, mint egy piszkos munka- helyiség. Ez a jó munkát lehetetlenné teszi. Azután megvizsgálám, hogy vajjon a gyártmányok helyesen van- nak-e konstruálva? Sok készítmény ugyanis azért nem válik be, mivel a konstrukciója hibás. Meglehet, hogy a gyár azért nem megy, mivel a gyártmányok iránt nincsen érdeklő- dés. A jó gyárosnak mindig azt kell készítenie, amit a publikum kíván. A jó gyárosnak tehát ismernie kell a publikum kívánságait és idejében igaz- odni kell hozzá. Ha megengedi, úgy közbevetem azt is, hogy ebben a te- kintetben a gyáros feladata hasonló a jó újságíró, a jó szerkesztő felada- tához. Ennek is a publikum kívánsá- gait kell kikélni, azokhoz kell igaz- odnia, olyan újságot kell csinálni, a melyet a közönség követel, amelyet megvesz és elolvas.

— Milyenek kell lennie egy na- gyobb vállalkozás vezetőjének?

— Mindenekelőtt legalább külsőleg azt a látszatot kell keltenie, hogy mindig tisztában van avval, mit kell tennie. Mindig arra kell törekednie, hogy egészséges és friss megjelenése legyen. Az emberek sokat adnak an- nak külsejére és megjelenésére, ak- tól nagy dolgokat várnak a jó külső által. A kor mellékes. Nem osztom azt a véleményt, hogy egy 40, 50 vagy ennél is idősebb ember már nem alkalmas a munkára. Ellenkezőleg, az én véleményem az, hogy az ember csak 40 éves korában éri el teljes mun- kaképességét. A legtöbb ember életé- nek művét ebben a korban vagy még ennél is idősebb korban alkotta.

Ezeket a gyakorlati kérdéseket tet- tem fel Henry Fordnak. Odaát Euro- pában biztosan lesznek olyan keres- kedők és iparosok, akiket csábít Ford szédületes karrierje. Ford ta- nácsai ezeknek talán jó szolgálatokat tesznek. Ha így lesz, akkor nem lu- ába utaztam Detroitba, illetőleg Der- borrra. A-B-N.

SZÉCHENYI-UTCA 18.

szám alá helyezte át kelmeifestő-, vegy- tisztító- és gőzmosógányának felvételét

HRABÉCZY ZOLTÁN.

Uj memoire-özön Középeurópában

Benes, Hoffmann generális és Polzer-Hoditz gróf memoírjai

Bécs, márc. 27. (A „Debreceni Független Ujság” bécsi szerkesztőségétől.) A közel jövőben Középeurópa politikai életét ismét valóságos memoire-özön fogja többé-kevésbé személyes tőrre vinni. Számos, az utóbbi évek eseményeivel valósággal egybeforró államférfi katonai dolgozók emlékiratain, melyek mindegyike már a legközelebb napvilágot lát. — **Masaryk** elnök már befejezte visszaemlékezéseit és a kiadás jogát egy müncheni cégre ruházta át. **Benes** csehszlovák külügyminiszter is már majdnem elkészült emlékirataival és ugyanezzel a müncheni kiadócéggel folytat tárgyalásokat memoírjainak kiadása céljából.

Az előkészületben levő emlékiratok legérdekesebbikje kétségkívül a **bresztliovszki békeszerződések irányítójának, Hoffmann generálisnak** a visszaemlékezése lesznek. Hoffmann generális könyvének jellemző címe: „Az elmulasztott alkalom háborúja”. Hoffmann generális a háború elvesztésével a német vezérkar három háborús főnökét, **Moltke, Falkenhayn és Ludendorff generálisokat** vádolta. Ferenc József környezetének egyik ismerterevű tagja, **Polzer-Hoditz gróf**, a kabinet-iroda volt főnöke is most készült el emlékirataival. **Polzer-Hoditz gróf Czernin külügyminiszteri szereplését** vizsgálja meg és súlyos vádakkal illeti a sikertelen béketörésvégek kezdeményezőit.

Egyelőre ezekről az előkészületben levő emlékiratokról számolhatunk be. Valószínűleg a háború és az összeomlás egyéb szereplői is tervbe vették emlékiratai kiadását. A közeljövőben azonban a fent említettek jelennek meg. Néhány hónap múlva az európai lapok tehát ismét tele lesznek az új emlékiratok ismertetésével és előre is bizonyosnak vehető, sablonos cáfolataival.

Az osztrák fekete-sárga legitimisták a régi kamarilla ellen

Miért nem egyesülnek a különböző osztrák monarchista pártok?

Bécs, márc. 28. (A „Debreceni Független Ujság” bécsi szerkesztőségétől.) A tennállo három osztrák legitimista párt között az utóbbi hetekben az ellentétek annyira kiéleződtek, hogy ma ezek a pártok már nyíltan egymás ellen harcolnak. Néhány hónap előtt még szó volt az **osztrák legitimista pártok egyesüléséről**, ma azonban az ellentétek olyan nagyok, hogy **erre gondolni sem lehet**. A különböző monarchista irakciók ellentéteire vonatkozólag kérdést intéztünk a legnagyobb osztrák legitimista párt, a fekete-sárgák vezéréhez, **Wolff** ezredeshez, aki a következőket mondotta:

— Valóban az, hogy a monarchista pártok között személyi ellentétek vannak. Az ellentétek, amelyek miatt a három párt egyesülése egyelőre teljesen ki van zárva, elvi természetűek. A fekete-sárga legitimisták pártja kimondottan néppárt, amely osztály-, felekezeti- és faji különbségek nélkül az egész osztrák népet zászlaja alá akarja tömöríteni. A fekete-sárga legitimisták pártja nem akarja csorbítani a munkások forradalmi vívmányait (8 órai munkaidő, stb.) ellenkezőleg ezeket tiszteletben kívánja tartani. A proletáriátust a minimumra akarja csökkenteni a szellemi és ipari munkások bérdifferenciáinak kiegyenlítésével. Katonai tekintetben az a tervünk, hogy Ausztriában milícia valósuljon meg, ebben azonban egyik osztálynak sem legyenek előjogai a többiek felett. Szintgy meg kell szüntetni s el kell tennie annak a kamarillának, amely évtizedeken át elzárta az udvart a néptől és elsősorban felelős az 1918. évi forradalomért. Ezek a mi követeléseink, a többi osztrák monarchista pártok azonban nem állanak ilyen demokratikus alapon és a háború előtti állapotokat kívánják vissza. Ezért a fuzió egyelőre teljesen ki van zárva. A mi pártunk egyébként az antiszemizmust is elítéli, elene van a kampókeresztesek botrányainak és ezzel szintén szembeélezkedik a többi monarchista csoportokkal.

Csönd.

— Bruno Wille —

Külsold egybe
Ujjaid,
Bús szívedbe
Gyül a hű!
Hunyni lankad
Két szemed,
Szent nyugalmad
Elveszed!

Jöjjön, minek
Jönni kell!
Csönd a szívednek,
Ünnepe!
Bílszke esenddel
— Sziklogát —
— Alld a tenger
Ostromát!

Bögye torlik
Rád a hab,
Szeretporlik,
Ellohad!
Hadd a lázadt
Szél tudat,
Csöndet dhi
Sziklaházad.

Egy béke
Szélden
Nyugtat édes
Ölben.
Minden kinod
Szeretszed —
Ringasson az
Örökélet!

Jöjjön, minek
Jönni kell!
Csönd a szívednek,
Ünnepe!
Mit se félhet
Már a lélek,
Mögötted az
Örökélet.

Gyűlölet, ha
Elvesztél,
Örület, ha
Feltesztél —
Kinod, sched
Lepörög,
Ólvadó hó,
Nem örök.

Bár kifoszt a
Földi rög-let,
Megvissza a
Szent öröklet,
Ami rettegés,
Ejjön és
Üdvöd lesz a
Szenvedés.

Ford.: KARDOS LÁSZLO.

Bucusu a halálraitélt Fűvészkerttől

Uj muzeumot kapott Debrecen a nagyszívű **Déri Frigyes** nemes ajándéka folytán, csak elhelyezni nem tudják sehogysem. A soktelki város nem talál alkalmasat saját telkei közül, a nemes ajándékozó megérthető okokból nem akarja kivinni a sok százmillió értékű gyűjteményét a Nagyerdőre, ahol a nagy távolság folytán nem is teljesítheti igazi kulturális hivatását. Utolsó mentőváltást a százesztendő Fűvészkert telke merült fel a muzeum elhelyezésére és ez a terv, ha csak ez is, miként a többi más, meg nem hiúsul, immár a valóság látszatának látszik, mert a Fűvészkert tulajdonosa, a református egyház vezetői készségüket fejezték ki a terv átengedése iránt.

Lirai hangulat fogott el a szép márciusi napsütésben és elmentem megnézni a Fűvészkertet, diákkori emlékeim kedves otthonát, mielőtt megjelennék a durva munkások és átadják ezt a kedves botanikus kertet a multnak, emléket az enyészetnek. A hatalmas püspöki palota előtt megyek el, szemem megpihen a vasrácsba nőtt százesztendő vagy még régebbi liceumbokron és az emlékek özöne rohan meg, amikor belépek a fölsőmért rácsos kapun a Fűvészkertbe, Csonka-Magyarország immár egyetlen botanikus kertjébe. A simára seprert uton gereblyélt ágyak között megyek végig, Lehonyom a szemem s visszanezdek a multba, a középiskola, a matura, a drukkos vizsgák emlékére emelt sikerült szimbólánév mulasztásait pótló — tanulása jut eszembe. A tűz márciusi napsugár simogatásában járom be a kertet, a régismert, kedves emlékü helyeket, Elmélázva állok meg a magyar fűvésztudomány két megeremlékező emlékére emelt sikerült szimbólikus szobormű előtt. Rajta a felírás: „**Dlőszegi Sámuelnek és Fazekas Mihálynak, a magyar fűvésztudomány megeremlékezői.**”

A szobor mellett levő kis betonmedencében viznövények helyett egy pár szál ibolya kéklik. Általában a kertben sok az ibolya, de senkinek sem jut eszébe egy szálát is letépni. A kertágyak felgereblyélve, tisztán állanak, de a legtöbb még üres, nagyon sok évelő növény még hiányzik. Csönd honol mindenfelé, egy pár

diák tanul szorgalmasan az alacsony, korhadt gerendaszál padokon.

A rozant üvegház felé megyek, bentől, a törött ablakokon át üde zöld színek, színes primulák és violák kandikálnak ki. Egy öreg kertészbácsi hozza a vízzel telt lapos kertész locsolót, Megszólítom:

— Tudja-e bácsi, hogy ez a kert halálra van itélve? Muzeum jön a helyébe.

Az öreg nagyot szív kis fapipájából, nyugodtan kiereszti a füstöt és megfontolva felel:

— Nem tudom én. De nem lehet a! Nem hagyják. Mert akkor balta alá kerül itt minden. Az öreg fákat nem lehet áttelepíteni.

Magyarázom az öregnek a dolgot, aki szemrehánygatva szívia kis pipáját és méltatlankodva panaszolja fel, hogy akkor nem javítják ki a lakását, akibe beesik az eső, kevés a fizetés, most várják a drágasági segélyt. Végül is csak odalyukad ki, hogy a botanikus kert nem lehet megszüntetni. Amint az üvegház elé érünk, megérkezik Szabó főkertész. Az öreg Nagy Imre bácsi beajánl:

— A tisztelt ur szeretné az üvegházat megnézni.

Szabó főkertész udvariasan fogad és belépünk az üvegházba. Buja, párács meleg levegő csap meg. Az igen kis terjedelmű üvegház szorongásig telve a sok ritka növényvel. Kaktuszok, pálmák és más délszaki növények nagy tömege sorakozik a zsúfolt polcokon. A főkertész az apa szeretetével tekint rajtuk végig s mikor megmondom, hogy miért bucsuzkodom, hihetetlenkedve rázza a fejét:

— Nem lehet az, hogy az egyik kultúra elpusztítsa a másikat.

Szeretettel vezet át az üvegházon, mutogatja a ritkaságokat. Két gyönyörű kaktuszfaj terpeszkedik hatalmas ágaival, rajta a felírás:

„Fourcroya lindeni.”

A főkertész büszkén néz rájuk. — Talán az egész országban nincs még egy ilyen gyönyörű példány.

A másik büszkesége egy óriási „Agave americana”, de dicsekszik egy az üvegház padlójába nőtt hatalmas pálmával is. Csak úgy szórja a latin növényneveket. Igen képzett ember. Németországban tanult. Dicsé-

kedve emlegeti, hogy a kertben több mint 8000 féle növény van. A mult évben már sokat árultak a virágokból, az idén is kerestek már vagy százezer koronát, amiből az üvegházat akarja rendbehozni.

Kimegyünk az üvegházból a kertbe és lassan járjuk körül ezt a méreteiben kicsi, de annál értékesebb kertecskét. Sorra járunk minden ágyat a szimpla gazdasági növényektől, a gyógynövényeken át az exotikus ritkaságokig. A háború pusztításait, a magára hagyatottságot már kiheverte a kert, most már a rendszeres továbbfejlesztés útján megy minden. Amint a rácsos kapu felé megyünk, megállunk a hatalmas narancsa alatt. A főkertész bizakodva reménykedik, hogy a botanikus kert mégis csak megmarad és nem pusztul el a balta alatt a sok kiáshatatlan ritka fa, a mit száz esztendőn keresztül gyűjtögettek, nevelték, ápoltak nagy gondal.

Melegen bucsuzkodik és a rácsos kapun át kilépek a kedves emlékek tárházából, a nyugalmas csöndből a zajos, poros utcára. Fájó tudat vesz erőt rajtam. Hát egy éven belül durva kezek feldulnak itt mindent? De aztán megnyugtató Szabó főkertész okos kijelentése:

— Nem lehet az, hogy az egyik kultúra elpusztítsa a másikat.

(—r.)

Csedálatos szép

ujdonszágok érkeztek az Arany Bika Bivatházba.

Ruhaszövegek, esikoszvetek, k o s z t i m s férfidítonyozövegek, korvokat és velourok. Grenadlnok minden színben, vasznak, zefi ren és kötött árak das

Nagyon olcsó árak! Telefon 785.

A cseh kormány Párisban is lapot alapított

Prága, márc. 26. A minap jelent meg Párisban a „Paris-Prague” című új hetilap első száma. Az új párisi hetilapot, amely szokatlanul pompás kiállításban jelent meg, a prágai kormány adja ki. Így tehát a cseh kormány immár Párisban is van propaganda lapja a francia nyelven olvasó közvélemény befolyásolása céljából. A „Paris-Prague”-ot ingyen küldik az összes antantbeli országok lapjainak, egyesületeinek és politikusaiknak.

Miként az új lap megjelenéséből kitűnik, a prágai kormány külföldi sajtópropagandája kifogástalanul működik. A prágai **Orbis-Verlag** a „Prager Presse”-n kívül francia és angol nyelvű hetilapokat is kiad. Bécsben a „Die Stunde” szolgálla **Benes** politikáját és naponta áradozó „portréket” közöl a prágai kormány tagjairól és a cseh koalíciós pártok vezetőiről. Természetesen ez a példánélküli nagyszabású propaganda óriási összegeket emészt fel. Egy-egy ilyen külföldi közvélemény számára készülő lap egymagában nagyobb összegeket emészt fel, mint a prágai kormány összes szlovenszkói szócsövei: a pozsonyi „**Slovenska Politika**”, a „**Slovensky Dennik**”, a „**B. Z. am Abend**”, a „**Magyar Hírlap**”, az érsekújvári „**A Reggel**”, valamint az ungvári „**Rusin**”, melyek pedig évente szintén jó pár millióba kerülnek a prágai kormányknak.

Egy cseh újságíró, **Stanislav Klima** a minap füzetet adott ki a magyar kormány külföldi sajtópropagandájáról. Klima röpirata számos érdekes leleplezés mellett még több tendenciózus valótlanúságot tartalmaz. Ha be akarja bizonyítani, hogy a magyar kormány sajtópolitikájának és propagandájának bírálata őszinte és minden céltartosságtól független próbálkozás, úgy a „Paris-Prague” alapításának alkalmából írja meg immár Prágában könnyen rendelkezésére álló adatok alapján a cseh kormány sajtópropagandájának fejlődését és a jent lapok alapításának és megjelenésének kulisszatitkait.

A mai közállapot tárgyalás folyt le a reczeni lakásbíróság nyi Jenő egyetem lakására a ház gazdott be és cserébe tesszornak az ő lakáséb az egyetemi Nem tudtak békesé káspér keletkezett és a házgazdát dr. ügyvéd képviselte. már a lakásere ell hogy ő tudomány felt ki. szükségé va szobára.

Az ellenfél ügyvé zott, hogy dr. Zová dították állásából, ügyvédje bemutatta tudományegyetem jét, valamint márc. jegyét, amelyek sz egyetemi tanár, mi ügye ezidőszent zést. Együttal bem nőnek 1922 október könyvét, amelyek hogy az egyetemi től teljesen függetl dést folytat.

Gájássy ügyvéd hogy ha még nincs el lesz. Ami pedig könyvet illeti, ért tartja közérdekben ványi tudományos sít ne folytathassa jesen destruktív kö is, aki a mai kort aliansnak tartja, az rendszer idején io nyelhet. A bemutat olvasta és épen az könyveket írta. Ké letét annak, hogy i hasson meg.

Ime, akadt Debr véd, aki a kultúra ismert művelőjétől ni a napsütést, a lag destruktív. hogy Dr. Gájássy volna az egyetemi ténete” című munká tott volna.

Szinehagyó

Kifogástalanul KONOZ kel Pátertia 30. és Ar

Lelki

Igen Tisztelt

Erre a kérdésre várja a feleletet morgó magántiszt lános gazdasági arra a szerencsét dett, hogy megél a lelki válságokból detést helyezzen Független Ujság filozófiában, pszic dalomban íaratos ezenfelül, hogy v dom az orvosi theológiát is v alapján felajánlot lelki válságokban nek és uraknak a válság biztos, vezetését és meg praktikus tanácsot valaki azt ne go mossal van dolg vedelmező titkok kikerülése végett

dijazásomat

igénybevevők a képesti sz

Mint jó pszic arra, hogy ez a lefégyverez és e nut, ami esetleg szenvedő hölgye vánsra amugy is hirdetés olvastán

„Épen azért...”

A mai közállapotokra igen jellemző tárgyalás folyt le a napokban a debreczeni lakásbíróság előtt. Dr. Zoványi Jenő egyetemi tanár Bundi-utcai lakására a ház gazdája igényt jelentett be és cserébe felajánlotta a protesszornak az ő lakását, amely jóval kisebb az egyetemi tanár lakásánál. — Nem tudtak békésen megegyezni lakáspér keletkezett tehát a dologból és a házigazdát dr. Gálássy János ügyvéd képviselte. Az egyetemi tanár a lakásesere ellen azzal is érvelt, hogy ő tudományos munkásságát feltételezve van külön dolgozószobára.

Az ellenfél ügyvédje arra hivatkozott, hogy dr. Zoványi Jenő elmozdították állásából, mire a professor ügyvédje bemutatta a Tisza István tudományegyetem legutolsó tanrendjét, valamint márc. tisztviselői ellátási jegyét, amelyek szerint még mindig egyetemi tanár, miután nyugdíjazási ügye ezidőig nem nyert befejezést. Együttal bemutatta Zoványi Jenőnek 1922 októberében megjelent két könyvét, amelyek bizonyítják azt, hogy az egyetemi tanári foglalkozást teljesen függetlenül írta működését folytat.

Gálássy ügyvéd erre kijelentette, hogy ha még nincs elmozdítva, majd el lesz. Ami pedig a két bemutatott könyvet illeti, épen azok alapján tartja közérdekben állónak, hogy Zoványi tudományos irodalmi működését ne folytathassa, miután azok teljesen destruktív könyvek. Különben is, aki a mai kormányzati rendszert állásnak tartja, az a mai kormányzati rendszer idején jogsegélyt nem igényelhet. A bemutatott két könyvet ő olvasta és épen azért, mert ezeket a könyveket írta, kéri lehetetlenné tételét annak, hogy ilyen könyveket irhasson még.

Ime, akadt Debreczenben egy ügyvéd, aki a kultúra egy világszerte elismert művelőjétől meg akarja vonatni a napsütést, a levegőt, mert állítólag destruktív. Egyébként kérdés, hogy Dr. Gálássy János olvasta volna az egyetemi tanár könyveit, a melyek közül a „Felvilágosodás története” című munkából sokat tanulhattott volna.

Szinehagyott ruháit
kifogástalanul és jutányosan festi
KONÓZ kelme-festő gyára.
Péterfia 30. és Arany János-utca 10.

Lelki vigasz

Igen Tisztelt Szerkesztő Ur!

Erre a kérdésre Szerkesztő urtól várja a feleletet egy szegény nyomorgó magántisztviselő, aki az általános gazdasági válság közepette arra a szerencsétlen ötletre vetemedett, hogy megélien a válságból, de a lelki válságokból. Evégből apró hírdetést helyeztem el a Debreczeni Független Újságban, elmondva, hogy filozófiában, pszichoanalízisben, irodalomban járatos uriember vagyok; ezenfelül, hogy van jó pár felesztendőm az orvosi fakultáson és hogy teológiát is végeztem. Mindezek alapján felajánlottam szolgálataimat lelki válságokban szenvedő hölgyeknek és uraknak a lelki fájdalomak és a válság biztos, könnyű és gyors levezetését és megoldását, önzetlen és praktikus tanácsokat igérve. És hogy valaki azt ne gondolja, hogy szélhámmal van dolga, aki úgy akar jóveldelemző titkokhoz jutni, félreértés kikerülése végett hozzátettem, hogy

díjazásomat a szolgálataimat igénybevevők anyagi viszonyaihoz képest szabom meg.

Mint jó pszichológus számítottam arra, hogy ez a megható őszinteség leigyevez és eloszlat minden gyanút, ami esetleg a lelki válságokban szenvedő hölgyek és urak gyanakvására amugy is hajtandó lelkekben a hírdetés olvastára támadhat.

Látogatás Anatole France-nál

Európán nem lehet segíteni

(A „Debreceni Független Újság” párisi tudósítójától.)

Páris, március végén.
A nyolevan esztendő Anatole France ma Európa legfiatalabb írója. Talán ez a paradoxszerű mondat jellemzi legjobban nemcsak Franciaországot, de az egész világ legnagyobb élő íróját. Anatole France ma is olyan friss és élénk, olyan modern és progresszív, mint husz esztendőskorában, hatvan évvel ezelőtt. Hatvan esztendő! Mennyi minden történt azóta, mi mindent élt át ez a nyolevan esztendő böles pályafutásának utolsó hat évtizede alatt! A görbe orru Napoleon, a nagy zsarnok III. számú epigonjának trónját megdöntötte a republika, Clemenceau együtt küzdött Zolával a szabadságért, az igazságért. Ma? Szóljunk a tigrisről? — Felesleges! Anatole France azonban most is a szabadság és az igazság bajnoka. Egy kissé ugyan „elgaloppírozta” magát, az ő kommunizmusa azonban annyira humanista és ami ezzel egyet jelent — minden párttagság ellenére is — polgári, hogy ennek ellenére is az egész emberiség Anatole Franceja maradt.

A „Debreceni Független Újság” párisi tudósítója a Bois de Boulogne közelében levő palotájában kereste fel a husvéti ünnepek alkalmából Anatole France-ot és néhány általános érdeklődésre számot tartó problémára vonatkozólag intézett hozzá kérdéseket.

— Franciaországot ma kizárólag Páris kormányozza, — válaszolta Anatole France, mikor kérdést intéz-

tem hozzá a jelenlegi francia politikára vonatkozólag. — A historia mutatja, hogy a reakció mindig akkor diadalmaskodott nálunk, amikor a párisi hatalom a vidék kikapcsolásával csinálta a politikát. Páris ma kétségkívül reakciós, azonban a vidék demokratikus politikát követel. Így például Bretagne, egykor a konzervativizmus fellegvára, ma egyenesen ultraradikális. A demokratikus vidék kétségkívül előbb-utóbb kapitulációra fogja kényszeríteni a párisi reakciót.

— Így tehát az általános európai reakció hulláma is lassanként el fognak ülni... — vetettem közbe.
— Nem! — kiáltotta élénken, szikrázó szemekkel Anatole France. — Európán nem lehet segíteni! Négy különböző nemzetiségű ember belehajszolta a háborúba, mostan pedig ismét néhány ember újabb nyomor, újabb katasztrófa felé korbácsolja. Nem! Európát nem lehet megmenteni! Európa népei elfeledték, hogy mi is az a nemzet! Egy nemzetet nem hite, nem nyelve, nem fajisága, nem geográfiai helyzete, hanem kultúrája, az emberiség általános érvényű törvényeinek tiszteltben tartása jellemzi. Ezt Európában elfeledték, ezért az ő-világot nem lehet megmenteni. A menekülés útja: az európai egyesült államok felé mutat. Az odavezető utat kellene megtalálni. Akkor?... Talán...

Ezzel véget ért a beszélgetés. Anatole France nyilatkozatait husvétii ajándékként küldöm a Szaina partjáról a „Debreceni Független Újság” olvasóinak.

Beszélgetés Siemens dr.-ral

Németország gazdasági helyzetéről, a márka kilátásairól

Berlin, márc. 28. (A „Debreceni Független Újság” berlini tudósítójától.)
Aligha lesz Középeurópában újságolvasó, aki ne ismerne a Siemens nevet, Karl Friedrich von Siemens dr., a Siemens und Halske, valamint a Siemens és Schuckert-művek elnöke ebben a minőségében Középeurópa legnagyobb elektro-gyárainak tulajdonosa. A Siemens und Halske, valamint a Siemens und Schuckert-művek látták már el békében is Középeurópa összes államainak az elektromos szakmához tartozó szükségleteit. Siemens gyárai izzó-lámpákat produkálnak, villamosvasutakat készítenek és mindent szállítanak, aminek a villanosságához csak

a legkisebb köze is van. Érdekesnek tartottam ezt a világhírű német nagyiparost fölkeresni és tőle nyilatkozatot kérni Németország gazdasági helyzetéről. A feltett kérdésekre Siemens dr. a következőket mondotta:

— Mindenekelőtt arra kell törekedni, hogy a márka stabilizálódjék, mivel a gazdasági viszonyok csak akkor rendeződhetnek, ha a gyáros és a kereskedő ismét hosszabb időre előre kalkulálhat. Németország gazdasági életét rendkívül sújta, hogy a német márka nem stabil, hanem ide-oda hullámzik. A márka stabilizálása után ki fog tűnni az is, hogy a német termelést hatósági rendelkezések drágít-

ják mesterségesen. Az elmúlt esztendőben a termelőket is felesleges újabb terhekkel sújtották, ami lehetetlenné teszi a produkció fokozását. Ha az új törvényjavaslatok törvényerőre emelkednek, akkor majd el lehet mondani, hogy Németország elmeletlenül Európa legtokéletesebben felépített állama, amelyben azonban gyakorlatilag csak igen nehezen lehet dolgozni.

— A német kereskedelem jelentősen pang, mindenütt stagnáció tapasztalható, mivel úgy a külföldi, mint a németországi vevők az árak leszállítására számítanak. Hogy a magam szakmájánál maradjak, az elektromos-cikkék ára Németországban ma már jóval magasabb a világparitátsnál. Ennek az az oka, hogy a német ipart rendkívül nagy és felesleges terhekkel sújtják. Ha a termelést bizonyos mértékig nem fogják lehermentesíteni, úgy az árak még jobban emelkedni fognak és ez a német ipar legnagyobb katasztrófáját jelentené. Meg kell állapítanom azt is, hogy a fokozódott gazdasági krízis nem a Ruhr-vidéki betörés következménye, ez csak a processzust meggyorsította. A krízist a márka mesterséges emelése okozta az emlékeztetés januári zuhanás után. Az ipart a Ruhr-vidéki meg szállás egyelőre a nyersanyagok elvesztése miatt sújtja. Egyelőre ugyan mindegyik elegendő nyersanyag áll a termelők rendelkezésére, úgy hogy a munka minden fennakadás nélkül folytatható. — Természetesen azonban már mostan gondoskodni kell a nyersanyagok esetleges utánpótlásáról, mivel nem lehet tudni, hogy a Ruhr-vidéki kaland meddig tart. Ennek meg vannak a lehetőségei, azonban a lehetőségek előfeltételei elsősorban a produkció emelése és a márka stabilizálása. Ha ezeknek az előfeltételeknek lehetőségeit megteremtik, úgy a német ipar minden krízisből diadalmasan fog kikerülni.

Goldstein-féle
orth. vendéglő
Piac-utca 19.
vállal lakóalmak szervizozását
Arany Bika
kistermében, valamint az
Angol királynő
éttermében,
orth. rabbinátus
felügyelete alatt.

További három nap múlva végre hírdetést olvastam a Független Újságban: Nekem szóló hírdetést:

LELKIVIGASZ JELIGÉRE LEVÉL VAN A KIADOBAN.

És csakugyan ott volt a levél. Hosszúak, zöldeskék boríték, gépirásos cím. Úgy dobogott a szívem, amikor felbontottam. Hogyne! Istenem, az első paciens! És remegő kézzel bontottam fel a borítékot, amelyből — tessék elképzelni szerkesztő ur megrökönyödésemet — egy végzésforma írás hullott ki:

1082—1923. F. A. K.

„LELKI VIGASZ.”

jelige alatt a „Debreceni Független Újság” 1. évi 65-ik számban közzétett hírdetmény alapján felhívom, hogy az 1921. évi XXXIX. t.-c. 41. szakaszának 1. bekezdése értelmében általános forgalmi adó fizetésének kötelezettségét megállapító foglalkozását, lakását, utca és házszám megjelölésével 24 óra alatt a törvényes következmények terhe mellett jelentse be.

Általános forgalmi adót kezelő hivatal.

Debreczen, 1923 március hó 24-én.
Csat.: 1 drb bejelentő lap.

Nagy József
hivatalfőnök.

A végzés mellett volt egy bejelentő lap is, amely tudni kívánta összes személyi adataimat, nem véve ki az újraoltási bizonyítás számát sem. Borzasztóan letörttem, szerkesztő ur

kérem és feladtam minden reményt, hogy valaha pacienseket kapiak Debreczenben és megélik a nagyszerű ötletből, amelynek pedig — ugy-e — be kellett volna válni, a mindennap átlag három, szerelmi bánatból elkövetett öngyilkosság korában. Később azonban reménykedni kezdtem: hátha lelkiváltságokban szenved a forgalmiadó hivatal és csak a dolog bevezetése képen fordult hozzám a végzéssel és a bejelentő lappal s később, ha ismeretségiink személyes és benső lesz, rukkol elő a lelkiváltsággal, amelyben szenvedve tölem vár lelkivigaszt és önzetlen tanácsot. Ebben az esetben őh milyen szívesen állanék rendelkezésére a forgalmiadó hivatalnak! Kérem szerkesztő ur, méltóztassék lelkivigaszt és jó tanácsot nyújtani egy lelkiváltságban szenvedő lelkiörvosnak. Ez roppant könnyen megy, mert csak erre a kérdésre kell feleletet adnia: lelkibeteg-e a forgalmiadó hivatal, vagy sem?

Debreczen, március hó 29.

Lelkiörvos.

(Felelet: Ilyen súlyos kérdésben díjtalanul tanácsot nem adhatunk, mert magunknak is szakértőket kellene meghallgatnunk. Díjat azonban nem merünk szabni, mert nem szeretnénk az Ön sorsára jutni. Ha már a forgalmiadó hivatal az apróhirdetéseket is figyelemmel kíséri és a lelkivigaszt is meg akarja adóztatni, akkor legjobb, ha beszünteti az üzemet. Hiába, sorsát, azaz forgalmi adóját senki sem kerülheti el. Szerk.)

Uj memoire-özön Középeurópában

Benes, Hoffmann generális és Polzer-Hoditz gróf memoírjai

Bécs, márc. 27. (A „Debreceni Független Újság” bécsi szerkesztőségétől.) A közel jövőben Középeurópa politikai életét ismét valóságos memoire-özön fogja többé-kevésbé személyes térére vinni. Számos, az utóbbi évek eseményeivel valósággal egybeforró államférfiu katonai dolgozik emlékirataival, melyek mindegyike már a legközelebb napvilágot lát. — **Masaryk** elnök már befejezte visszaemlékezéseit és a kiadás jogát **egy müncheni cégre** ruházta át. **Benes** cseh-szlovák külügyminiszter is már majdnem elkészült emlékirataival és **ugyanazzal a müncheni kiadócéggel** folytat tárgyalásokat memoírjainak kiadására céljából.

Az előkészületben levő emlékiratok legérdekesebbikje kétségkívül a **bresztliovszki békeszerződés iranyítójának, Hoffmann generálisnak** a visszaemlékezése lesznek. Hoffmann generális könyvének jellemző címe: „**Az elmulasztott alkalmak háborúja**”. Hoffmann generális a háború elvesztésével a német vezérkar három háborús főnökét, **Moltke, Falkenhayn és Ludendorff generálisokat** vádolja. Ferenc József környezetének egyik ismert nevének tagja, **Polzer-Hoditz** gróf, a kabinet-iroda volt főnöke is most készült el emlékirataival. **Polzer-Hoditz** gróf **Czernin külügyminiszteri szereplését** világítja meg és súlyos vádakkal illeti a sikertelen béketörévések kezdeményezőjét.

Egyelőre ezekről az előkészületben levő emlékiratokról számolhatunk be. Valószínűleg a háború és az összeomlás egyéb szereplői is tervbe vették emlékiratai kiadását. A közeljövőben azonban a fent említettek jelennek meg. Néhány hónap múlva az európai lapok tehát ismét tele lesznek az új emlékiratok ismertetésével és előre is bizonyosnak vehető, sablonos cáfolataival.

Az osztrák fekete-sárga legitimisták a régi kamarilla ellen

Miért nem egyesülnek a különböző osztrák monarchista pártok?

Bécs, márc. 28. (A „Debreceni Független Újság” bécsi szerkesztőségétől.) A jennáló három osztrák legitimista párt között az utóbbi hetekben az ellentétek annyira kifejeződtek, hogy ma ezek a pártok már nyíltan egymás ellen harcolnak. Néhány hónap előtt még szó volt az **osztrák legitimista pártok egyesítéséről**, ma azonban az ellentétek olyan nagyok, hogy **erre gondolni sem lehet**. A különböző monarchista irakciók ellentéteire vonatkozólag kérdést intéztünk a legnagyobb osztrák legitimista párt, a fekete-sárgák vezéréhez, **Wolf** ezredeshez, aki a következőket mondotta:

— Valószínű, hogy a monarchista pártok között személyi ellentétek vannak. Az ellentétek, amelyek miatt a három párt egyesítése egyelőre teljesen ki van zárva, elvi természetűek. A fekete-sárga legitimisták pártja kimondottan néppárt, amely osztrák, felekezeti- és faji különbségek nélkül az egész osztrák népet zászlaja alá akarja tömöríteni. A fekete-sárga legitimisták pártja nem akarja csorbítani a munkások forradalmi vívmányait (8 órai munkaidő, stb.) ellenkezőleg ezeket tiszteletben kívánja tartani. A proletariátust a minimumra akarja csökkenteni a szellemi és ipari munkások bérdifferenciáinak kiegyenlítésével. Katonai tekintetben az a tervünk, hogy Ausztriában milícia valósuljon meg, ebben azonban egyik osztrák párt sem legyenek előjogai a többiek felett. Szintúgy meg kell szüntetni a szellemi és ipari munkások közötti különbséget, amely évtizedeken át elzárta az utat a néptől és elsősorban felelős az 1918. évi forradalomért. Ezek a mi követeléseink, a többi osztrák monarchista pártok azonban nem állanak ilyen demokratikus alapon és a háború előtti állapotokat kívánják vissza. Ezért a fuzió egyelőre teljesen ki van zárva. A mi pártunk egyként az antiszemizmust is elítéli, ellene van a kampószerkesztések botrányainak és ezzel szintén szembe helyezkedik a többi monarchista csoportokkal.

Csönd.

— Bruno Wille —

Külsőld egybe
Ujjaid,
Bús szívedbe
Gyül a hirt!
Hunyini lankad
Két szemed,
Szent nyugalmad
Élvezed!

Jöjjön, minék
Jönni kell!
Csönd a szívnek,
Ünnepelj!
Bálszke esendél
— Sziklagát —
Alld a tenger
Ostromát!

Bögyve torlik
Rád a hab,
Szerteporlik,
Előhad!
Hadd a lázadt
Szél tudját,
Csöndet dhít
Sziklaházad.

Égi béke
Széleden
Nyugtát és
Ölben,
Minden kinod
Szereszed —
Ringsasson az
Örökélet!

Jöjjön, minék
Jönni kell!
Csönd a szívnek,
Ünnepelj!
Mit se félhet
Már a lélek,
Mögötted az
Örökélet.

Gyűlölet, ha
Elveszt,
Örület, ha
Felteszt —
Kinod, sebed
Lepörög,
Olvadó hó,
Nem örök.

Hár kitoszt a
Földi rög-ét,
Mégviszti a
Szent öröklet.
Ami retteszt,
Eltjön és
Udvód lesz a
Szenvedés.

Ford.: KARDOS LÁSZLO.

Bucusu a halálraitélt Fűvészkerttől

Uj muzeumot kapott Debrecen a nagyszivű **Déri Frigyes** nemes családja folytán, csak elhelyezni nem tudják sehogysem. A soktelkű város nem talál alkalmasat saját telkei közül, a nemes ajándékozó megérthető okokból nem akarja kivinni a sok százmillió értékű gyűjteményét a Nagyerdőre, ahol a nagy távolság folytán nem is teljesítheti igazi kulturális hivatását. Utolsó mentővárként a szászrendű Fűvészkert telke merült fel a muzeum elhelyezésére és ez a terv, ha csak ez is, miként a többi más, meg nem búsul, immár a valóság látszatának látszik, mert a Fűvészkert tulajdonosa, a református egyház vezetői készségeket fejezték ki a telek átengedése iránt.

Lirai hangulat fogott el a szép márciusi napsütésben és elmentem megnézni a Fűvészkertet, diákori emlékeim kedves otthonát, mielőtt megjelennék a durva munkások és átadják ezt a kedves botanikus kertet a multnak, emléket az enyészetnek. A hatalmas püspöki palota előtt megyek el, szemem megpihen a vasrácsba nőtt szászrendű vagy még régebbi liceumbokron és az emlékek özöne rohan meg, amikor belépek a jólismert rácsos kapun a Fűvészkertbe, Csonka-Magyarország immár egyetlen botanikus kertjébe. A sinára seprő uton gereblyélt ágyak között megyek végig. Lehunyom a szemem s visszanezdek a multba, a középiskola, a matura, a drukkos vizsga emlékére emelt sikerült szimbótanév mulasztásait pótló — tanulásra jut eszembe. A tíz év márciusi napugár simogatásában járom be a kert, a régismert, kedves emléki helyeket. Elmélázva állok meg a magyar fűvésztudomány két megteremtője emlékére emelt sikerült szimbólikus szobornál előtt. Rajta a felírás: „**Díszegi Sámuelnek és Fazekas Mihálynak, a magyar fűvésztudomány megteremtőinek.**”

A szobor mellett levő kis betonmedencében viznövények helyett egy pár szál ibolya kéklék. Általában a kertben sok az ibolya, de senkinek sem jut eszébe egy szálát is letépni. A kertágyak felgereblyélve, tisztán állanak, de a legtöbb még üres, nagyon sok élő növény még hiányzik. Csönd honol mindenfelé, egy pár

diák tanul szorgalmasan az alacsony, korhadtt gerendaszál padokon.

A rozszant üvegház felé megyek, bentről, a törött ablakokon át ide zöld színek, színes primulák és violák kandikálnak ki. Egy öreg kertész-bácsi hozza a vízzel telt lapos kertész locsolót. Megszólítom:

— Tudja-e bácsi, hogy ez a kert halálra van ítélve? Muzeum jön a helyébe.

Az öreg nagyot sziv kis papírájából, nyugodtan kieresztli a füstöt és megfontolva felel:

— Nem tudom én. De nem lehet a, Nem hagyják. Mert akkor balta alá kerül itt minden. Az öreg fákat nem lehet áttelepíteni.

Magyarozom az öregnek a dolgot, aki szemhunyorogva szivja kis pipáját és méltatlankodva panaszkodik fel, hogy akkor nem juttatják ki a lakását, akibe beesik az eső, kevés a fizetés, most várják a drágasági segélyt. Végül is csak odalyukad ki, hogy a botanikus kert nem lehet megszüntetni. Amint az üvegház elé érünk, megérkezik Szabó főkertész. Az öreg Nagy Imre bácsi beajánl:

— A tisztelt ur szeretné az üvegházat megnézni.

Szabó főkertész udvariasan fogad és belépünk az üvegházba. Buja, párrás meleg levegő csap meg. Az igen kis terjedelmű üvegház szorongásig telve a sok ritka növényvel. Kaktuszok, pálmák és más délszaki növények nagy tömege sorakozik a zsúfolt polcokon. A főkertész az apa szeretetével tekint rajtuk végig s mikor megmondom, hogy miért bucsuzkodom, hihetetlenkedve rázza a fejét:

— Nem lehet az, hogy az egyik kultúra elpusztítsa a másikat. Szeretettel vezet át az üvegházon, mutatja a ritkaságokat. Két gyönyörű kaktuszfaj tergeszkedik hatalmas ágaival, rajta a felírás:

„Foureroya lindeni.”

A főkertész büszkén néz rájuk. — Talán az egész országban nincs még egy ilyen gyönyörű példány.

A másik büszkesége egy óriási „Agave americana”, de dicsekszik egy az üvegház padlójába nőtt hatalmas pálmával is. Csak úgy szórja a latin növényneveket. Igen képzett ember, Németországban tanult. Dicse-

kedve emlegeti, hogy a kertben több mint 8000féle növény van. A mult évben már sokat árultak a virágokból, az idén is kerestek már vagy százezer koronát, amiből az üvegházat akarja rendbehozni.

Kimegyünk az üvegházból a kertbe és lassan járjuk körül ezt a méreteiben kicsi, de annál értékebb kertcskét. Sorra járunk minden ágyat a szimpla gazdasági növényektől, a gyógynövényekről az exotikus ritkaságokig. A háború pusztításait, a magára hagyatottságot már kiheverte a kert, most már a rendszeres továbbfelesztés útján megy minden. Amint a rácsos kapu felé megyünk, megállunk a hatalmas narancsfa alatt. A főkertész bizakodva reménykedik, hogy a botanikus kert mégis csak megmarad és nem pusztul el a balta alatt a sok kiáthatalan ritka fa, a mit száz esztendőn keresztül gyűjtögettek, neveltek, ápoltak nagy gondal.

Melegen bucsuzkodunk és a rácsos kapun át kilépek a kedves emlékek tárházából, a nyugalmas csöndből a zajos, poros utcára. Fájdó tudat vezet rajtam. Hát egy éven belül durva kezek feldolnak itt mindent? De aztán megnyugtat Szabó főkertész okos kijelentése:

— Nem lehet az, hogy az egyik kultúra elpusztítsa a másikat.

(—r.)

Csodálatos szép
ujdonságok érkeztek az
Arany Bika Bivatházba.

Ruhaszövetek, esikok aljzövetek, k o s z t í m és férfi ütönyszövetek, koverkot és velourrok. Grenadlnok minden színben, vásznak, zefrek és kötött árak das
:: :: választékban. :: ::

Nagyon olcsó árak!
Telefon 785.

A cseh kormány Párisban is lapot alapított

Prága, márc. 26. A minap jelent meg Párisban a „Paris-Prague” című új hetilap első száma. Az új párisi hetilap, amely szokatlanul pompás kiállításban jelent meg, a **prágai kormány adja ki**. Így tehát a cseh kormány immár Párisban is van propaganda lapja a francia nyelven olvasó közvélemény befolyásolása céljából. A „Paris-Prague”-ot ingyen küldik az összes antantbeli országok lapjainak, egyesületnek és politikusainak.

Miként az új lap megjelenéséből kitűnik, a prágai kormány külföldi sajtópropagandája kifogástalanul működik. A prágai Orbis-Verlag a „Prager Presse”-n kívül francia és angol nyelvű hetilapokat is kiad. Bécsben a „Die Stunde” szolgálja Benes politikáját és naponta áradozó „portréket” közöl a prágai kormány tagjairól és a cseh koalíciós pártok vezéről. Természetesen ez a példánélküli nagyszabású propaganda óriási összegeket emészt fel. Egy-egy ilyen a külföldi közvélemény számára készülő lap egymagában nagyobb összegeket emészt fel, mint a prágai kormány összes szlovenszkói szócsovelei: a pozsonyi „Slovenska Politika”, a „Slovensky Dennik”, a „B. Z. am Abend”, a kassai „Slovensky Vichod”, a „Magyar Hirlap”, az érsekújvári „A Ranggal”, valamint az ungvári „Rusin”, melyek pedig évente számítén jó pár millióba kerülnek a prágai kormányhoz.

Egy cseh újságíró, Stanislav Klima a minap füzetet adott ki a magyar kormány külföldi sajtópropagandájáról. Klima röpirata számos érdekes leleplezés mellett még több tendenciós valótanságot tartalmaz. Ha be akarja bizonyítani, hogy a magyar kormány sajtópolitikájának és propagandájának bírálata őszinte és minden célzatosságtól független próbálkozás, úgy a „Paris-Prague” alapítása alkalmából írja meg immár Prágában könnyen rendelkezésre álló adatok alapján a cseh kormány sajtópropagandájának fejlődését és a fenti lapok alapításának és megjelenésének kulisszáit.

A mai közállapot tárgyalás folyt le a rezení lakásbíróság nyi Jenő egyetem lakására a ház gazdái be és cserébe jesszornak az ő lakásba az egyetemi Nem tudtak békésen káspér keletkezett és a házigazdát dr. ügyvéd képviselte. nár a lakásere ell hogy ő tudomán: fejt ki, szüksége v szobára.

Az ellenfél ügyvezott, hogy dr. Zov dították állásából, ügyvédje bemutatta tudományegyetem jét, valamint márc. jegyét, amelyek sz egyetemi tanár, mi ügye ezidőszerint zést. Együttal bém nőnek 1922 október könyvét, amelynek hogy az egyetemi től teljesen függetl döst folytát.

Gálássy ügyvéd hogy ha még ninc el lesz. Ami pedig könyvet illeti, én tartja közérdekből ványi tudományos sít ne folytathassa jessen destruktív k is, aki a mai kori aliasnak tartja, az rendszer idején j nyelhet. A bemutat olvasta és épen az könyvetek írta, ké telt annak, hogy hassen még.

Ime, akadt Debr vő, aki a kultúra ismert művelőjétől ni a napszítást, a lag destruktív, hogy Dr. Gálássy volna az egyetem melyek közül a „ténete” című munk ott volna.

Szinehagy

Kifogástalanul KONOZ kel Páterfia 30. és 31.

Lelki

Igen Tisztelt Erre a kérdésre vária a feleletet morgó magántiszt lénos gazdasági arra a szerencsédett, hogy megé a lelki válságokból detést helyeztem Független Újság filozófiában, pszic dalomban járatos ezenfelül, hogy v dóm az orvosi teológiát is v alapján felajánlot lelki válságokból nek és uraknak a válság biztos, vezetését és me praktikus tanács valaki azt ne go mossal van dolg vedelmező titok kikerülése végett

díjazásomat igénybevevők a kénsé s

Mint jó pszic arra, hogy ez a legegyszerűs és ut, ami esetleg szenvedő halgye vársra amogy is hirdetés olvastá

„Épen azért...”

A mai közállapotokra igen jellemző tárgyalás folyt le a napokban a debreczeni lakásbíróság előtt. Dr. Zoványi Jenő egyetemi tanár Búndi-utcai lakására a ház gazdája igényt jelentett be és cserébe felajánlotta a prolekt be és lakását, amely jóval kisebb az egyetemi tanár lakásánál. — Nem tudtak békésen megegyezni lakáskérdésről tehát a dologból káspér keletkezett tehát a dologból és a házigazdát dr. Gálássy János ügyvéd képviselte. Az egyetemi tanár a lakásere ellen azzal is érvelt, hogy ő tudományos munkásságát fejt ki, szüksége van külön dolgozószobára.

Az ellentét ügyvédje arra hivatkozott, hogy dr. Zoványi Jenőt elmozdították állásából, mire a professzor ügyvédje bemutatta a Tisza István tudományegyetem legutolsó tanrendjét, valamint márc. tisztviselői ellátási jegyét, amelyek szerint még mindig egyetemi tanár, miután nyugdíjazási ügye ezidőszáig nem nyert befejezést. Együtt bemutatta Zoványi Jenőnek 1922 októberében megjelent két könyvét, amelyek bizonyítják azt, hogy az egyetemi tanári foglalkozást teljesen függetlenül írta működtetést.

Gálássy ügyvéd erre kijelentette, hogy ha még nincs elmozdítva, majd el lesz. Ami pedig a két bemutatott könyvet illeti, épen azok alapján tartja közérdekben állónak, hogy Zoványi tudományos irodalmi működését ne folytathassa, miután azok teljesen destruktív könyvek. Különben is, aki a mai kormányzati rendszert állásnak tartja, az a mai kormányzati rendszer idején jogsegélyt nem igényelhet. A bemutatott két könyvet ő olvasta és épen azért, mert ezeket a könyveket írta, kéri lehetetlenné tételét annak, hogy ilyen könyveket irhasson még.

Ime, akadt Debreczenben egy ügyvéd, aki a kultúra egy világszerte elismert művelőjétől meg akarja vonatni a napsütést, a levegőt, mert állítólag destruktív. Egyébként kérdés, hogy Dr. Gálássy János olvasta volna az egyetemi tanár könyveit, a melyek közül a „Felvilágosodás története” című munkából sokat tanulhatt volna.

Szinehagyott ruháit

Kifogástalanul és jutányosan festi
KONÓZ kelmelesztő gyára.
Péterfia 30. és Arany János-utca 10.

Lelki vigasz

Igen Tisztelt Szerkesztő Ur!

Erre a kérdésre Szerkesztő urtól várja a feleletet egy szegény nyomorgó magántisztviselő, aki az általános gazdasági válság közepette arra a szerencsétlen ötletre vetemedett, hogy megélien a válságból, de a lelki válságokból. Evégből apró hirdetés helyeztem el a Debreczeni Független Újságban, elmondva, hogy filozófiában, pszichoanalízisben, irodalomban járatos uriember vagyok; ezenfelül, hogy van jó pár felesztendőm az orvosi fakultáson és hogy teológiát is végeztem. Mindezek alapján felajánlottam szolgálataimat lelki válságokban szenvedő hölgyeknek és uraknak a lelki fájdalomak és a válság biztos, könnyű és gyors levezetését és megoldását, önzetlen és praktikus tanácsokat ígérve. És hogy valaki azt ne gondolja, hogy széhhámmossal van dolga, aki úgy akar jóvelmező titkokhoz jutni, félreértés kikerülése végett hozzátettem, hogy

díjazsoma a szolgálataimat igénybevevők anyagi viszonyaihoz képesti szabom meg.

Mint jó pszichológus számítottam arra, hogy ez a megható őszinteség lelegetyerez és eloszlat minden gyanút, ami esetleg a lelki válságokban szenvedő hölgyek és urak gyanakvására amugy is hajlandó lelkekben a hirdetés olvastára támadhat.

Látogatás Anatole France-nál

Európán nem lehet segíteni

(A „Debreceni Független Újság” párisi tudósítójától.)

Páris, március végén.
A nyolcvan esztendő Anatole France ma Európa legfiatalabb írója. Talán ez a paradoxonszerű mondat jellemzi legjobban nemcsak Franciaországot, de az egész világ legnagyobb élő íróját, Anatole France ma is olyan friss és élénk, olyan modern és progresszív, mint husz esztendőskorában, hatvan évvel ezelőtt. Hatvan esztendő! Mennyi minden történt azóta, mi mindent élt át ez a nyolcvan esztendő böles pályafutásának utolsó hat évtizede alatt! A görbe orru Napoleon, a nagy zsarnok III. számu epigonjának trónját megdöntötte a republika, Clemenceau együtt küzdött Zolával a szabadságért, az igazságért. Ma? Szólunk a tigrisről? — Felesleges! Anatole France azonban most is a szabadság és az igazság bajnoka. Egy kissé ugyan „elgaloppírozta” magát, az ő kommunizmusa azonban annyira humanista és ami ezzel egyet jelent — minden párttagság ellenére is — polgári, hogy ennek ellenére is az egész emberiség Anatole Franceja maradt.

A „Debreceni Független Újság” párisi tudósítója a Bois de Boulogne közelében levő palotájában kereste fel a husvéti ünnepek alkalmából Anatole France-ot és néhány általános érdeklődésre számot tartó problémára vonatkozólag intézett hozzá kérdéseket.

— Franciaországot ma kizárólag Páris kormányozza. — válaszolta Anatole France, mikor kérdést intéz-

tem hozzá a jelenlegi francia politikára vonatkozólag. — A historia mutatja, hogy a reakció mindig akkor diadalmaskodott nálunk, amikor a párisi hatalom a vidék kikapcsolásával csinálta a politikát. Páris ma kétségkívül reakciós, azonban a vidék demokratikus politikát követel. Így például Bretagne, egykor a konzervatívizmus fellegvára, ma egyenesen ultraradikális... A demokratikus vidék kétségkívül előbb-utóbb kapitulációra fogja kényszeríteni a párisi reakciót.

— Így tehát az általános európai reakció hullámai is lassanként el fognak ütni... — vetettem közbe.
— Nem! — kiáltotta élénken, szikrázó szemekkel Anatole France. — Európán nem lehet segíteni! Négy különböző nemzetiségű ember behajszolta a háborúba, mostan pedig ismét néhány ember újabb nyomor, újabb katasztrófa felé korbácsolja. Nem! Európát nem lehet megmenteni! Európa népei elfeledték, hogy mi is az a nemzet! Egy nemzetet nem hite, nem nyelve, nem fajisága, nem geográfiai helyzete, hanem kultúrája, az emberiség általános érvényű törvényeinek tiszteltbenartása jellemzi. Ezt Európában elfeledték, ezért az 6-világot nem lehet megmenteni. A menekülés útja: az európai egyesült államok felé mutat. Az odavezető utat kellene megtalálni. Akkor?... Talán...

Ezzel véget ért a beszélgetés. Anatole France nyilatkozatait husvétii ajándékként küldöm a Szaina partjáról a „Debreceni Független Újság” olvasóinak.

Beszélgetés Siemens dr.-ral

Németország gazdasági helyzetéről, a márka kilátásairól

Berlin, márc. 28. (A „Debreceni Független Újság” berlini tudósítójától.)
Aligha lesz Középeurópában újságolvasó, aki ne ismerne a Siemens nevet. Karl Friedrich von Siemens dr., a Siemens und Halske, valamint a Siemens és Schuckert-művek elnöke ebben a minőségében Középeurópa legnagyobb elektro-gyárainak tulajdonosa. A Siemens und Halske, valamint a Siemens und Schuckert-művek látták már el békében is Középeurópa összes államainak az elektromos szakmához tartozó szükségleteit. Siemens gyárai izzólámpákat, villamosvasutakat készítenek és mindent szállítanak, aminek a villamosághoz csak

a legkisebb köze is van. Érdekesnek tartottam ezt a világhírű német nagyiparost fölkeresni és tőle nyilatkozatot kérni Németország gazdasági helyzetéről. A feltett kérdésekre Siemens dr. a következőket mondotta:

— Mindenekelőtt arra kell törekedni, hogy a márka stabilizálódjék, mivel a gazdasági viszonyok csak akkor rendeződhetnek, ha a gyáros és a kereskedő ismét hosszabb időre előre kalkulálhat. Németország gazdasági életét rendkívül sújtja, hogy a német márka nem stabil, hanem ide-oda hullámzik. A márka stabilizálása után ki fog tűnni az is, hogy a német termelési hatósági rendelkezések drágít-

ják mesterségesen. Az elmúlt esztendőben a termelőket is felesleges újabb terhekkel sújtották, ami lehetetlenné teszi a produkció fokozását. Ha az új törvényjavaslatok törvényerőre emelkednek, akkor majd el lehet mondani, hogy Németország elcsúszott Európá legtokéletesebben felépített állama, amelyben azonban gyakorlatilag csak igen nehezen lehet dolgozni.

— A német kereskedelem jelenleg pang, mindenütt stagnáció tapasztalható, mivel úgy a külföldi, mint a németországi vevők az árak leszállítására számítanak. Hogy a magam szakmájánál maradjak, az elektromos-cikkék ára Németországban ma már jóval magasabb a világparitáznál. Ennek az az oka, hogy a német ipart rendkívül nagy és felesleges terhekkel sújtják. Ha a termelés bizonyos mértékig nem fogják lehermentesíteni, úgy az árak még jobban emelkedni fognak és ez a német ipar legnagyobb katasztrófiáját jelentené. Meg kell alapítanom azt is, hogy a fokozódott gazdasági krízis nem a Ruhr-vidéki betörés következménye, ez csak a processzust meggyorsította. A krízist a márka mesterséges emelése okozta az emlékeztetés januári zuhanás után. Az ipart a Ruhr-vidéki megszállás egyelőre a nyersanyagok elvesztése miatt sújtja. Egyelőre ugyan mindezt elegendő nyersanyag áll a termelők rendelkezésére, úgy hogy a munka minden fennakadás nélkül folytatható. — Természetesen azonban már mostan gondoskodni kell a nyersanyagok esetleges utánpótlásáról, mivel nem lehet tudni, hogy a Ruhr-vidéki kaland meddig tart. Ennek meg vannak a lehetőségei, azonban a lehetőségek előfeltételei elsősorban a produkció emelése és a márka stabilizálása. Ha ezeknek az előfeltételeknek lehetőségeit megteremtik, úgy a német ipar minden krízisből diadalmasan fog kikerülni.

Goldstein-féle
orth. vendéglő
Piac-utca 19.
vállal lakocalmak szervirozását
Arany Bika
kistermében, valamint az
Angol királynő
éttermében,
orth. rabbinátus
felügyelete alatt.

További három nap múlva végre hirdetés olvastam a Független Újságban: Nekem szóló hirdetés:

LELKIVIGASZ JELIGÉRE LEVÉL VAN A KIADOBAN.

És csakugyan ott volt a levél. Hosszúak, zöldeskék boríték, gépirásos cím. Úgy dobogott a szívem, amikor felbontottam. Hogyne! Istenem, az első páciens! És remegő kézzel bontottam fel a borítékot, amelyből — tessék elképzelni szerkesztő ur megrökönyödésemet — egy végzésforma irás hullott ki:

1082—1923. F. A. K.

„LELKI VIGASZ.”

jele alatt a „Debreceni Független Újság” 1. évi 65-ik számban közzétett hirdetésem alapján felhívom, hogy az 1921. évi XXXIX. t.-c. 41. szakaszának 1. bekezdése értelmében általános forgalmi adó fizetésének kötelezettségét megállapító foglalkozását, lakását, utca és házszám megjelölésével 24 óra alatt a törvényes következmények terhe mellett jelentse be.

Általános forgalmi adót kezelő hivatal.

Debreczen, 1923 március hó 24-én.
Csat.: 1 drb bejelentő lap.

Nagy József
hivatalfőnök.

A végzés mellett volt egy bejelentő lap is, amely tudni kívánta összes személyi adataimat, nem véve ki az ujróltsági bizonyítás számát sem. Borzasztóan letörttem, szerkesztő ur

kérem és feladtam minden reményt, hogy valaha pacienseket kapiak Debreczenben és megélik a nagyszerű öletből, amelynek pedig — ugy-e — be kellett volna válni, a mindennap átlag három, szerelmi bánatból elkövetett öngyilkosság korában. Később azonban reménykedni kezdtem: hátha lelkiváltságokban szenved a forgalmiadó hivatal és csak a dolog bevezetéseken fordult hozzám a végzéssel és a bejelentő lappal s később, ha ismeretségünk személyes és benső lesz, rukkol elő a lelkiváltsággal, amelyben szenvedve tölem vár lelkivigaszt és önzetlen tanácsot. Ebben az esetben oh milyen szívesen állanék rendelkezésére a forgalmiadó hivatalnak! Kérem szerkesztő ur, méltóztassék lelkivigaszt és jó tanácsot nyújtani egy lelkiváltságban szenvedő lelkirovnak. Ez roppant könnyen megy, mert csak erre a kérdésre kell feleletet adnia: lelkibeteg-e a forgalmiadó hivatal, vagy sem?

Debreczen, március hó 20.

Lelkirovnos.

(Felelet: Ilyen súlyos kérdésben díjtalanul tanácsot nem adhatunk, mert magunknak is szakértőket kellene meghallgatnunk. Díjat azonban nem merünk szabni, mert nem szeretnénk az Ön sorsára jutni. Ha már a forgalmiadó hivatal az apróhirdetéseket is figyelemmel kíséri és a lelkivigaszt is meg akarja adoztatni, akkor legjobb, ha beszűnteti az üzemet. Hiába, sorsát, azaz forgalmi adóját senki sem kerülheti el. Szerk.)

Feminizmus — pacifizmus

Burr asszony, a híres feminista, mint Párisból jelentik, a francia fővárosba érkezett. Madame Burr, aki propaganda tevékenységével sem szerzett nagyobb hírességet magának, mint azáltal, hogy legújabb feminista szövegeit a francia újságírókat, akik Párisba is nadrágban várták. — Madame Burr a világhírű és a divat metropoliszába elegáns női toalettel érkezett. Az újságírók előtt beszámolt a jövő tervéről; arról is, hogy két könyvet ír, az egyik a francia asszonyról, a másik azokról a híres asszonyokról és férfiakról fog szólni, akikkel változatos életében találkozott. — Ki fogom leiteni — mondotta — hogy a zseni túlvilági része már fiatal korban eléri fejlődése csúcspontját. Ezután a maximális pont után már csak a régi dicsőség tényében élnek és a jövőt nem látják. A zseni legnagyobb része — ha eléri a férfikorot — csalódszik. Minden nagy ember és kiváló asszony, akikkel találkoztam, kiábrándultak a zseni létéről. Az asszonyok legalább — a férfiakkal szemben — érdekesek: nagy intelligenciájuk mellett híven érzik a leleményes nőiségüket. Abszurdum az a gondolat, hogy az intellektus nem nélkülözhető. Most legutóbb beszéltem a feminizmus egyik leghíresebb harcosával. A pacifizmus lett volna a téma, de a híres feminista nő másról se szólt, mint a gyermekéről, a férjéről és a szeretetről, sőt a házasságról, oly dolgokról tehát, amik a női szívnek kedvesek. És hába szövegeltél felbe minden percen, hogy — de kérem, beszéljünk a pacifizmusról!

Gyapjuszöveteket

Jól és olcsón kizárólag Welsz Ignác posztóüzletében kaphat. Piag-u. 73.

A porba fuló város

Ha az ember repülőgépen Debreczen fölé ereszkedik, akár csak száz méter magasra is, a legszebb napfényben is úgy tűnik fel a város, mintha hatalmas tűzvész emésztené. A várost egydarabból álló porfelhő takarja el a kilátás elől. Már kora tavasszal, amikor csupán langyos szellők nyaldossák az utcákat, nagy porfellegekbe burkolódik a káminista Róma. Sehol nem könnyezik meg egy a lakosságot a mai kor legveszedelmesebb betegsége, a tüdővész, mint nálunk. Hiába az orvosi tudomány intő szava, hiába az óvintézkedések egész sora, ha az elemi hibán nem tud a város segíteni. Az utcák locsolatlanok, a mellékutak járdái kövezetlenek, úgy, hogy az ember szerezenné alakul, míg egy rövid utat is megtesz a porrengetegben. Vasárnapokon, amikor a szerencsétlen debreczeni lakosság a Nagyerdőre menekül, átláthatatlan porfellegek kell átverekednie magát, hogy azután a Nagyerdőn alig valamivel pormentesebb enyhülést találjon. A régi jó békevilágban az ugynevezett makadám burkolat olajjal portalanította a város, a háboru a többi jókkal azonban ezt is magával vitte. Az elmúlt esztendőben a tüzoltóság se gitségével a fővonalakat óránként locsolták vízvezetékkel, az ideán azonban szomorú napok várnak a jó debreczeni polgárokra. Az utcák locsolásáról és portalanításáról a következő felvilágosítást adták a városi köztisztviselési vállalatnál:

Az ideán, sajnos, egyáltalán nem tudunk még a tavalyi locsolatásokat sem elvégeztetni, mert a városi vízvezeték nem győzi vízzel még a házi csapokat sem. Ma az a helyzet, hogy az utcákat egyáltalán nem fogják locsolni. A mérnöki hivatalnak ezidőszakra két huzalvezető locsológépe van,

azonban ezek számára sem tudunk a vízvezetékkel megfelelő mennyiségű vizet kapni. Az olajjal való portalanításra természetesen nem is lehet gondolnunk, olyan horribilis összegbe kerülne egy-két makadám-burkolat olajjal való portalanítása is. A köztisztviselési hivatal felvilágosítása sötét jövőt fest elénk. Még a múlt évi pormentesítési munkálatok is

elmaradnak, holott közismert tény, hogy a tavalyi sem volt kielégítő. — Most azután minden locsolás és portalanítás nélkül kell a debreczeni polgároknak átvergődni a hosszú tavaszi, nyári és őszi hónapokat, hogy majd télen tüdőbajjal az Anguszta-szanatóriumban keressenek menedéket és ott próbálják megítiztatni a portól tüdejüket.

A bécsi és a budapesti Girók összekülönböztek a devizaközponok mintájára

Bécs, márc. 27. (A „Debreceni Függőleány” bécsi szerkesztőségétől.) A budapesti tőzsdén már hetek óta panaszkodnak amiatt, hogy a bécsi zsiro-pénztár és a bécsi bankok nehézségeket támasztanak az újonnan kibocsátott magyar részvények elővételi joga felől. A bécsi bankok nem adják ki a szkrípszeket, hanem elismervényeket állítanak ki, amelyekkel a részvényesek természetesen nem tudnak mit kezdeni. A Győr-Sasvári és a Rimamurányi legutóbbi tökélemelésénél is így járt el a bécsi zsiro, valamint több bécsi bank. A bécsi zsiro ellen ezenkívül felmerült még az a panasz is, hogy nagy nehézségeket támaszt a magyar szkrípszek elfogadása körül, miáltal a magyar bankok nem tudnak pénzükhöz jutni. Néhány nap előtt a bécsi zsiro visszautasította a Magyar Cukoripar szabványú szkrípszekit és kijelentette, hogy csak a Rothschild-ház által szignált szkrípszeket vesz át. A Magyar Cukoripar bankárja, a Magyar Általános Hitelbank protestált a bécsi zsiro intézkedése ellen, azonban tiltakozása nem járt eredménnyel. Epen ezért — mjnként bécsi közgazdasági körökben értesülünk — a budapesti zsiro retorzióval akar élni a bécsi testvérintézetrel szemben. A bécsi és budapesti pénzügyek között kitört újabb harc ügyében illetékes osztrák helyen a következő nyilatkozatot kaptuk: — A bécsi zsiro azért utasította vissza a Magyar Cukoripar szkrípszekit, mivel a bécsi tőzsde tanácsa csak az ugynevezett Rothschild-szkrípszeket minősítette szállító-képeseknek, vagyis csak azokat, amelyek a Rothschild-ház szignál. Valószínű tehát az, mintha a bécsi zsirot eljárásában rosszképp irányítaná a magyar bankokkal szemben,

Budapestben haragszanak miránk, mivel nem tudják, hogy a bécsi bankok a szkrípsz-formulárokat egyesítették és a forgalom ellenőrzése céljából csak az egyesített minta érvényes. A bécsi zsiro nem vesz át bonokat, vagy olyan szkrípszeket, amelyek nem az egységes minta szerint vannak kiállítva. Ami a bécsi bankok ellen felmerült panaszokat illeti, ugy ezek is teljesen jogosulatlanok. A bécsi bankok azért támasztanak nehézségeket a magyar részvények elővételi joga körül, mivel a budapesti kibocsátó intézetek még mindig nem veszik tekintetbe az osztrák törvényeket. Az 1892. szeptember 18-iki osztrák törvény szerint az Ausztriában forgalomban levő külföldi részvényeket forgalmi bélyegekkel kell ellátni. Az összeomlás előtt a magyar részvényekre az a törvény nem vonatkozott, mivel Ausztria és Magyarország között egyezmény állott fenn, amely szerint az osztrák részvények Magyarországon, a magyar részvények Ausztriában bélyegmentesek voltak. Az összeomlás óta azonban a forgalmi bélyeg a magyar részvényekre is kötelező. Az osztrák kormány ragaszkodik a törvény betartásához, a bécsi bankoknak tehát kötelességük ehhez alkalmazkodni. Mivel a magyar részvénytársaságok az osztrák forgalmi bélyegeket költségeit vonakodnak viselni, a bécsi bankok eddigi magatartásukon semmit sem változtatnának. A nyilatkozatból tehát kitűnik az, hogy a budapesti panaszok ügyében Bécs és Budapest között mélyreható ellentét van és a devizaközponok háborúját most a zsiro- és pénzügyi harc követi — a két ország gazdasági és pénzügyi egymásrautaltságának nagyobb dicsőségére.

Wolff és Schager legitimista vezérek összeveszték

Bécs, márc. 27. A két osztrák legitimistapárt egymással rivalizáló vezérei, Wolff ezredes és Schager báró végre összeveszték egymással. Az összeveszésnek igen érdekes előzményei vannak. Szemere Pál, a Wiener Auslandskorrespondenz kiadója, mindkét monarchista vezérhez elküldte egy-egy munkatársát és meginterjúvoltatta őket az osztrák legitimista-pártok céljairól. Wolff ezredes az interjú során kijelentette, hogy Németország megszerte a békeszerződéseket. Franciaország Ruhrvidéki akciója teljesen jogosult és épen ezért a német-francia küzdelemben Franciaországot kell támogatni. Wolff ezredes a beszélgetés során egyébként is a francia orientációért szállt síkra. A „Wiener Auslandskorrespondenz” Schager és Wolff interjúját több utóállambeli magyar lapban közölte. Az utóállambeli lapokból Wolff kijelentései visszakerültek Bécsbe. Az osztrák nagyjémetek lapja, a „Deutschösterreichische Tageszeitung” részletesen ismertette a Wolff ezredes kijelentéseit és az osztrák legitimistákat a franciák bérenceinek nevezte. Wolff ezredes nem is reagált a nagyjémet lap támadásaira, ami igen kellemetlenül érintette Schager bárót, a másik osztrák legitimista párt vezérét. Schager ugyanis attól

félt, hogy Wolff nyilatkozata az egész osztrák legitimista mozgalmat diszkreditálja. Eppen ezért lapjában, az „Österreichische Nachrichten”-ben szintén ismertette Wolff ezredes kijelentéseit és kijelentette, hogy az igazi legitimistáknak immár minden közöségét meg kell szakítaniuk evvel az emberrel, akinek nyilatkozata a republikánus sajtónak alkalmas szolgálatot arra, hogy a legitimistákat a nemzeti eszme cserbehagyásával vádolja. — Wolff ezredes természetesen nem hagyta válasz nélkül Schager támadásait, mivel híven idézett nyilatkozatát nem tudta megcáfolni, eleinte lovagias utra akarta terelni az ügyet, később azonban viszonttámadásokat intézett Schager báró ellen. A két legitimista vezér lapjainak, a „Staatswehr”-nek és az „Österreichische Nachrichten”-nek párvádala avval végződött, hogy a két osztrák legitimista vezér végleg összeveszett egymással és a két párt között immár a legvadabb testvérharc dúl „Itt Schager — ott Wolff” jelszava alatt.

Hideg felvágottak, francia szardíniák, halkan-szervek, esemegék, cukorkák Csanak József R.-T. TELEFON: 70.

Vetőmagvak BLEYER ANDOR Debreczen, Hatvan-utca 53. sz. eredeti északnémet takarmány és cukorrépa mag, lucerna- és lóheremag, valamint egyéb nemzeti tavaszi vetőmag legelőszobában beszerezhető

INNEN — ONNAN

Uj sasiók. Bécsi szerkesztőségünk jelenti: A kis Ottónak váratlanul konkurrenciája akadt az osztrák és magyar trónkövetelők sorában. A napokban a bécsi legitimista-vezéreknek megjelent egy jól öltözött ur, bemutatkozott néhai Rudófi trónörökös törvénytelen fiaként, ezen állítását aktákkal bizonyította és kijelentette, hogy igényt emel Ausztria és Magyarország trónjaira. Néhányan azonnal csatlakoztak hozzá, nemsokára tehát pártot alakít.

20 katonára 1 tiszt eskü Ausztriában. Az osztrák szociáldemokraták és keresztényszocialisták között már hetek óta éles szóharc folyik az osztrák hadsereg ügyében. Az osztrák hadsereg sorsáról folyó vita alkalmából érdekes a haderő alakulatait megvizsgálni. Az osztrák hadseregben 22,750 katonára teljesít szolgálatot. Ezekre 1664 altiszt és 1320 tiszt jut. Ezeknek 5 generális, 601 törzstiszt, 191 ezredes, 308 alezredes és 102 őrnagy teljesít szolgálatot az osztrák hadseregben. Az alsóbbrendű tisztek számáránya a következő: 317 vezérkari százados, 271 kapitány, 123 főhadnagy és 1 hadnagy. Így tehát alig 20 katonára 1 tiszt jut. A 601 törzstiszt beosztva, 40 katonára 1-1 törzstiszt — ezredes, alezredes vagy őrnagy — jut. A hadsereg az osztrák köztársaságnak 661 milliárd osztrák koronájába kerül.

Elkobzott utlevelek. Beregszászról jelenti: A ruszinszói „bombarenyileték” hullámai még ugylátszik, nem simulak el egészen, mert ezek utóhullámaiként fogható fel az eljárás, amellyel a husvét szünetére Magyarországhoz hazatérő tanulókat állítják a legkétségbeesettebb helyzet elé. Rendőrök járják be azokat a családokat, ahol Magyarországon tanuló gyermekeket sejteneik, kikérdezik a szülőket fiak felől; miért tanu Pesten, miért nem Prágában? (Szegény, jó tiszabati magyar fiúk; nekik a német nyelv is kemény dió, nemhogy a cseh.) Azoktól a tanulóktól, akik megérkeztek, azonnal elkobozzák az utlevelet és nem is fogják elgylevele vizsáadni. Ezzel az eljárással azután elér a hatóság azt, hogy a magyar tanuló vagy abbahagyják tanulmányukat, (mert sem nemetül, sem csehül nem tudnak és pénze is legelőbbnek csak annyi van, hogy csak a legelső valutájú országban elégséges) vagy pedig dacolva mindennek, belékényszerítve egy súlyosan időzött kihágásba; éjjel lopva surrannak vissza a határon Magyarországra, vízen, száron keresztül, gyalogosan. Van egy harmadik eset: az egyetlen hallgatók meghalva ezt a hírt, hogy ha egyszer hazamennek, nem mehetnek vissza az egyetemre, egyáltalában nem is jönnek haza, ott maradnak, optálnak magyar állampolgárságot. Valószínű, hogy ez a rejtett célja ennek az eljárásnak, valamint annak is, hogy már régebben is igen sok esetben nem adtak tanulmányi célból utlevelet és már akkor kénszerítették az ifjakat a határon való átszökésre. Tíz-tizenkét esetről tudunk Beregszászban, amikor így gyalogment tanuló magyar öslások családjára, már esztendő óta oda van, magyar állampolgár lett kénszerítésgből, mert mint magyar állampolgár már akadálytalanul meglátogathatta szüleit. (Ez is bizonyítja, hogy a „bomba” csak látszólagos oka az utlevélkobzásoknak.) Így fejlődik ki lassankint a magyar diákság központi romantikája. Utáiban már leányoktól is bevonják az utlevelet. Vajon attól fél a hatóság, hogy a tizennégy-tizenöt éves leánykák is bombákat fognak a kofferrakásban hozni?

Angolországban megjelölték a külföldről behozott terményeket. Londoni távirat jelenti: Petyman konzervatív képviselőnek az alsóházban benyújtott azt a javaslatát, hogy a külföldről behozott mezőgazdasági terményeket és húst külön megjelöljék, 183 szavazattal 100 szavazattal ellen második olvasásban is elfogadták. A földmivelségi miniszter elvben hozzájárult a javaslatához, csak azt közigazgolta, hogy a törvény keresztülvitele bizonyos nehézségekkel fog járni. Ezekről a nehézségekről külön bizottság fog tárgyalni.

Lánynezőben

A házasság a világ legnagyobb meglepetése. A világ világ lesz. Az e meglepetésében soha gé elővigyázatos, a házas élet legnagyobb részétve: va banque. Férfi kockázat, amikor egy kezek, ellentét, természetek kovacsolat pillanatok alatt össze, lelki vergődés minden, gesztül egyik rierek törtek össze, összeválasztott házaspárok, bánatok és keletkeztek a rossz némben. Epen e rossz, va, mindent meggonvontoltan állítottam be közevitőhöz, akinek nál a magánút nem szivesebbet nem is. A boldogság össze egyik forgalmas utcakéren meghúzódva letlen. Garzonlakásba a házasságkövetőt! Szegénylősen állók diák a tanára előtt, találkoztak. Csendes

kérdés: — Mi a foglalkozás? — Mi az igénye? — Szokol vagy le? — Szöke vagy bar? — A kérdések pergőt kellemetlenül éreztet első pillanatban már leük hazafiam az énaivan feleltem a „na” kérdésre: — Véleményem mindegy, ha szöke szokol, csak szokol. — Nem a pénz hanem önagyságra szaboronóló barátom. Tovább folyik köz, zuz, véleményt cser, változtatunk. Előkepek is és sajnálattanonom, hogy meglenk is tühretöbök, fényképek tulajdonosé fátyolosan csunya, akár egy hordó, a cincár mint égimesz, szokolhoz menekülő, sines szerencsém, van ezernyi, méltos, azonban nem inyem. — Mutasson haza meg üzletiesen. — Ez volt a vesztérságvoltaitónék is honoráriuma és 500 tölem mutatványdíjtam az iszonyatos tiam, hogy másfélmitem és az egyik kö, a levegőt. Elvégre újjam sem, ha kéme nézem önagyságot, jelentett és én K...-ra.

Kora reggel érkeztem. Az állomástól kellett megtennem, faluba. Utközben nyá és egyéb falugal találkoztam. A szomorúsággal néztem alig bégették szegény, hogy szememre hárdást, amelyet én, a ki: tanul tinó, ökörtam szemtől-szembe, kat, amelyekkel ktel szokták a férjelátam magamon. — Még egy lépés, vagyok. Jujj! Egygeliztem, majd ugykalmásnak találtam

Világhírű DEKA eredeti gyári Rosenberg oégnél P... Varrógépek, ker... szék, villanyfels... : : : vagy r... H... Varrógépeket

Lánynézőben voltam

A házasság a világ fennállása óta nagy, mondhatni megoldhatatlan probléma volt és marad, amíg csak a világ világ lesz. Az ember életépítési világ-választásában sohasem lehet elég elővigyázatos, a házasság a példák legnagyobb részéből következésképp: va banque. Férfi, nő egyaránt tetve: amikor egy életre szövetkezik, ellentétek, összeférhetetlen természetek kovácsolódnak sokszor pillanatok alatt össze, hogy azután a pillanatok minden kellemetlenségét, kellemetlenségeit, magukat, Kargen keresztül egyik magukat, Kargen keresztül össze egy-egy rosszul összeválasztott házasságnál, örökös fájások, bánatok és kellemetlenségek keletkeztek a rossz házasságok nyolc felében. Ezen a rosszul összeválasztott házasságok nyolc felében. Ezen a rosszul összeválasztott házasságok nyolc felében. Ezen a rosszul összeválasztott házasságok nyolc felében.

— Mi a foglalkozása?
— Mi az igénye?
— Szokol vagy leu?
— Szöke vagy barua?

A kérdések pergőtűzében valahogy kellemetlenül éreztem magam, mert első pillanatban már a szokások és leu hazafában éreztem magam és naivan feleltem a „szöke vagy barua” kérdésre:

— Véleményem szerint teljesen mindegy, ha szöke vagy barua az a szokol, csak szokol legyen...
— Nem a pénzemre gondoltam, hanem önagságára — javít ki összehasonló barátom.

Tovább folyik közöttünk a diskurzus, véleményt cserélünk, véleményt változtatunk. Előkerülnek a fényképek is és sajnálattal kell megállapítanom, hogy még a piszkos papiru leu is tűrhetőbbek, mint az aianlott fényképek tulajdonosai. Az egyik kis- sé fátyolosan csunya, a másik kövér, akár egy hordó, a harmadik vékony, cingár mint égimeszlő. Végül is a szokolhoz menekülök. Azonban itt sincs szerencsém, mert bár szokol van ezernyi, méltóságos tulajdonosai azonban nem nyemire valók.

— Mutasson hazai árut! — kérem meg üzletiesen.
Ez volt a vesztém, mert a házasságközvetítőnek is eszébe jutott a honoráriuma és 500 koronát klesikart tőlem mutatványdíjként. Leszurkoltam az iszonyatos összeget. Megtudtam, hogy másfélmillió lány a jelölt és az egyik közeli faluban szivja a levegőt. Elvégre nem esik le egy újjam sem, ha kipegyez és meglány- nézem önagságát. A közvetítőm bejelentett és én másnap kiutaztam K...ra.

Kora reggel érkeztem meg a vonat. Az állomástól jó pár kilométert kellett megtennem, amíg beértem a faluba. Utközben tehéncsorda, juhnyáj és egyéb falusi alkalmatlanság- gal találkoztam. A tehének egyszerű szomorúsággal néztek végig rajtam, alig bégették szegények. Ugy látszott, hogy szememre hányják a közmondást, amelyet én, az ember, találtam ki: tanult tünd, ökor lesz belőled. Lát- tam szemlő szembe azokat a szarva- kat, amelyekkel kabará darabokban fel szokták a férieket ruházni. Már láttam magamon a fériek szarvát.

— Még egy lépés és menthetetlen vagyok. Jujji! Egy koreszmában reggeliztem, majd egy tíz óra tájban alkalmasnak találtam a pillanatot, hogy

Világhírű németországi DEKA kerékpár és motorgummi eredeti gyári áru kizárólag Rosenberg és Hammer cégnél Piac-utca 8. kapható.

Varrógépek, kerékpárok, alkatrészek, villanyfelszerelési anyagok nagy raktára.

Használt varrógépeket és kerékpárokat is.

Gräfe, Wulle és Henning a poroszországi puccs-mozgalmak vezérei

Berlin, márc. 28. A reakciók poroszországi puccs-mozgalmának leleplezése Berlinben roppant nagy fel- tünést keltett annak ellenére, hogy a „deutschvölkisch“-mozgalmak vezetőitől senki sem várt mást. A jobb- oldali reakciók tulsok embert avat- tak be terveikbe, úgy hogy idő előtt a hatóságok is értesültek az esetről. A porosz belügyminisztériumban már hónapok óta tudtak a reakciók kész- ülődéseiről és csak az alkalmas pillanatra vártak, hogy leleplezzék. A porosz belügyminisztérium egyaránt ügyelt a jobbszélsők és a balszélsők puccs-kísérleteire, mégis sokkal komolyabban veszi a reakciók moz- galmaikat, mert azoknak kiválóan kép- zett és legyelmezett különítmények vannak. A szociáldemokrata és kom- munisták szervezeteinek fejelem és ka- tonai kiképzés dolgában messze el- maradnak a reakciók alakulatoktól.

Valószínűleg mindenkit érdekel an- nak a három férfiúnak személyisége, aki a leleplezett puccs-mozgalmak élén állott. Gräfe, Wulle és Henning birodalmi képviselők a radikális jobb- oldali mozgalmak ismert nevi vezé- rei. Azelőtt a német nemzeti párt kötelekébe tartoztak, ezt a prononci- rozott reakció pártot azonban még mindig tudemokratáknak találták, kiléptek tehát belőle és megalakították a Deutschvölkische Parteit. A poroszországi puccs-mozgalmaknak ez a három képviselő a lelke és szervezője. Gräfe a nagynevű német szemorvosnak, Albert von Gräfenek fia. Az apa a német tudomány egyik büszkesége volt, aki újfajta szemope- rációit révén világhírnévre tett szert. A fia azonban nem üt apjára, ő már „junkerek” érzi magát, aktív tiszt volt, tagja a mecklenburgi lovagi tár- saságnak és tulajdonosa a Wismar- ban megjelent konzervatív „Meck- lenburger Anzeiger”-nek. A háboru- ban a gorlicei ütközet alkalmával su- lyosan megsebesült. Mindenütt bátor embernek ismerik és épen ezért bizo- nyos általános tekintélynek örvend.

A másik vezér, Wulle képviselő

már egészen más vágású ember. Ő a szerkesztői asztal mellől került az ak- tív politikába. Ujságról pályafutását Berlinben kezdte, több nagynevet lap- nak volt szerkesztője, így a „Dresd- ner Neueste Nachrichten”-nek, a „Chemnitzer Allgemeine Zeitung”-nak és éveken keresztül a „Reinisch-west- falischen Zeitung”-nak. Később megalapította a berlini „Deutsches Zei- tung”-ot, a német nemzeti párt orga- numát. Csakhamar azonban kilépett a lap kötelekéből és megalapította a „Deutsches Abendblatt”-t, berlini la- pokat, melyekben még a német nemze- tieknél is reakciósbab politikát hirdet. Wulle a puccs-mozgalmakban oly sulyo- san kompromittált szabadságpárt sajtó- főnöke. A háboru alatt elcsúszott a fron- ton teljesített szolgálattól mint katonai- tiszt. Később azonban irodai szolgálata- osztották be, mivel a fronton olyan ko- miszár bánt a legénységgel, hogy a hadvezetőség kénytelen volt őt visz- szahívni. Azt hiszem röviden jelle- mezett háborus karrierje ennek az elke- seredett puccsistának legjobb és leg- találóbb portréje.

A harmadik vezér, von Henning képviselő, a reakció triumvirátusának diplomatája. A háboru alatt ő is mint tiszt teljesített szolgálattól, később azonban beosztották a Kiewben meg- gyilkolt Mirbach gróf követtségéhez.

Egy katonatiszt, egy ujságról és egy diplomata szövetkeztek tehát egy- mással, hogy Németországban megva- lósítsák a jobboldali reakció uralmát. Kétségtelen, hogy Gräfe, Wulle és Henning Németországban nagy töme- gek felett rendelkeznek Poincaré erő- szakos politikája folytán. A franciák leigázó törekvései rengeteg németet terelnek a reakció táborába. Ha a po- rozsz belügyminisztérium idejében le- nem leplezi az ismerttetett trüffion puccs-terveit, úgy ma talán Berlinben Wulle, Gräfe és Henning lennének a teljhatalmu diktátorok. Hogy ez Né- metországra, valamint egész Európára mit jelentene, azt az elmondottak után valószínűleg felesleges bővebben ismertetni.

elmenieik és beköszem a fejét jöven- dőbelimnek. Mikor beléptem a kis családi ház aiján, impies percek következtek. Minden alapos rendben állott a helyén, apósjelöltem hosszú- szaru pipával közlekedett és barátsá- gosan parolázott:

— Hozta Isten!

Illedelmes megemeltém a kalapo- mat, bemutatnák a leány hügát, bányá- ját, bemutatnák Erzsit, a szolgálót, bemutatnák a macskát, kutyát, egy- szóval már mindenkit ismertem, csak a leánnyal és anyjával nem találkoztam még. Sajnos, ez is elkövetkezett. Bevezettek egy homályos szobába (direkt leánynézésre berendezve), elő- bem tettek egy üveg kisüstönföttet, amiből azonnal megállapíthattam, hogy menyasszonyjelöltem édesatyja kisgazda. Politikailag tehát már az indulásnál szerencsétlen volt a leány- nézés. Amint lassan kvaterkázunk, nyílik a szomszéd szoba ajtaja és be- lép egy megtermett asszonyság: a mama.

— Ha a lányja is ilyen — gondol- tam — akkor megpofozom a házasság- közvetítőt. Nem vagyok tulságosa- san pesszimista, de ami következett, még a legrosszabbnál is rosszabb volt. A mama mögött ugyanis egy még jobban megtermett leány jött be.

— Fánika — mutatja be az anyja. És Fánika pukkedlit lányt. A szem- em pedig szikrákat, Nyó, tem fái- dalmában, homlokomon erém a pat- tanásig megfeszültek a bosszankodás- tól. Na tessék! Fánika még pukkedlit hány termete mellett... Nem elég bi- zottság jelenség ő anélkül is. Ugy em- lékszem, hogy első meglepetésemben az egyik pohár szilvörömet poharas- tól együtt lenyeltem, sőt még komo- lyabb dolgokra is hajlandó lettem volna, ugy el voltam keseredve.

Lassan indult a beszélgetés. Ők a felőstehénről, meg az időjárásról be- szélgettek, én meg Knut Hamsunról.

Shaw Bernadról, Jack Londonról és más modern írőről. Mondanom sem kell, hogy nagyon is megértettek. Talán az említett írőkkel még rokonsá- gban is vannak. Fánika igen okos lány lehet, az Isten tartsa sokáig. — A más számára — de egy szót sem szolt. Mikor abbéli aggodalmamat fe- jeztem ki, hogy a Fánika néma az anyja imigy nyugtatótt meg:

— Tudia, az én Fánikám nagyon házias, jól dagaszt kenyeret, nagy- szerien főz és azt tartja, hogy hajl- gatni arany, beszélni ezüst. Az én Fánikám nagyon jó kis lány. A mult évhen is szerelmes volt belé egy gaz- dalkodó, de iszákos volt és nem ad- tuk hozzá.

Csendesen jegyeztem meg, hogy az a gazdalkodó vak volt és hogy kár volt nem hozzáadni.

— Van egy kis kelengyéje is, meg egy pár krajcárja — fizte tovább a szót. — És mondja kérem, ön mi- esodsa?

— Egy örült — kiáltottam magam- ból kikelve. — Egy bolond, aki azon- ban annyira még sem örült és bol- ond, hogy a maga lányát — szakács- nőnek elvegye. — Egy pillanat és már kívül voltam. Még aznap elmen- tem a házasságközvetítőhöz és meg- mondtam neki, hogy kímélje meg ifju kortársaimat a további borzalmaktól és vegye el ő feleségül Fánikát. Mer- rően rám nézett és bánatosan mor- mollta:

— Elvennem, tetszik tudni, csak- hogy nagy ára van na a szövetnek... és Fánika nagyon kövér...

— Na ne busulion — vigasztaltam meg — ajánlja Czajka Jánosnak, an- nak bizonyára fog konvenálni!...

En pedig megfogalom itt a nagy nyilvánosság előtt, hogy lánynézőbe nem fogok többet menni. Fánikát utá- lom, de egytalan imádom is: meg- mentett a házasi és gondolatát! Az ég fizesse meg neki! (—)

A kilakoltatott Bajadér

Kolozsvárról jelentik: A tavalyi szezon eleién jött Kolozsvárra Kolbay Hldikó és hosszas lakásügyi kálvária- járások után egy szerény majális- utcai kis butorozott szobához jutott, ahová nővérelével együtt be is költö- zött. A kis szoba a kapu alól nyílik és tulajdonképen előszobája annak a teremnek, amelyben Xantopol kolozs- vári ügyész lakik és amelynek külön bejárata van a ház üveges verandá- járól. A szomszéd ügyész röviddel ezelőtti fölszólította Kolbayt, hogy költözzön ki, mert neki előszobára és kapu alatti bejáratra van szüksége. A művész nő hajlandónak is mutatko- zott a lakás kiürítésére, de csak ab- ban az esetben, ha az ügyész más szobáról gondoskodik számára. Vég- gül is, annak a nagy rajongásnak ellenére, amelyben Kolozsvár közön- sége részesíti a művésznőt, ő nem tudott szobát találni, de Xantopol ügyész talált szobát számára a Mo- nostori-uton. A szoba szótét és kicsi volt. Kolbay nem fogadta el a cere- rért, a lakáshivatal is olyan ítéletet hozott, hogy a művész nő számára egyáltalán nem alkalmas a Monostori- uti szoba. Annál meglepőbben ériutet- te Kolbayékat az a lakáshivatali vég- zés, amelyet március 13-án kaptak kézhez és mely szerint negyvennyolc órán belül ki kell hurcolkodniok a majális-utcai szobából. A művész nő ebben az időben lázasan készülődött a csütörtöki bemutató előadásra és így lehetetlen volt a hurcolkodás. Csü- törtökön délután öt órakor Boros ötödik kerületi rendőrkomiszár meg- felelő karhatalommal megjelent Kol- bay lakásán, hogy a kilakoltatást vég- rehajtja. Hosszas könyörgésre lagyult csak meg a szigorú komiszár. Kolbay földult lelki állapotban játszotta vé- gíg a „Bajadér” címszerpét. Péntek- ken reggel megtörtént a kilakoltatás. A színház titkára hamarosan kibérelt a művész nő számára egy szállodai szobát, ahol most koferekkel, vagyo- nagyságu ruháskosarakkal, félmázsás virágcsokrokkal elbarrikádozva lesi a hajléktalan Bajadér, hogy vajjon akad-e Kolozsváron egy Redjami her- ceg, aki ha nem is palotát, de leg- alább egy-két csinos, tiszta szobát rendelkezésére bocsátana.

VILÁGHÍRŰ GYUKITS ÉS PICHLER KALAPOK
Invaszi újdonság FRANK IMRÉNNEL PIAC-UTCA 46.

Már nem kell Courts Mahler sem

Bár előre gondolni lehetett, a husvéti könyvpiac egyik legnagyobb meglepetése nem a könyvek magas árában rejlett, hanem abban, hogy a közönség az eddig dédelgetett Courts Mahler könyvektől elfordult, mond- hatni bojkottálta kedvencét. A közön- ség alig vásárolt az ünnepek előtt, régóta emlékeznek, ilyen gyenge könyvpiacra a könyvkereskedők, aki pedig vásárolt, mindenki ámulatára nem Courts Mahlereket és Heimbur- gokat kért, hanem a komolyabb iro- dalom felé törő Génius kiadásokat. Ugy látszik, hogy a Courts Mahlerek és Heimburgok kora letűnőben van, az egykaptafára írott regények már nem elégitik ki az olvasók szomját és végre Courts Mahler az új romantiku- sok megfelelő helyére, a könyvespolc- aláira került, arra a helyre, amely megilleti.

Bérautóüzem
Debreczeni Autóforgalmi R.-T.
Hetvan-utca 26. " " " " Telefon 728.

Világhírű németországi DEKA kerékpár és motorgummi eredeti gyári áru kizárólag Rosenberg és Hammer cégnél Piac-utca 8. kapható. Varrógépek, kerékpárok, alkatrészek, villanyfelszerelési anyagok nagy raktára.

HUSVÉTI SPORT

Ünnepi program

A husvétii kettős ünnepen a sport is ünnepel, a maga módja szerint. Jobb, kiadósabb programról gondoskodnak az egyesületek, mert bevett régi szokás, hogy a kettős ünnepeken a jobb programmal a közönség iránt való hálájukat röjítik le. Az idén is gondoskodtak egyesületeink jó programról, a MAC csapata lesz két napig Debreczen vendége. A két nap programját és eseményeit alább adjuk:

Vasárnap:

Első napon a husvétii mérkőzéseket menaszírozó DEAC ellenfele lesz a MAC. Ha nem számítunk arra, hogy a teljes komplett MAC látogat el hozzánk, úgy teljesen nyílt küzdelem fog a győzelemért megindulni, ha azonban a MAC teljes csapattal érkezik, úgy a debreczeni színek kevés győzelmi esélyekkel indulnak. Ezen a napon előmérkőzést a DTE kombinált játékos a Polanetzky I-el megerősített DVSC-vel. Miután e mérkőzés nem komoly jellegű, tippelni nem is lehet.

Hétfő:

Ünnep másodnapján a DMTK legénységével mér össze erejét a MAC csapata. A DMTK formája még kifutatlanul most is, így a még fáradt MAC-cal szemben sem jóslunk neki győzelemmel. Tiszteessége eredmény azonban komoly láték után valószínűnek látszik. Előmérkőzésben a DTE-DVSC kombinált találkozóknak a DEAC csapatával. A kombinált kétsége felül nagyobb látékot képviselnek a DEAC-nál, a győzelem tehát valószínű. A husvétii lozsolkodás ugyan könnyen halomra döntheti a legjobb tippelést is.

Az első husvétii serleg

A négy és fél éves világháború alatt, mint a legtöbb vidéki városban, Debreczenben is szünetelt a sport. Az atletika ugyan 1918-ban már honogatta a szárnyait, de a football csak 1919 tavaszán adott életjelet magáról és kezdte lerázni az ötesztendő dermesztő álmot merevségét. Elsőnek a DTE alakította meg újból a football szakosztályát, rövidesen életjelet adott magáról a DKASE, a Nyomdász SC és a háború alatt olykor szereplő DVSC is. Az első tréningmérkőzések az egyetlen DTE pályán zajlottak le és meglehetősen érdeklődést keltettek fel. Az érdeklődés azonban nem volt olyan nagy, hogy a footballsport teljes talpraállását garantálja, ezért néhány lelkes, régi sportember arra gondolt, hogy komoly küzdelem formájában kellene összehozni a debreczeni csapatokat és valami nagy attrakcióval a husvétii ünnepeken felkelteni a közönség széles rétegeinek az érdeklődését.

Ekkor vetődött fel a husvétii serleg alapításának gondolata, amelyet örömmel tett magáévá a négy debreczeni egyesület. Az első értekezlet után hamarosan beszereztek az egyesületek egy gyönyörű hatalmas ezüstserleget és még három más ezüsttárgyat potomonáron az akkor szocializált Lőkövits Arthur-cég üzletéből. Mind a négy egyesület óriási lelkesedéssel készült a husvétra és hatalmas érdeklődés mutatkozott városzzerte a közönség körében a mérkőzések iránt. Már a hatalmas plakátok is ki voltak ragasztva, izgatott tippelések zajlottak le sportkörökben, lázasan készült mindenki a nagy mérkőzésekre, amikor váratlan esemény jött közbe, a rendőrök nagypénteki ellenforradalma. Bejöttek a városba az

Megbízható minőségű gyapjuszövetet Feldheim Dezsőnél vásároljon. Piac-utca 67. szám. Telefon szám 1105.

osztrák vörösök, a város ostromállapotba került és így természetesen a husvétii mérkőzések megtartásáról szó sem lehetett. A tiszteletdíjak ellette a DKASE vezetője, a kömmün legvadabb dühöngésében a mérkőzések megtartására gondolni sem lehetett és az egyesületek várakozó álláspontja helyreállt.

Egy hónapig tartott csak a kömmün Debreczenben, a megszálló oláh csapatok elűzték a vörösöket, a városban valamelyes nyugalom állott be és a sportegyesületek is felvettek nyílt munkát. Első gondolat az volt, hogy a díjakat újból ki kell íratni. — Husvét ugyan már elmúlt, de közelítettünk a husvétii ünnephez. Újból megindultak az előmérkőzések és a husvétii serlegmérkőzések csakugyan lejátszásra kerültek a közönség hatalmas érdeklődése mellett. Az óriási közönség nemesak a tribünt és az ülőhelyeket töltötte meg, de gyűrűlakban körülfogta az egész futballpályát és nagy érdeklődéssel várták a debreczeni csapatok első igazi összecsapását.

A kieséses rendszer mellett kiírt küzdelem első fordulójában a DTE a DKASE-vel, a DVSC a DNYSC-vel került össze. Nagy meglepetésre a DKASE 3:0-ra megverte a favoritként induló DTE-t, amelynek csapatában több játékos, köztük a kapus is megsérült a mérkőzés folyamán. — A DVSC viszont a DNYSC-t verte ki hatalmas gólaránnyal az előmérkőzésből. A másnapi döntőbe a DKASE a DVSC-vel, míg a vigaszdíjért a DTE a DNYSC-vel került össze. Soha nem látott érdeklődés nyilvánult meg a döntőmérkőzések iránt. Az egész város izgalommal tippelte a győztest, hatalmas összegű fogadások röpkeidő alatt a levegőben. Az előmérkőzés során a vigaszdíjban a DTE könnyen győzött a DNYSC ellen, utána nagy, izgalmas érdeklődés közepette a DKASE és DVSC csapatai léptek a porondra. A hatalmas iramu küzdelemben a DKASE szerezte meg a vezető gólt, de a DVSC kiegyenlített. Az elkeseredett küzdelem 1:1 arányban, eldöntetlenül végződött. A játékosok 2x15 perccel meghosszabbították, de az első 15 perc nem hozott eredményt. A második 15 percben a DKASE újból megszerzi a vezető gólt, de a DKASE védelem a meghosszabbított idő utolsó perceiben handsztvét, a bíró tizenegyesét diktál. A közönség érdeklődése és izgalma oly nagy fokra látott, hogy a tömeg feltöltötte a pályára és körülállta a 16-os vonalat. A bűntörvényes sikerült, a DVSC kiegyenlített. A mérkőzést azonban a beállott sötétség miatt már nem lehetett meghosszabbítani. A végeredmény eldöntetlen maradt.

Néhány hét múlva sor került az újabb döntőre az időközben létesített ügértőteri pályán. Újból hatalmas tömeg érdeklődött a két csapat küzdelme iránt, fogadott boldog-boldogtalan, végül is izgalmas mérkőzés keletében a DKASE 2:1 győzelmével megszerezte a husvétii serleget. Az érdeklődés fel volt kelve, a cél elérést, a sport fellendült s ma már hat csapat rugója lapdát Debreczenben a közönség állandó érdeklődése mellett, a footballsport dicsőségére.

A DEAC megóvja a DKASE elleni meccsét

Alig egy hete múlt, hogy a DEAC elvesztette a DKASE elleni mérkőzését 2:1 arányban, még alig csillapodtak le a mérkőzés izgalmai, máris újabb izgalmas mérkőzés a mérkőzés utáni pár nap. A jó egyesületi intéző ugyanis nem elégszik meg egy vereség kellemetlenségével, hanem még további kellemetlenségek árán is megpróbálja a veszített fejszének a nyelét előkeríteni. A DEAC intézője sem nyugodott bele a veszített mérkőzésbe, hanem kutatni kezdett a DKASE új játékosának, Mészárosnak az előlétele után.

Hosszas vizsgálódás után megállapította a következőket:

Mészáros 7 hónappal ezelőtt lépett ki régi egyesületéből, a Testvériségből és a VII. ker. SC-hez kérte az igazolását. Budapesti egyesületből budapesti egyesületbe az átigazolási idő egy esztendő és mégis megtörtént, hogy Mészáros 7 hónap múltán

Mit hoz az atletikával szemben

A tavasz beálltával nemesak a futballban, de az atletikában is megindul a munka, az atletikák felhúzzák a szögescipőt és könnyű szokellésekkel kezdik meg a mezei tréningeket, hogy utána a pályatréningekre térjenek át. Joggal kérdezheti az atletikát kedvelő sportember, hogy az idén milyen programot nyújt az atletikai szezon, mert hiszen a múlt esztendőben sajnos alig volt alkalma a debreczeni sportközönségnek atletikai versenyt látni. Sajnos az idei év sem kecsegtet nagyobb reményekkel, hogy Debreczenben szép atletikai viadalt lássunk. Legkorábban április 15-én lépnek porondra atletikánk, a MASz kerületi mezei futóversenyén. A verseny célja a Diószegi-úti sporttelep lenne, de nagy akadály ennek az, hogy a pálya környéke nem alkalmas mezei futóverseny rendezésére. A pályaversenyek megkezdése után rövidesen két kerületközi válogatott verseny kerül lebonyolításra. Az egyik a déli kerület ellen Szegeden, a másik a Középmagyarországi kerület ellen Debreczenben. A két verseny terminusa azonban még nincs megállapítva. A kerület bajnokságai július 15-én kerülnek lebonyolításra Hajdúböszörményben, a HTE rendezésében. A vidéki sport fellendítésére a kerület a szezon folyamán Karcagyon propaganda versenyt fog rendezni.

Atletikával foglalkozó egyesületeink közül a DTE, amelynek a kerületben a legjobb athléta gárdája van, szeptemberben számít országos atletikai viadalt rendezni. A DEAC és a MOVE még nem határoztak, hogy rendeznek e versenyt vagy sem. A pályatréningek megkezdése után a DTE nagyszabású háziversenyt fog rendezni majd a szezon folyamán megrendezi a klubbajnokságokat is. Ajánlatos volna, ha az egyesületek már most fixiroznák a verseny terminusokat, hogy az a futballprogrammal összeegyeztethető legyen. Remélhető tehát, hogy ha az atletikai szezon nem is fog országosan kiemelkedőt nyújtani, de mégis mozgalmassabb lesz, mint a tavalyi szezon.

Csapatösszeállítások: Az ünnepi mérkőzéseken a debreczeni csapatok a következő összeállításban szerepelnek: DEAC: Alföldy — Albísy, Csáky — Poroszlav, Ökrös, Szlávák — Fábry, Ökrös, Zsáry. Nagy Bálint, Held: DMTK: Hübnér — Glatz, Balykay. — Papp, Adám, Kántor — Rothmann, Onody, Horváth, Mertin, Vince. DVSC: Farkas — Szolárszky II., Bertók — Horváth, Németh, Zöld — Barsay, Polanetzky I., Kovács, Vampetich, Angyaláti, DTE komb: Szabó — Meiszter, Roth — Kriszter, Takács, Barta III. — Szántó II., Burger, Fejér, Horváth, Bandi, Katz. DTE — DVSC komb.: Parkas — Szolárszky, Roth — Horváth, Fejér, Zöld — Burger, Polanetzky I., Fóris, Vampetich, Kaiser.

résztvett a VII. ker. SC egy mérkőzésén. Ezután történt aztán a DEAC által kutatótt körülmény, amely esetleg a mérkőzés újrajátszására vezethet.

A DKASE ugyanis, amikor nyilvánvalóvá vált, hogy régi kapusa, Petrucz Ernő tovább nem védi kapuját, kapus után nézett és így akadt a VII. ker. SC utáni Mészárosra. A DKASE a VII. ker. SC-tól kérte ki Mészárosot, Budapestben nagy hirtelen leigazolták, holott a VII. kerületnek nem volt joga kiadni a Testvériség igazolt játékosát. A DEAC erre a körülményre hivatkozva, óvással támadja meg a mérkőzést.

Az óvás eredményét sportkörökben nagy érdeklődéssel várják, mert a háttérben a DEAC revansvágya ég a két év előtti Emerling-ügyből kifolyóan, amelyet tudvalegőleg a DKASE kavart zavarosra.

A vidék husvétii. A keleti kerület vidéke sem marad tétlen a husvétii ünnepek alatt és többé-kevésbé tisztehető programot nyújt közönségének. A NyTVE vasárnap a budapesti Postás Sport Clubbal mérkőzik, míg letűn a Postásoknak a Törökves-Ny. K. S.E. lesz az ellenfele. — Kisvárdán már gyengébb a program, itt csak az első napon lesz mérkőzés, amikor is a két helyi csapat, a KSE és a KTE küzdenek barátságos mérkőzés keretében. A kisvárosok sportja még aluszik, így nem lesz semmi Berettyóújfaluban, Törökszentmiklósan, Mándokon, Nyírbátorban és Nagykovácsán.

Kinek adják ki? Ez a kérdés igazán most a DTE választmányát, a mely legutóbbi ülésén foglalkozott a vidéki súlydobb vándordíj mult év kiadásával. Két évvel ezelőtt ugyanis Kirchoffer (DTE) nyerte a vándordíjat, a mult évben pedig Engelthaller szerezte meg a vándordíj védését. A DTE most ki akarta adni a vándordíjat, azonban kétélű kés elé került. Engelthaller ugyanis a győzelemkor a Hódmezővásárhelyi TVE tagja volt, időközben azonban a Csillaghegyi MOVE kötelékébe lépett és így egyik egyesülete sem illetékes a díj őrzésére. A DTE most valószínűleg a MASz keleti kerületénél helyezi a vándordíjat letébe az új kiírásig.

Kisvárdá—Nyiregyháza. A két szabóvárosi városka sportemberei pár nappal ezelőtt felvetették egy Kisvárdá—Nyiregyháza városok közötti válogatott mérkőzés eszméjét és a tárgyalások ma már előrehaladt stádiumban vannak. Kezdetben husvétii akarták a mérkőzést lebonyolítani, azonban a KSE és a KTE elfoglaltsága miatt a mérkőzés, amelyet az egész kerületben érdeklődéssel várnak, valószínűleg püsköstkör kerül eldöntésre.

Ökrös Károly Komáromban. A DEAC kiváló képességű jobbösszekötő csatára, Ökrös Károly, kedden elutazik Debreczenből és Komáromban telepszik le. Egy ottani árvaháza nevelői állást kapott és így kénytelen a szezon közepén eszerbenhagyni csapatát, Ökrös távozása a DEAC-ra nézve nagy veszteség.

Fried II. sérülése. A DEAC mérkőzésen szerencsétlenül járt Fried Áni állapotában örvendetes javulás állt be. Az egyetemi klinikán került lábát gipszbe tették, a gipszkötést 2 hét múlva levelezzik róla és reméli kezelő orvosa, hogy négy héten belül ismét gyeppel éphet a kiváló játékos.

Trial. Közéleg a Kelet-Dél válogatott mérkőzés, amelynek sikeres előkészítésén már most dolgozik a kerületi kapitány. A jövő hét szerdáján válogatott tréning lesz, pénteken pedig szövetségi trial, mind a kettő a Diószegi-úti pályán.

Zsáry Árpád játszik. Mintegy két esztendője Debreczenben tartózkodik Zsáry Árpád, a Pozsonyi TE, majd a MAC volt jóképességű csatára. Zsáry Debreczenben a DEAC-ba lépett. Azonban eddig hivatalos előigazolása miatt nem lépett pályára, csupán a tavasszal kezdte meg az egyetemi csapat tréningjét. Most azonban Zsáry ismét belép az aktív játékosok sorába s miután a DEAC-hoz való igazolása már megtörtént és ma délután már valószínűleg játszik volt egyesülete a MAC ellen. Zsáry játéka erősen meg fog látszani az egyetemi csatársor gólképességén.

Fontos híradetés!

Az Appolló Divatáruház Piac-utca 67. szám

(Miklós-utca szögletén)
 értesíti a t. vásárló közönséget, hogy a tavaszi idényre új választékban érkeztek a legdivatosabb férfi és női ruhák, szövetek, selymek, mosó árúk, vásznak és zseferek. Mielőtt vásárolna, tekintse meg kirakmatát és dussan felismeri a kiváló és meggyőződik a feltűnő olcsó árairól!!!

HIRE

DEBRECZENI FÜGGETLEN

A szerkesztési ideiglenes RÖMER RIC Kijadó: HEGEDÜS és S irodalmi és nyomtatásipari vállalkozás. Elnöki feladat: Egy honlap. Elnél hosszabb idő nem fogadunk. Szerkesztőség: Nappal. Ejjel. Kijadóhivatal: Piac utca.

Istentiszteletek

Iső napján a református templomban: Nagytemplomban 10 órakor prédikál: Szelkés, ágendázik: Dr F. Püspök, délután 5 órakor Ladányi Zsigmond s.-lelkész, délután 9 órakor Dr Révész Imre lelkész, 10 órakor Zámbovári Sándor Kossuth-ú. templomban 8 órakor: Baja Mihály lelkész, Gábor András s.-lelkész, 10 órakor Gábor András Árpád-terti templomban 10 órakor Molnár Ferenc ágendázik G. Nagy Béla v. után 5 órakor Marton lelkész: Ispolyban délután prédikál Papp Imre s.-lelkész, Felker János s.-lelkész, 10 órakor Huszár Endre Homokkerti imaházban 10 órakor prédikál és urvacsorát oszt: Vajda László vallástudós délután 3 órakor prédikál s.-lelkész: Városi szegély előtt 10 órakor prédikál: Marton Sándor s.-lelkész, délután 4 órakor urvacsorát oszt: Gyula ny. egyet. tanár előtt 10 órakor prédikál: Uray Sándor

Husvét II-ik napján

Nagytemplomban délután 3 órakor prédikál: Papp Imre s.-lelkész, délután 5 órakor Szelkés, délután 9 órakor prédikál: Cs. Szelkés, délután 3 órakor Zsigmond s.-lelkész: templomban délután 10 órakor Huszár Endre társulatán 5 órakor prédikál s.-lelkész: Árpád-terti délután 10 órakor prédikál: Zsigmond s.-lelkész, délután 10 órakor prédikál: Gábor András Ispolyban délután 10 órakor: Marton Sándor s.-lelkész, délután 5 órakor Zámbovári Sándor Homokkerten délután 10 órakor prédikál: Zámbovári Sándor s.-lelkész. — Istentiszteletek: Husvét I-és II-és napján: egyetemi tanár és Zs. S.-lelkész. Tanyai Husvét I-és napján: püscsorát oszt: Szepes Géza egyetemi tanár: délután: Csúry István lelkész: Hegyesen: Kóvári János lelkész: Hódmezővásárhelyi tan. képz. igazg. Kóvács János vallástudós Husvét II-ik napján: F. dikák és urvacsorát oszt: Dezső püspök, M. vész Imre lelkész, Or. lón: Felker János s.-eserén. Erdélyi Sándor: Gesztelyi Nagy B. Bánkon: Uray Sándor: pen: dr Lencz Géza. — Április 1-től a hétközi istentiszteletek minden órakor, a vasárnap délután 3 órakor az Árpád-terti és a templomban 3 órakor. — A Konfirmált Leányok összejövetele hétfő 4 órakor Egyház-terti számu tanteremben. — Vasárnap iskolák: N. következő helyen tartják. — 75. sz. délután 9

HIREK

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG politikai napilap.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős: RÖMER RICHARD.

Kiadó:

HEGEDÜS és SÁNDOR

irodalmi és nyomdai r.-t.

Előfizetési ár: Egy óra 400 kor.

Ennél hosszabb időre előfizetést nem fogadunk el.

Szerkesztőség: Nappal Piac-u. 34.

Telefon 10-20.

Éjjel Piac utca 49.

Telefon 18.

Kiadóhivatal: Piac utca 49.

Telefon 18.

Istentiszteletek sorrendje husvét

1-ső napján a református templomokban: Nagytornán délelőtt 10 órakor prédikál: Szele György lelkész, ágendázik: Dr Baltazár Dezső... Kistemplomban délelőtt 10 órakor prédikál: Gábor András s.-lelkész, ágendázik: Csűrű István vallásitanító lelkész...

Husvét II-ik napján:

Nagytornán délelőtt 10 órakor prédikál: Papp Imre s.-lelkész, ágendázik: Marton Sándor s.-lelkész... Kistemplomban délelőtt 10 órakor prédikál: Gábor András s.-lelkész, ágendázik: Csűrű István vallásitanító lelkész...

Április első felére tervezik az új lausannei konferenciát

London, március 31. Az angol, francia és olasz kormány azonos szövegű jegyzéket küldött Konstantinápolyba a szövetséges főbiztosokhoz, amely válasz a török ellenjavaslatokra. Az angolai kormány még husvét előtt megkapja a szövetségesek választását s mihelyt a konstantinápolyi főbiztosoktól távirat jön, hogy az átnyújtás megtörténik, akkor a választ szövegét azonnal közléstetik London-

ban, Párisban és Rómában, előrelátólag husvét hétfőn vagy kedden reggel.

A lapok tudósítóinak a külügyminiszteriumban azt mondták, hogy remélhetőleg hamarosan, talán már április első felében ismét megindulnak a béketárgyalások Lausanneban. A szövetségesek nem akarnak újabb diplomáciai konferenciát s nem számítanak különösebb nehézségekre.

A vasuti tarifaemelés ellen

Budapest, március 31. A kereskedelmiügyi miniszteriumban ma délelőtt nagyfontosságú tanácskozás volt, amelyen egyes képviselők bevonásával a MÁV-nak újabb tervezett tarifaemeléséről tárgyaltak.

A kereskedelmi miniszter megnyitó beszédében szövegétette, hogy a korona esése szükségessé tette, hogy a kormány gyors intézkedéssel segítsen a MÁV helyzetén. Erre más eszköz nincsen, mint a tarifának a felemelése. Ma 71 milliárdot tesz ki a MÁV-nak a kiadása, ezzel szemben a bevétele 41 milliárd.

Kelvi Dénes, a MÁV elnökgazdája szólott ezután, majd Tolnay Károllyal ny. államtitkárral, a MÁV volt elnökgazdája a tarifa felemelése ellen foglalt állást, mivel nézete szerint az államvasutak helyzetén segíteni ezen az úton nem lehet. Példákat hozott fel arra nézve, hogy a külföldi államok vasutai mind deficitelt dolgoznak. A tarifaemelés gazdasági éle-

tünk tökéletes romlásra vezetne, mert a mezőgazdák érdekeit teljesen figyelmen kívül hagyja.

A Mezőgazdasági Kamara tiltakozik

A MÁV tarifaemelése súlyosan érinti a mezőgazdaságot; ha a szállítási tételket vizsgáljuk, a gazdákat épen annyira sújtja a MÁV tervezett oriai drágítása, mint az ipart és kereskedelmet. A tisztántúli mezőgazdasági kamara most táviratilag óvást emelt az ellen, hogy amikor a MÁV terve tárgyában értekezleten kezdenek meg a kereskedelmi és ipari érdekképviselőket, addig a mezőgazdasági törvényes érdekképviselőket a kamara mellőzték. A kamara kifejté, hogy nemcsak a mezőgazdasági de általános közgazdasági érdekekből is végtelen veszélyesnek tartja a MÁV tulzott tarifaemelését. Kéri tehát annak függőben tartását és a mezőgazdasági törvényes érdekképviselőketnek ügyeltembe vételét.

intézetben délelőtt 9 órakor. Leány-iskolában délelőtt 9 órakor, Csónka-u. iskolában délelőtt 9 órakor, Diakomissza Otthonban délelőtt 9 órakor, Egyház-téri fiúiskola VI-ik számú tanteremben délelőtt 11 órakor, Csap-u. iskolában délelőtt 11 órakor, Homokkerti imaházban délelőtt 11 órakor.

A „Kálvinisták Templomegyesülete” vegyes énekkarának tanulási órái hetenként esütörtökön tartatnak a kollégium ének- és zenetermében. — Este 6-7-ig a hölgyek, 7-8-ig a férfiak részére. Új tagok jelentkezését ugyanakkor és ugyanott elfogadja Szabó Lajos ref. kántor, kar-nagy.

— Izr, istentiszteletek a Deák Ferenc-utcai templomban. Pénteken este 6 órakor, szombaton reggel 6 órakor, délután 4, este 6 órakor, vasárnap innep reggel 7 órakor, délelőtt 10, délután fél 5 órakor, este 6 órakor. Hétfőn innep reggel 7, délelőtt 10, délután fél 5 órakor, este 6 órakor. Félünnepen reggel fél 7, este negyed 7 órakor. Vasárnap, innep délelőtt 10 órakor hitszónoklat.

— Eső lesz. Meteorológiai intézet jelenté: Hazánkban eső sehohsem volt. A hőmérséklet silyedőben van. Ma reggelre a hőmérő az Alföldön sok helyen egy kevéssel a fagypontra alá silyed és egyes helyről deret jelentettek. Időprognózis: Hűvösebb idő várható, helyenként némi esővel.

— Köszönet. Felejthetelen férfiemek elhunyt alkalmából a végtisztezésen megjelentek, ezuttal mondók köszönetet. Özv. Barta Simonné.

— Husvétii jótékonság. A debreceni zsidógimnázium ifjusági vöröskereszt-egylete az ünnepeket szokta felhasználni egyik legfőbb hivatásának teljesítésére, jótékonyaság gyakorlására. A mostani husvét előtt is 7000 koronát osztott ki szorultságba jutott családok között, még pedig felekezeti különbség nélkül.

— Tíz nap alatt 100 százalékkal drágult a papír. Amikor legutóbbi lapunk egyes példányainak árát felemelni voltunk kénytelenek, rámutattunk, hogy ennek az emelésnek már nagyó régen be kellett volna következnie, mert nemcsak a munkabérek drágulnak állandóan, hanem különösen a papír ára emelkedik feltartózatlanul és ijesztő arányokban. A papír ára immár évek óta a legszilárdabb emelkedési tendenciát mutatja, ami azonban a legutóbbi napokban produkált, az még a papírnál is eseményszámba megy. A legutóbbi tíz nap alatt, mi-alatt a nyomdai munkabérek mintegy 30 százalékkal emelkedtek, a papír ára óriási szökéssel 100 százalékos emelkedést mutat fel. Elképzelhető a lapvállalatok súlyos helyzete, hiszen hovatovább ott tartanak, hogy egy-egy újságpéldával a bankjegyeket helyettesíthetik, mert a bankó sem lesz drágább mint az újságpapír.

— Román hadjárat a magyar nyelv ellen. A megszállt Erdélyből felhivatalos hír érkezett, amely közli, hogy a bukaresti kormány az egész Erdély területére nézve elrendelte a könyvkereskedőknek és könyvtáraknak razzáit. A rendelet azt mondja, hogy minden könyvtárban és könyvkeres-

kedésben fel kell kutatni azokat a magyar írásokat, amelyek a román megszállás előtti időkben kerültek Erdélybe. A rendelet kimondja azt is, hogy a razzia után mindazokat a könyveket, amelyek magyar nyelven íródtak, el kell kobozni. A rendelet azt jelenti, hogy Románia újabb háborút indít a magyar betű és nyelv ellen.

— A városi muzeum husvét első napján zárva marad. Az innep második napján a történeti és néprajzi osztály a Csokonai-kör ereklyetárával együtt Hatvan-utca 23. sz. a. d. e. 9-12. d. u. 2-4 óra közt, a képtár pedig (Füvészkert-u. 2.) délelőtt 10-1 órák közt nyitva lesz. Belépés díjtalan.

— Magas bérek a városi legelőért. A városi gazdasági ügyosztály ma délelőtt utóajánlat folytán két városi legelőbirtokra tartott új haszonbérleti árverést. Az egyik a sámsoni 79 holdas legelő volt, amelyre az első árverésen 10 klg buza bért ajánlottak holdanként. A mai haszonbérleti árverésen a legmagasabb ajánlatot Békés Gyula tette, aki holdanként 40 klg búzát ajánlott. A másik legelő birtok a hortobágyi 365 holdas Kódyvár nevű legelőbirtok volt, amelyért az első árverésen a Forrai-féle tetétleni uradalom 65 klg buza bért ajánlott. A mai árverésen a legmagasabb ajánlatot Kupferschm Nándor tette, aki holdanként 75 klg buza évi bért ajánlott. Az ajánlatok felett a városi tanács fog dönteni.

— Új tanerők a zsidó leányiskolában. Debreczen város közigazgatási bizottsága ma délelőtt foglalkozott a zsidó hitközség azon kérelmével, amelyben leányiskolájának továbbfejlesztése végett két új tanerő alkalmazhatását kérte. A közigazgatási bizottság a kérelmet pártolólag terjesztette fel a kultuszminiszterhez.

— Ügyvédi hír. Dr. Nagy János ügyvéd társulva dr. Öreg Béla ügyvéddel irodáját Arany János-utca 2. sz. II. emelet 9. ajtó alá helyezte át. Telefon 73. sz.

— Két ellopott ló jelentkezett a rendőrnél. Kovács Imre kokadi gazdálkodó fejelentést tett a kokadi esendőrőrsön, hogy március 29-én éjjel ismeretlen tettesek behatoltak istállójába és két lovát ellopták. A esendőrőrs megkereste a debreczeni államrendőrséget hogy a lótolvajok után vezesse be a nyomozást. A nyomozás ezuttal felesleges volt, mert a lovak tegnap este szabályosan jelentkeztek Kovács János Mester-utcai rendőrszemnél. Az történetet ugyanis, hogy a tolvajok nesztét vették, hogy a esendőrőrs nyomukba jutott és a két lovat kötőfék nélkül szabadonengedték. A lovak kóborlás közben a Mester-utcára tévedtek és így Kovács Imre gazda aránylag rövid idő alatt ismét lovai birtokába jutott.

— Péter szeb király ékszerdobozza Budapestben (?) Belgrádból táviratozák: A külügyminisztériumhoz hivatalos értesítés jött Budapestről, hogy ott ráakadtak egy értékes ékszerdobozra, amelyen néhai Péter király monogramja van és amelyet a jeruzsálemi pátriárka ajándékozott még régen Péter királynak. A jugoszláv külügyminiszter megtette a kellő lépéseket, hogy a nagybecsű relikviát megszeresse a szeb királyi ház számára.

— Meghalt a magyar testőrkapitány. Bécsből jelenté: Tegnapelőtt Bécsben elhunyt nagylőnyai és vásárosnaményi gróf Lőnyai Albert, a magyar testőrség volt kapitánya, néhai gróf Lőnyay Menyhért miniszterelnök unokaöccse. Hetvenhárom évet élt. Holttestét magyarországi birtokain lévő családi sírboltjába fogják szállítani.

— Hoór—Tempis Erzsébet hangversenye. A Méliusz kirakatában egy mészó arcú szép fiatal leány arcképe van kitéve, aki a mult évben tínt fel nem mindennapi képességeivel s bemutatkozása a fővárosban a legnagyobb sikerek közé tartozott. Az összes lapok elragadtatással írtak róla. Nálunk április 14-én, szombat este 8 órakor a Zenedében fog hangversenyezni. A ritka műélvezetnek igérkező estre felhívjuk a közönség figyelmét.

— Birkózás. Felhívom a birkózással foglalkozó sportfíriákat, hogy a DTE Péterfia 7 b.sz. termében hétfőn, szerdán és pénteken 6-8 óráig birkózó tréningek tartatnak, ahol ugy vendégeket, mint új tagokat szivesen lát a birkózó szakosztály elnöksége. Az első tréning nap í. hó 4-én szerdán este lesz. Kállay, birk. szakosztályi előadó.

Nagy külföldi társaság Debreczenben jól bevezetett fiókja élere úgy helyben, mint a szomszédos megyék területén is megfelelő összeköttetésekkel és nagy ismeretességgel rendelkező vezetőt keres. Pályázatok éleleírás és eddigi működés megjelölésével „Vezérügnök:ég 483/V.” jellegre BLOCKNER J. hirdetőirodájába, Budapest, IV, Semmelweis utca 4. szám alá kéretnek.

A futball fejlődése. Tagadhatatlan tény, hogy a futball ma már ezek szíveit dobogtatja meg, tagadhatatlan az is, hogy a futball nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a külföld előnyösen ismeri a magyar nemzetet.

Titkok háza, hétfőn az Apollóban. Uj iparengedélyek. A városi előjáróság iparigazgatósága az elmúlt héten a következő uj iparengedélyeket állította ki: Köszter József vendéglős Weiszmann Armin férfiszabó.

Megtalálták Gombos Imre kincseit. Budapestről jelentik: Néhány nappal ezelőtt részletesen beszámoltunk Gombos Imréről, a nagystílusú és sokoldalú betörőnek elfogatásáról.

A Csapó-utca 16. szám alatti trafikban feljöttém tárcám, amelyben 4000 korona, egy iparigazolvány és az Angol-Magyar Bank meghatalmazása volt.

Titkok háza, hétfőn az Apollóban. A Nyugat husvétli száma gazdag, rendkívül érdekes és értékes tartalommal jelent meg.

Zieplak érsek büntetését megváltoztatták. Mint Moszkvából jelentik: a központi végrehajtó bizottság határozata Zieplak halálos ítéletét tíz évi fegyházra változtatta át.

Cseh főiskola Apponyi kastélyában. A Ratoslaver Zeitung jelentése szerint a cseh földművelésügyi miniszterium megakarja vásárolni Apponyi Albert gróf ébenedi kastélyát és ott cseh gazdasági akadémiát akar berendezni.

Lenin megőrült. Moszkvából jelentik, hogy Lenin az utolsó hetekben elméjében teljesen elborult, jobb karja és jobb lába egészen megbénult.

Uj repülő világrekord. Newyorkból jelentik A daytoni (Ohio) Maitland hadnagy, aki az Egyesült Államok légi haderejének tagja, óránként 240 mérföld sebességgel repült és azzal uj világrekordot állított fel.

A só is megdrágult. Budapestről jelentik: A pénzügyminiszter újból szabályozta a só árakat. Április 1-től kezdve az ételsó ára nagyban mázsánként 7200, a marhasó ára nagyban mázsánként 5400 korona.

Titkok háza, hétfőn az Apollóban. Szakállt eresztetek. A borbélymozgalom olyan, mint az évszázak: pontosan megjön hivatalosan.

Zaghlul basa szabadon. Londonból jelentik: A kormány az egyiptomi kormányzóval folytatott tanácskozás után elhatározta, hogy Zaghlul basa egyiptomi nemzeti vezető, aki Gibraltárba volt internálva egészségi okok szempontjából szabadon bocsátja.

Rendőri hírek. Kripló Margit postakidőné feljelentést tett a rendőrségen, hogy Sarok-utca 18. számú lakásának nyitott szekrényéből ismeretlen tettes 30000 korona értékű tehérműjét ellopta.

A gelsei Gutman bárók bécsi lakásai. Bécsi szerkesztőségünk írja: Az immár elvisehettelemé vált bécsi lakásviszonyok kapcsán a „Der Abend” című estilap érdekes leleplezést közöl a gelsei Gutman-család Bécsben lakó tagjainak lakásviszonyairól.

Bortermelési kivétel. A borítékesítés válsága kritikus helyzetbe hozta a magyar bortermelőket. Az állam most bortermelési hitelek nyújtásával kívánja a tavaszi üzemelőket a szőlősgazdáknak biztosítani.

Titkok háza, hétfőn az Apollóban. Molykár ellen beraktározás. A magyarországi budapesti szücsipari szakosztály, valamint a debreczeni is 1923 március 24-én tartott szakosztályi ülésen hozott határozatával az 1923-ra leraktározott szücs- és szörmeárúk nyári ápolása a következő árgység mellett lett megállapítva.

Dohányültetés saját használatra. Saját használatra csakis mezőgazdák 1. évi április 30-ig 100 palánta után 4000, illetve 5200 korona illeték lefizetése mellett a városi adóhivatali birtoknyilvántartási ügyosztálynál dohányültetési engedélyt nyerhetnek.

Cipész-szakosztály kedden este 7 órakor gyűlést tart. Tárgy: a munkások munkabérekérése. Minden cipész-mester, ki munkást alkalmaz, ott legyen. Babák, szakosztályi elnök.

Aktió a fiatalok körében. Szabolcsvármegye törvényhatósága átiratot intézett Debreczen városához, amelyben megküldötte azon határozatát, amellyel a fiatalokat eltiltotta a korosmák és egyéb mulatóhelyek látogatásától.

Szenzáció! Szentmihályi 25 millió, 20 millió, 18 millió, 17 millió, 16 millió, 15 millió, 10 millió koronát is nyerhet az új m. kir. osztálysorsjátékon. Hivatalos árak: egész 800 K, fél 400 K, negyed 200 K, nyolcad 100 K.

Klein Sámuel szabadlábos. Mint jelentették, a debreczeni törvényhatóság vizsgálóbírója előzetes letartóztatásba helyezte Klein Sámuel utazót, nemzet megbecsülése elleni vétségért.

Hirdetmény. Az 1920. évi XXIII. t.-c. 82. §-a alapján VII. kerületben lakó adózókat illetőleg, továbbá biztosítási ügynökök jutaléka és szakértői díjak után 1922. évre elszenvedett III. o. kerületi adóra vonatkozó kiszámítási tervek tartalmazó lajstrom 1923. április hó 3-ától április hó 10-éig bezárólag nyolc napon át a városi adóhivatal 5. sz. szobájában közszemlére kitéve, azt ott mindenki megtekintheti.

Mi a „Remény”? Bizományi üzlet, hol eladásra bármilyen bútort, bútort el lehet adni. A kiállítás egész nap nyitva, megtekintése díjtalan s az eladandó dolgok naponta száznak nézik meg. Ha elkél a tárgy, 10%-ot; ha véletlenül nem kél el, egy minimális örzési díjat fizet. Az eladási árat természetesen Ön szabja meg.

Értesítjük a hölgyközönséget, hogy nővérünk Budapestben egyik legelőkelőbb szalonban egy teljesen új és különleges szabásmódszert vett át, ahol egyben sok szép párisi és külföldi tavaszi és nyári idényre szóló modell újdonságot látott.

Zalugáter, tíz ablakra való eladó, Czeglédi, Darabos. 35. Jó férfi ruha és egy pár új fél férfi cipő eladó, Czeglédi, Darabos. 35.

Zongora (Bösendorfer) olasz, eladó, Darabos 13. hátul az eladó. Felesleges holmiait adassa el a „Remény”-nyel s vegyen helyettük ugyanott szükségeket.

„Napsugár” vagyonomtól áprilisi árverésre tárgyak felvételnek. Piac-utca 10. altér, délelőttönként. Telefon 10-10.

Tűkörgyártás, üvegcsiszolás, régi tükök ujja öntése, üvegtárgyak díszítése Sipkovits Béla üvegműipari vállalat Sziv-utca 15-14. Telefon 356.

Lengyel fest, tisztít mindennemű ruhákat legszelbben. Iroda Csapó-utca 28. sz.

Vízvezeték és Fallop. Csapó-utca 33. Molykár ellen zésre szörmeruhák raktároz. Klonda sziv. Telefon 14-25.

Művészi fényképezés. Varga fényképész műterem 43. Eladó dolgait kérés nélkül 1 egyvörös „Remény”. Plac 85. n. tel. egész nap. Diktálófon 466.

Kerékpárokat, v. cionál casszá, orvos szakszerien iavitanak. Egyháztér, Nagyterem 727. Hölgyek arcáról. tot. halszállakat eltár. Arcmasszázs, mely bérletben kapható. tika, Széchenyi-utca.

Sodrony ágybetét készítő Neumann.

KOZGAZ

A devizák hivatalos árt. Valutá

Table with exchange rates for various currencies: Napoleon, Dinár, Hollandi forint, Lei, Angol font, Lira, Márka, Francia frank, Szökol, Svéjci frank, Osztrák korona, Dollár, Lengyel marka.

Table with exchange rates for various currencies: Belgrád, Amsterdam, Bukarest, London, Berlin, Páris, Milánó, Prága, Zürich, Bécs, Newyork, Varsó.

Arany és pénz. bevált Rosenfeld bank. Péteri-tér 18. Tözsdei mecs. előnyösen eszt. Értékpapirokra kölc.

SZIN

MUSZ. SZOMBAT: A hant. (Jubiláris előadás) VASÁRNAP délután este: Aranymadár. HÉTFO délután: A asszony; este: P.

Li. óriási v. sezlonta. H.

Vizvezetési és bádógosmunkát Fülöp, Csapó-utca 3. Telefon 917.

Molykár ellen és nyári megőrzésre szörmeruhákat legolcsóbban raktároz Klonda szücs, Iparkamara, Telefon 14-25.

Művészi fényképek legszebb kiállításán, rövid idő alatt készülnek Varga fényképész műtermében, Piac utca 43.

Eladó dolgait kockázatos árverés nélkül leggyorsabban eladja a „Remény”, Piac 85. Nyílt üzlet, felvétel egész nap. Díjtalan kiállítás. Telefon 466.

Kerékpárokat, varrógépeket. Nacionál casszát, orvosi műszereket szakszerűen javítanak Molnár Testvérek, Egyháztér, Nagytemplomnál. Telefon 727.

Hölgyek arcáról szeplőt, májfoltot, hajszálakat eltávolít végleg. — Arcmasszázs, mely üdít, fiatalít, bérletben kapható. „Vénus” kozmetika, Széchenyi-utca 16.

Sodrony ágycetét legjobban minőségét készíti Neumana, Péterfia 19.

KOZGAZDASÁG

A devizaközpont hivatalos árfolyamai

Valuták:	Vétel	Eladás
Napoleon	16000.—	—
Dinár	44.5	46.5
Hollandi forint	1708.—	1768.—
Lei	19.—	21.—
Angol font	20500.—	20900.—
Lira	215.—	225.—
Márka	0.20	0.22
Francia frank	286.—	295.—
Szokol	129.—	135.—
Svéci frank	800.—	830.—
Osztrák korona	0.0600	0.0630
Dollár	4330.—	4480.—
Lengyel márka	0.001000	0.001120

Devizák:	Vétel	Eladás
Belgrád	44.5	46.5
Amsterdam	1708.—	1768.—
Bukarest	19.—	21.—
London	20500.—	20900.—
Berlin	0.20	0.22
Páris	286.—	295.—
Milánó	215.—	225.—
Prága	129.—	135.—
Zürich	800.—	830.—
Bécs	0.0600	0.0630
Newyork	4330.—	4480.—
Varsó	0.001000	0.001120

Arany és ezüst pénzek
 beváltó helye
Rosenfeld Endre
 banküzlete,
 Petöfi-tér 18. Telefon 295.
 Tözségi megbízások előnyösen eszközöltnék.
 Értékpapírokra kölcsönöket folyósít.

SZINHÁZ

MŰSOR:
 SZOMBAT: A hamburgi menyasszony (Jubiláris előadás).
 VASÁRNAP délután: Dollárkirálynő; este: Aranymadár.
 HÉTFŐ délután: A hamburgi menyasszony; este: Pillangó főhadnagy.
 Vasárnap: Vörös keztyű második része.
 Hétfőn — Kedden: Bi-bá-bó! Buvós táncregék, berlini és müncheni operák primaballerinájával.
 Szerdától: A világtörténelem legfényesebb tragédiája, Krisztus élete, halála, feltámadása.

Omnia-mozgó: Husvét 1. és 2. napján **Kramon**, rejtélyes történet a csodás keletről 6 felvonásban Wezner Krausz.

Vígsházban ünnepi előadások: **Kis eszébész**, Legaranyosabb Coogan-film! Két pompás „Ö” burleszk és színes ösmertető kép.

Jön: **Letört bimbók**, Legszebb, legizgalmasabb Griffith mestermű.

Titkok háza
 (la maison du mystère párisi Pathé-film.)
!!
 Játsszák a Carnéval gyermeke szereplői a budapesti óriási siker után
hétfőn - kedden - szerdán az Apollóban.

Árverési hírdelmény.

Ezennel közhírré teszem, hogy a kereskedelmi törvény 300. §-a alapján egy pár egykőves briliáns függőt, egy darab egykőves briliáns gyűrűt, egy darab egykőves briliáns gyűrűt, egy darab háromkőves fantasis briliáns gyűrűt, egy darab egykőves gyémántgyűrűt, egy darab duplafedélű schaffhauseni masszív aranyórát és egy tömör aranyláncot 1923. évi április hó 10. (tizedikén), kedden délután 4 (négy) óraker irrodában, Piac-utca 46. szám alatt a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetésért nyilvános árverésen eladok.

Vevő a vételi illetéket viseli a luxusadóval együtt.

Debreczen, 1923. évi március hó 29.

Dr. Lintner Sándor, k. r. közjegyző.

Épületfa, deszka, lécz,
 kátrányos fedőlemez és mindennemű építési anyagok legolcsóbban beszerezhetők
Burger és Weinberger fatelepén,
 Szoboszlai-ut 1. :: :: :: Telefon 11-82.
 Száraz tűzifa házhoz szállítva megrendelhető.

Jancsó Testvérek
 a mai kor igényeinek megfelelően berendezett asztalos áru gyára.
 Gyártelep:
Bározi-utca 3. Telefon 1035.
 Üzlet:
Csapó-utca 17. Telefon 1030.
 Elvállal: műbutor megrendelést kicsinyben és nagyban, valamint épület-, boltberendezés és portál munkákat.
Fakoporsó nagyban és kicsinybeni eladás.

Étkezési és vetőburgonya,
 valamint **korpa- és takarmánliszt**
 bármily mennyiségben jutányos áron kapható a **„FUTURA”** Tiszántúli Kirendeltségéből, vagy annak **Rákóczi-utca 13.** szám alatti zöldségraktárában.

Ertesítjük
 a t. hölgyközönséget, hogy **Kossuth-utca 26. szám** alatt angol és francia nődivattermet nyitottunk. A legfinomabb izlésnek is megfelelő toaletteket pontosan és jutányos áron készítünk.
„Belvárosi nődivatterem”
 Haás Viola és Társa.

Husvétii reggeli, fekete kávé és ételek „Pannoniá”-ban Diósinál.

Nem szabadulhat meg
 reuma, ischias, köszvény, cruz, ideges, fejfájás, hátfájás, dalaentől, csak ha **JOOA**-tablettát használ!
 Kapható minden gyógyszerárban.
 Főraktár: Dr. Budai Emil r.-t. Budapest, IV., Petöfi-tér 3. szám

TURUL
CIPÓGYÁR B.T. DEBRECZEN,
FERENCZ JÓZSEF-UT 58.
 Saját érdekében tekintse meg **kirakatainkat.**
Cipőink
 olcsók, tetszetősek, megbi. hatók!

Meghívás.

Debreczeni Faipar Részvénytársaság 1922 - 23. évi rendes közgyűlése 1923. évi április hó 10. napján déli 12 óraker lesz Debreczenben, az Általános Forgalmi Bank Részvénytársaság székházában (Ferencz József-ut 32. szám) megtartva, melyre a társaság részvényeseit tisztelettel meghívja az Igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzletévről, az 1922-23. évi mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és a felmentvény megadása iránti határozathozatal.
2. Az igazgatóság javaslata a társaság 15.000.000 koronás alaptőkéjének 30.000.000 koronára való felemelése tárgyában.
3. Alapszabálymódosítás.
4. Igazgatósági tagok választása.
5. Felügyelő-bizottsági tagok választása.
6. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság tiszteletdíjának megállapítása.

FIGYELMEZTETÉS:

A zárszámadások és mellékletei a társaság helyiségében az üzleti órák alatt megtekinthetők.
 A közgyűlésen szavazati jogát csak az gyakorolhatja, aki részvényeit, illetve élvezeti jegyeit a le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlést legalább négy nappal megelőzően a társaság pénztáránál vagy az Általános Forgalmi Bank Részvénytársaság debreceni pénzügyintézmél letétbe helyezte.

Visszajöttem Amerikából, veszek **jobb birtokot** bárhol. Részletes leírást kiadoba „Viszátér!” jelzőre.

Linoleum-Áruházban
 óriási választék futószőnyeg, padló- és asztalra való linoleum, függöny, sezlontakarókban, matraz- és rolettagrádlik, gummikabátok gyári lerakata.
Haas Lipót Ferencz József ut 58. Telefon 9-63.
 (Megyeháza mellett.)

Legujabb tavaszi ujdonságok

Csikos aljszövetek, női- és férfi angol ruhakelmék, koverkot és velour anyagok, grenadinok, vásznak, zefírek, kartonok és voálok nagy választékban

Telefon 10-13

BRUNNER GYULA divatházban

Főtér (Simonffy-u. sarok) Városi bérház.

A tavaszi keztyük

elkészültek SCHÖN SÁNDOR-nál
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 14., CSAPÓ-UTCA SAROK.

Méterszámra is
Nagybani árban árusít

Vásznat Divat-voilt Szövetet

ujonnan legmodernebben átalakított
kézmű és rövidáru nagyraktárban

Schön Arthur
Csapó-utca 4. sz.

Tüzifa Köszén Faszén

waggontelekben, vagy kistelekben
legolcsóbban beszerezhető a
"TURUL" fakitermelő és
értékesítő vállalatnál.
Telep a Nagymester-utca végén.
Telefon 12-91. Belső iroda
Csapó-utca 8. sz. Telefon 6-39.

Megnyílt a Központi Éléstár

Miklós-utca 2. sz.
(Apolló mozgóval szemben).
Kapható jutányos áron mindenemű liszt, őrlemény, buza dara, korpa, bab, burgonya, hagyma, dió és egyéb élelmiszerek.
Telefon szám: 13-93.

Debreceni Közvetítőbank

Részvénytársaság
Perencz József-ut 42.
TELEFON 1334.

FOGLALKOZIK

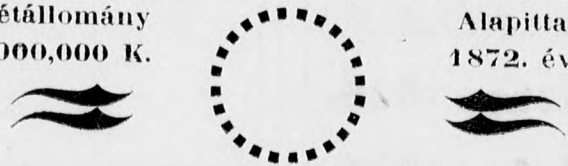
bankszerű és kereskedelmi
ügyletek lebonyolításával.
Házak és belsegek vétele-
és eladásával.

Igazgató: **HOFFER SÁNDOR.**

ALFÖLDI TAKARÉKPÉNZTÁR

Debreczenben, Ferencz József-ut 16. szám.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank affiliált intézete.
Alaptőke 10.000.000 K. Tartalékok 10.000.000 K.
Betétállomány 85.000.000 K. Alapítástól 1872. évben.

ÜZLETÁGAI:

Takarékbetétek, csekkszámlák, váltóleszámitolás, törlesztéses és jelzálog kölcsönök. Értékpapírok és külföldi pénzek vétele és eladása, tőzsdei megbízások, hitelek bel- és külföldre. Előlegek értékpapírokra és árukra. Saját áruaktár.

Affiliált intézetei: Kereskedelmi és Iparbank R.-T. Nyiregyháza, Gazdasági Bank R.-T. Hajduszoboszló, Hajdunánási Gazdasági Bank R.-T., Kábal Takarékpénztár R.-T., Biharmegyei Kereskedelmi Bank R.-T. Berettyóújfalun.

SODRONYKERITÉS BÉSZLER és DÁVID

(Tu'ajdonos Dávid Jakab)

vaskereskedésében, a KOSSUTH-SZOBOR mellett.

Kun József késműves,
Széchenyi-u. 1.

Burgonya, korpa
és takarmányliszt
bármily mennyiségben kapható és
megrendelhető a

Futura Tiszántúli Kirendeltségénél
Piac-utca 44. szám és annak
Rákóczi-utca 13. sz. alatti
zöldsegraktáránál.

Saját készítményű
bőröndök,
ridikülök és
bőrtárcák

gyári árban kaphatók
FEUERMANN bőrdandárnál,
PIAC UTCA 44. SZÁM.

Belvárosi Takarékpénztár Rt. Budapest

Debreczeni fiókja
(Piac-utca 53., a Hungária kávéház épületében)
Telefon szám 952. és 840.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával.
Törlesztéses kölcsönök. Váltókölcsönök.
Idegen kifizetések vétele és eladása a
legjutányosabb árfolyam mellett és azok
átutalása.

Elfogad betéteket a legmagasabb
kamatozás mellett és azokat min-
den felmondás nélkül fizeti vissza.

Összeköttetései révén a legelőnyösebb és
legcélrabb feltételek mellett állhat a
közönség rendelkezésére.

**Az intézet saját tőkéje
200.000.000— korona.**

Magyar általános hitelbank debreczeni fiókja

jelenleg az ARANY BIKÁ épületében,
1923. évi június 1-től PIAC-
UTCA 45. számú saját házában.

Fiókok és affiliált intézetek a
nagyobb városokban.

Foglalkozik: a banküz-
let minden ágával,
elfogad betéteket. »

Folyószámlai hitelek, finan-
czirozások, értékpapírüzlet.
Vásárol és elad minden-
nemű külföldi pénze-
ket. A Devizaközpont tagja.

Az intézet saját tőkéje **2 milliárd 750
millió korona.** - - Alapítástól 1867.

Gyémán
PIA
T
KÜ

Svájci keres megv
betyeggyűjtem
valamint egyes ri
geket a legma
áron, minden
luta ellenében. Sz
aranyértékben tör
nélfogva a fizeté
felülmúlja a vitte
lást. Rövid itt tartó
miatt kérek azonna
ajánlatokat az ár
sével

Szakula Eugen,
Főpostarész

Debrec
ré
Széchenyi-ut

Foglalk
össze

Angol
Rés
deb
Alap
405

Kossuth-ut

Foglalkoz

ágav
és el
folyó
betét
gasa

פוסטל פוסטל Fűszerárukat פוסטל פוסטל
 nagyban és kicsinyben leg-
 előnyösebben vásárolhat!
Gyémánt Géza és Tsánál
PIAC-UTCA 58. SZÁM.
Telefon 13-07.
 Külön פוסטל פוסטל osztály.

Svájci keres megvételre nagy
 bélyeggyűjteményeket,
 valamint egyes ritka bélye-
 geket a legmagasabb
 áron, minden kívánt va-
 luta ellenében. Számításom
 arányértékben történt, en-
 nélfogva a fizetendő árak
 felülmúljak a világgpiac par-
 tását. Rövid írt tartózkodásom
 miatt kérek azonnali részletes
 ajánlatokat az ár megjelölé-
 sével.

Szekula Eugen, Budapest.
 Főpostarestante.

Klein Béla

ócskavas- és nyersterménykereskedő
 Kiszállomás mellett.

Telefon 6-28.

Fizet:

Kovácsolt vasért kilónként K 18—
 Kályhaöntvényért „ „ 35—
 Gépöntvényért „ „ 50—

Nagyobb tételt elszállít.
 Hulladékért használható ad.

Debreczeni Hitelbank

részvénytársaság

Széchenyi-utca 1. — Telefonszámok 402. és 770.

! Foglalkozik a banküzletek !
 összes ágazataival !

Angol-Magyar Bank

Részvénytársaság

debreczeni fiókja.

Alaptőke és tartalékok:

405.000,000'— kor.

Kossuth-utca 21. — Telefon 3, 10, 85.

Foglalkozik a banküzlet minden
 ágával. Értékpapírok vétele
 és eladása. Elfogad betéteket
 folyó (csekk) számlára és
 betétkönyvecskére legma-
 gasabb kamatozás mellett.

A szakértő biztonságával vásá-
 rolhat mindenki

Kardos Lászlónál

DEBRECZEN, KOSSUTH-U 9.
 Alapítva: 1831. évben.

Menyasszonyi és vőlegényi
 kelengyék.

Mindenemű vásznak, da-
 masztok.

Női, férfi-, gyermek-fehér-
 neműek.

Jó minőség. Szabott órák. Hus választék.

Legszébb alkalmi
 ajándék egy prima

zsebóra

Omega. Doxa. Longines.
 Inga órák minden butor színben.
 Divatos ékszer, jeggyűrűk
 — legolcsóbban kaphatók —

BLATTNER BELA
 órás és ékszerész, Kossuth-u. 4.
 Arany, ezüst beváltás!

Automobil felszerelések
MICHELIN „CABLÉ“
 Gyári raktár

VAJDA ÉS HOLLÁN

Budapest VI., Jókai-tér 5. sz.
 Telefon 88-36.
 Kérjen katalógust!

Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank

DEBRECZENI FIÓKJA

Piac-utca 28., Városi bérpalota.

Alaptőke és tartalékok egy milliárd korona. Alakult 1869-ben.

Bankosztálya:

(Telefon 35. Telefon 9-41)

Elfogad betéteket könyvecskére, folyó- és csekk számlára a
 legelőnyösebb kamatozás mellett. Atutalásokat eszközöl az
 összes külföldi piacokra. Devisákat és valutákat vesz és elad
 a legelőnyösebb napi áron. Elfogad mindenemű tőzsdei
 megbízást értékpapírok vételére és eladására.

Áruosztálya:

Piac-utca 26. sz. Városi bérpalota.

(Telefon 11 66, 11-67. és 11 68. sz.)

Foglalkozik mindenemű mezőgazdasági termények nagy-
 ban való vételével a legmagasabb napi áron.

Kereskedelmi és Gazdasági

Részvénytársaság

Debreczen, Kossuth-utca 21. sz.

Foglalkozik a mezőgazdasági
 termelvények vásárlásával és a
 mezőgazdaságban szükséges
 eszközök és állatok eladásával,
 képviseli az Angol-Magyar Bank
 ipari és kereskedelmi vállalatait.
 Állat, gabona, szén, fa, gép, vas
 és építési anyagok osztálya
 igyekszik a termelő és fogyasztó
 között közvetlen kapcsolat révén
 a közgazdaság érdekeit szol-
 gálni. — Erdélyi származásu
 tinók és jármos ökrök állandóan
 kaphatók.

A Máv. Gépgyár Vezérügynöksé-
 gének tiszáninneri képviselője.
Gépraktár: Hatvan-utca 53.

TELEFON: 3, 10, 85.

Alkalmi vételek!

Balatonfüreden
2 1/2 k. hold szőlő, 3 szobás urilakkal bebutorozva, vincelléhrázzal, sziklából robbantott pincével, teljes felszereléssel, hordókkal, kocsiival, szekérrel, présel stb. Ara **4 millió korona.**

A fővárosban
egy mozi teljes felszereléssel **3 millió korona.**

Máté Sándor
ny. m. kir. Állampénztári tanácsos ingatlanforgalmi irodája
Debreczen, Széchenyi-u. 55.

Ingyen átadom mozimat **három millió**
5 évre annak, ki kölcsönt négy millió-
ért egészen eladom.
BUDAPEST, TÖKÖLY-UT 18., II. 44.
Keleti-szálloda.

Zsoldos tanintézet
Budapest, VII., Dohány-utca 84
Telefon-szám: József 124-47.
A legjobban készít elő magánvizsgákra

Összefoglaló tankönyv.
A középiskola négy alsó osztályának tananyaga két kötetben. Megrendelhető
ZSOLDOS tanintézeténél
Budapest, VII., Dohány-utca 84.

„MÁRIA” KESERŰVIZ
emésztési zavaroknál, bélbajoknál biztos, kellemes gyógyszer. — Mindenütt kapható.
Megrendelhető: Budapesti Heszervíz r.-t.
BUDAPEST, V., Zoltán-utca 10.

Molykár elleni megóvást vállal
ADLER szücs,
Piac-utca 30. szám.

Új és használt
TEHERAUTÓK
és pótkocsik raktáron.
Róka és Társa Automobil R.-T.
Budapest, V., Csanády-u. 3.

Rudvas, tengely,
FARKAS ÁRON Debreczen.
Telefon II-46. Csapó-u. 18.

Debreczeni Működgyár Rt.
ajánlja teljesen
fagyálló sirköveit.
Nagy választék!
Városi raktár: **Kegyes Ferenc**
sirközüzetében, Piac-u, 58,
Gyártelep: **Fürdő-utca 2. szám.**

A szegedi hírneves Brauswetter órásnak tanítványa és 12 évig elsőrendű szakmunkása volt.
Csakis szolid, finom órák raktára.

Pigniczky István
CRONOMETER ÉS MUÓRÁS
Csapó- és Vár-u. sarok,
00 a Zenedével szemben. 00

Veszek
legmagasabb árban
aranyat, ezüstöt,
brillánst és gyöngyöket
GRITSCH GYÖRGY Kossuth-u. 18.
(Saját ház)

Államszámvetéltant vizsgára 4 hét alatt előkészít speciális jegyzetel alapján
Fonetikus Jozsi Szeminárium
Budapest, Dohány-utca 88. sz.

Keresek bérletre legalább háromszáz holdas
BIRTOKOT
előhíttal csak közvetlen tulajdonossal tárgyalok. — Levelüket „Intéző” jellegű kiadványaimba.

Demetrovitsné és Kovács angol és francia női divatterme
DEBRECZEN, Püspöki palota.

Elsőrendű darabos
MESZET,
oltott meszet, szovái és horgolt cserpeket, téglát portlandcementet, szigetelő cement, betonhomokot, deszka- és faanyagot raktárról azonnal szállít
BARTHA építkezési anyagtételep.
Telefon 785. Ispótyát 3/b.

fekete és horganyozott vaslemez, huzal és huzalszegék és mindennemű vasárucikkek legelőbb napiárban kaphatók
vaskereskedésében
Debreczen.
Telefon II-46. Csapó-u. 18.

APRÓ HIRDETÉSEK

VÉTELEK

Aranyat,
ezüstöt, drágaköveket, hamis fogakat legmagasabb árban vesz
Braun Mór
ékszerész, Piac-u. 31.
Mihalovits gyógyszer-tára mellett.

Borseprót
kipréselt és száraz állapotban veszek. Piac-utca 66.

Aranyat
ezüstöt, brillánst, hamisfogakat magas árban veszek
Schiffmann ékszerész Piac 67.
Frohnér-épület

ELADÁS

SZÁRAZ TŰZIFA
felaprítva és hasábban — valamint
KOSZÉN
hazaszállítva megrendelhető
Fabehozatali és Kereskedelmi R.-T.
telepelt
Homokkerti Gázgyár és Kőraktár között.
Telefon 13-96.
Pesti-u. 2.
Telefon 13-95.

Paplanvarrodámban minden szakmabeli munkát jutányosan készítek.
Debreczeni, Kossuth-u. 11. sz.

Hencserek, plusz diványok, matracok készen kaphatók
Debreczenszky kárpitosnál, Halköz 8.

Írógépek
kellékek, irodai cikkek
gépleírások nyomtatványok legelőbban
úv. **Ardó Miklósné** írógép cégnél
Simonffy-u. 2a II.
Telefon: 13-53.

Ebédlők, hálók, butorok legelőbban beszereshetők Piac-utca 83., az udvarban.

Selyem ernyők
alkalmi ajándéknál
Görcsös Lajosnál
Batthyányi-utca 26.

500 holdas szabócsí birtok béreadó. Bővebbet Deák Ferenc-utca 6., ügyvédi irodában.

Bőr-, gobelin garnitúrák, plusz diványok, matracok, hencserek, berzsely fotelek kaphatók Szántó kárpitosnál, Zugó-utca. Telefon.

Eladó
sörraktár és szikvizgyár malomvétele miatt, házas udvarral, gépezetekkel és berendezésekkel kedvező fizetési feltételekkel azonnal átvehető. Klein Bertalan, Hajduszentmihály-utca 28.

Eladó
egylovas, alig használt parádés hám és egy kis motor ventilátorral. Neuländer kocsi gyár, Erzsébet-utca 28.

Eladó
új erős, 2 lovas stráf-szeker és többféle új és használt kocsi. Neuländer kocsi gyár, Erzsébet-utca 28.

Sörparátokat és permentzőket bármilyen gyárlmányutssakszerűen készít és javít Kovács Gyula, Szent Anna-utca 2.

Imaszék
szép helyen, női üléssel együtt Kápolnás-utcai templomban eladó. Ertekezhetni József kir. herceg-ut. 27., keresztépület.

Faszén Kőszén Tüzifa
Állandóan legelőbban kapható
Grünfeld-nél.
Csapó-u. 16.

KERESLET
Aranyat, ezüstöt, brillánst, zálogcédlőt vesz legmagasabb napi árban Steiner Mihály, Hatvan-utca 2 szám, I. emelet.

Szücs
tanuló fizetéssel felvétetik Adler szücsnél, Piac utca 30.

Könyvelésben jártas pénztáros kisasszony délelőtti órákra felvétetik. Központi illatszertár, Piac-utca 71.

Képesített manicűr és fodrásznő felvétetik, Csapó-utca 56. szám.

Használt
üveget
legmagasabb árban vásárol
Fabián
palack-kereskedő.
Hatvan-utca 5.
Hívásra házhoz megy.

Egy
szoba-konyhás lakást keresek, esetleg butort átveszem. Cim a kiadó-hivatalban.

Munkás
leány szikvizgyárba töl-tőnek azonnal felvétetik. Szikvizgyár, Csokonai-utca 15.

Kereskedő-szegéd azonnali belépésre
kerestetik.
WEISZ festék-kereskedő,
Hatvan-utca.

VEGYES
Pállinkalászó üstök, mosó- és cserüstök kész-zen, legelőbban Mándoki rézművesnél. Arany János-utca 13. sz. Ócska vörösréz napi-áron vesz.

Sapkatözem megnyit!
Mértékszerűen rendelé-sek, eladások, különböző sapkák, gépelt kalapok Schönnél, Piac-utca 6. és az üzembem Kúló-vásártér 19/a. Szabóknak árendémdény.

Elektra
elektrotechnikai vállalat. Cégtulajdonos Gold Sándor. — Villanyvilágítás, motorok, csengőberendezéseket, javításokat leg-jutányosabban készít. — Debreczen, Hatvan-utca 2., I. em. Telefon: 895

Selyem
harisnyák talp alását, fejelését is elfogadja Zsinórgyár, Piac-utca 32.

Elsőrendű
berlini sapkakészítés. Mindennemű civilsapkák, gépelt kalapok leg-szebb kivitelben készí-tenek. Finom sapkák ké-szen is kaphatók. Szé-chenyi-utca 16., kereszt-épület.

Elvesztettem
a Royal-kávéházról a Hunyadi-utca végéig egy fehér csont brocht (melltű). Becsületes meg-találó adja le a Royal-szálloda portánál, hol-illó jutalomban részesül.

Ha azt akarja, hogy olcsón jusson modern és izlées **szobafestéshez,** butorfestéshez, mázólat-hoz és **címfestéshez,** úgy forduljon a **Festőmunkások munkaszövetkezetéhez.**
Műhely: József királyi herceg-utca 7.

Pilisszé- és guvré-intézet Farkas Bella, Arany János-u. 20.

Gallért, készlőt, darabját 20 ko-ronáért hóféheren mos, vasal az Arany Bika gözmosoda. József kir. herceg-utca 5.

Vároddamat megnyitottam, minden-féle női ruhát jutányos árban készítek. Vörös-marti-utca 7.